

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Ondřej Hrbek

Právní aspekty těžby břidlicových plynů v rámci ochrany
životního prostředí

Diplomová práce

Olomouc 2018

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Právní aspekty těžby břidlicových plynů v rámci ochrany životního prostředí vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 12. března 2018

Ondřej Hrbek

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucímu diplomové práce JUDr. Ondřeji Víchovi, Ph.D., za jeho odborné vedení, čas a pomoc při zpracování této práce.

Úvod.....	6
1 Vymezení základních pojmů.....	9
1.1 Břidlicové plyny.....	9
1.2 Horní a geologické právo	9
1.2.1 Průzkumné území.....	10
1.2.2 Geologické práce	11
1.2.3 Hornická činnost	12
1.2.4 Dobývací prostor.....	12
1.3 Hydraulické štěpení	12
2 Mezinárodní a Unijní aspekty těžby nerostných surovin.....	14
2.1 Historický vývoj těžby břidlicových plynů.....	14
2.2 Mezinárodní a Unijní právní úprava těžby břidlicových plynů pomocí hydraulického štěpení.....	14
3 Správní procesy související s těžbou břidlicových plynů a ochranou životního prostředí	18
3.1 Orgány veřejné moci a jejich pravomoci.....	18
3.1.1 Ministerstvo životního prostředí.....	18
3.1.2 Ministerstvo průmyslu a obchodu	19
3.1.3 Státní báňská správa	19
3.1.4 Krajský úřad	20
3.1.5 Česká geologická služba	20
3.2 Jednotlivá řízení související s vyhledáváním, průzkumem a těžbou břidlicových plynů	21
3.2.1 Řízení o stanovení průzkumného území.....	21
3.2.2 Geologické práce	23
3.2.3 Řízení o povolení k vyhledávání a průzkumu ložisek důlními díly	26
3.2.4 Řízení o stanovení dobývacího prostoru	28
3.2.5 Řízení o povolení otvírky, přípravy a dobývání	30

4	Zhodnocení postupu veřejnosti a zástupců města při ochraně životního prostředí před těžbou břidlicových plynů na Trutnovsku.....	32
4.1	Faktický stav	32
4.2	Zásah veřejnosti.....	33
5	Zhodnocení právního rámce	35
5.1	Doporučení 70/2014.....	35
5.2	Výchozí stanoviska možné úpravy legislativy	37
	Závěr	40
	Seznam použitých zdrojů	43
	Přílohy.....	48
	Shrnutí.....	60
	Summary	77
	Seznam klíčových slov.....	77
	List of key words.....	77

Úvod

Obsahem diplomové práce je rozbor právní ochrany životního prostředí v souvislosti s rozvojem nových technologií těžby. Konkrétně je práce zaměřena na těžbu břidlicového plynu, jehož význam, jako alternativního zdroje energie, stále narůstá. Po velkém úspěchu ve Spojených státech amerických, kde podíl elektřiny v plynových elektrárnách zaujímá 40% podíl na energetickém mixu a má stále stoupající trend, se pozornost těžařů přesunula do dalších zemí, a nevyhnula se ani Evropě. Kvůli geopolitickým neshodám je snaha České republiky stát se energeticky nezávislou zemí stále aktuálnější, a tak i naše vláda stála před otázkou, zda dát těžbě břidlicových plynů šanci.

Toto rozhodování bylo prozatím vyřešeno odchodem těžebních společností z našeho území, a to především díky vlně občanského odporu proti technologii používané při těžbě, které vyústilo až v zastavení řízení o stanovení průzkumného území. Občané a obce v obavách o své nejbližší okolí dále nutili Ministerstvo životního prostředí (dále jen MŽP) potažmo vládu, aby zaujala k problematice jasné stanovisko. Prozatím bylo schváleno pouze memorandum prohlašující, že průzkum břidlicového plynu nebude povolován. Přestože, těžařská lobby dávno ustoupila do sousedních zemí, zákonodárci nejsou ochotni schválit zákonnou úpravu, která by zapovídala získávání břidlicového plynu nebo alespoň v současnosti používanou technologii nepříznivou pro životní prostředí. Trvá zde tedy obava, že příští vláda by mohla být k těžařským společnostem vstřícnější. V případě podání nové žádosti o stanovení průzkumného území s třeba trochu pozměněnou technologií by mohla ze svého stanoviska ustoupit.

Důvodem, proč jsem si zvolil právě toto téma, je skutečnost, že Trutnovsko a Broumovsko, kde těžařské aktivity měly probíhat, přímo sousedí s regionem, kde žiji. Rozhodnutí, zda dát projektu zelenou, má tedy přímý vliv na kvalitu mého života. Těžba břidlicového plynu je v současné době prováděna výhradně metodou hydraulického štěpení, neboli frakování. Tento způsob těžby je ovšem z environmentálního hlediska velice problematický. Zjednodušeně je při hydraulickém štěpení do vrtů, které jsou i 3 km hluboké, vháněno velké množství vody spolu s pískem a chemickými látkami (kolem 1%), v důsledku toho ve vrtech dochází k pukání horniny. Mohou tak být vyvolávána malá zemětřesení. Především však používané chemické směsi nejsou bezpečné a panují obavy, že způsobí rozsáhlou kontaminaci vodních zdrojů. Zhodnotit ve své práci právě právní ochranu životního prostředí související s těžbou břidlicového plynu v České republice mi tedy přišlo zvláště příhodné.

Hlavní otázkou, kterou by práce měla zodpovědět, je tedy připravenost českého právního řádu na nový technologický postup hydraulického štěpení. Na to navazuje otázka, zda držíme legislativní krok s Evropskou unií, především jestli správně implementujeme právo Evropské

unie. Třetí výzkumnou otázkou je posouzení, jestli reflektujeme přístup orgánů Evropské unie k této problematice a řídíme se jejich doporučeními.

V první kapitole zmíním některé základní pojmy, se kterými budu dále operovat, a jejich zakotvení v legislativě České republiky. Zásadním pojmem je technologie získávání plynů z břidlic, která je důvodem pro zpracování této práce. Dále rozvedu historický vývoj těžby břidlicových plynů v USA, kde metoda jeho získávání vznikla. Nastíním, jaké mezinárodní právo a právo Evropské unie se k problematice vztahuje. Především jakým způsobem jsou směrnice transponovány do našeho právního řádu. Rovněž se věnuji doporučení, jež slouží jako pomůcka pro zájemce o průzkum břidlicových plynů na svém území.

Důležitou částí je kapitola třetí, kde uvedu stěžejní orgány státní správy a jejich činnost ve vztahu k břidlicovým plynům a ochraně životního prostředí. Dále zde nastíním jednotlivé správní procesy, jak na sebe navazují a jak se od sebe odlišují. Zaměřím se zejména na roli orgánů veřejné moci, které rozhodují a vykonávají kontrolní činnost při vyhledávání, průzkumu a těžbě nerostných surovin. V návaznosti na výše uvedené stručně vyjmenuji a charakterizuji povinnosti, které musí každá osoba podstoupit, aby mohla realizovat svůj záměr. S tím souvisí analýza jednotlivých složek právní ochrany životního prostředí, která průběžně provází celou kapitolu.

Ve čtvrté kapitole se věnuji konkrétně situaci na Trutnovsku. Uvádím zde časovou linku uplynulých událostí ve vztahu k řízení o stanovení průzkumného území. Zvláště se věnuji postupu počínání veřejnosti. Také hodnotím, jak veřejnost mohla postupovat vzhledem k tehdejší legislativě.

V poslední kapitole se zabývám tím, jakým způsobem naplňujeme naše závazky vůči Evropské unii. V této souvislosti stručně rozvádím, jestli a jak reflektujeme trendy Evropské unie, které pro Českou republiku závazné nejsou. Je zde uvedena směrnice EIA a doporučení 70/2014. Závěrem uvádím možné způsoby úpravy legislativy do budoucna.

Téma, o kterém má práce pojednává, ve veřejném prostoru fakticky vzniklo v roce 2011 a svého vrcholu dosáhlo v roce 2013. Alespoň co se týče mediálního zájmu a působení zájmových skupin na orgány České republiky. S tím souvisí vznik poměrně velkého množství materiálů, ze kterých bylo možné čerpat. V průběhu zpracovávání tématu jsem se seznámil s komentáři a odbornými články. Velice prospěšný pro mě byl i internetový zdroj stophf.cz, který mapoval situaci v rámci celé České republiky. Další studnicí informací byla studie České geologické služby neboli „*Podkladový materiál pro ministra životního prostředí k problematice nekonvenčního zemního plynu z břidlic a podzemního zplyňování uhlí.*“ Zásadním zdrojem pro mě byly komentáře od autora JUDr. Ondřeje Víchy, Ph.D., který se cílové zákonné úpravě věnuje nejvíce.

Výkladový cíl diplomové práce je objektivně recentní. Jako metody interpretace jsem mimo formálně systematického výkladu použil i objektivně teleologický výklad.

1 Vymezení základních pojmů

1.1 Břidlicové plyny

V současné době žádný zákon České republiky neobsahuje definici břidlicového plynu. Pro naši potřebu bychom mohli vyjít z popisu České geologické služby, která břidlicový plyn označuje jako zemní plyn, který je uložen ve vrstvách jílovcových hornin (břidlic). Je považován za nekonvenční kvůli umístění v ložisku o malé propustnosti, pro něž je typické použití technologie těžby hydraulickým štěpením.¹ Zemní plyn je zásadním zdrojem energie pro mnoho států, proto není žádným překvapením, že jeho získávání je upraveno zákonnou formou i v České republice. Konkrétně jde o odvětví práva označovaného jako horní a geologické právo.

1.2 Horní a geologické právo

Jak už jsem nadnesl, pokud se máme zaobírat břidlicovými plyny, musíme využít institutů horního práva a geologického práva. Historicky jde o jedno odvětví, které se vyvíjí již od 13. století. S vývojem společnosti a požadavky na odvětví se v 50. letech rozdělilo organizačně na dvě části. K dokončení specializace došlo v roce 1988, kdy byl pro každé odvětví přijat vlastní zákon.² Zákon č. 62/1988 Sb., České národní rady o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen geologický zákon), upravuje zejména dokumentaci obsahující geologické složení území České republiky a práce, které vedou k zjištění ložisek nerostů. Oproti tomu horní právo upravuje zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen horní zákon), který z hlediska získávání břidlicového plynu časově navazuje na geologický zákon, jelikož upravuje ochranu území, kde bude plyn zjištěn a podmínky, za kterých může být vytěžen. Také definuje základní pojmy pro obě odvětví. Geologický zákon tedy lze vnímat jako *lex specialis* k hornímu zákonu.³

Trio základních předpisů uzavírá, zákon č. 61/1988 Sb., České národní rady o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o hornické činnosti), který zasahuje do obou odvětví tím, že určuje povinnosti pro samotnou činnost, při které se nakládá s nerosty.

---

¹ DVOŘÁKOVÁ, Vlastimila. *Podkladový materiál pro ministra životního prostředí k problematice nekonvenčního zemního plynu z břidlic a zplyňování uhlí* [online]. Stophf.cz, 20. dubna 2012 [cit. 22. listopadu 2017]. Dostupné na: <http://stophf.cz/wp-content/uploads/2012/02/Zprava_bridl_nahl_FINAL_20_4_2012.pdf>. s. 3-5.

² VÍCHA, Ondřej. Vývojové tendence v organizaci státní správy hornictví a geologie. In: SLÁDEČEK, Vladimír, FRUMAROVÁ, Kateřina, MELOTÍKOVÁ, Petra (eds.): *Organizace státní správy – vývojové tendence*. Praha: Leges, 2014, s. 198 - 207.

³ MAKARIUS, Roman. *České horní právo díl I*. 1. vydání. Ostrava: Montanex a.s., 1999, s. 91.

Nerosty jsou veškeré tuhé, kapalné i plynné složky zemské kůry, kromě vod s výjimkou mineralizovaných vod, některých produktů přírodně léčivých zdrojů, rašeliny, bahna, písku, štěrku, valounů ve vodních tocích, pokud neobsahují vyhrazené nerosty v dobytelném množství a kromě kulturní vrstvy půdy.

Nerosty se již od dob středověku rozlišují na vyhrazené a nevyhrazené. První skupinu lze považovat za privilegovanou, jelikož její těžba představuje pro stát značný význam.⁴ Ostatně lze tento postulat vytušit i z dikce § 3 horního zákona, který vyhrazené nerosty, kam řadí mimo jiné zemní plyny, vymezuje taxativním výčtem. Oproti nevyhrazeným, které určuje jako zbytkovou kategorii. Hlavními rozdíly z hlediska právního spočívají v režimu jejich ochrany a vlastnictví.⁵

Nerost může díky svému množství na určitém území tvořit ložisko. Pokud lze důvodně očekávat nahromadění vyhrazeného nerostu, popřípadě některých nevyhrazených nerostů, označuje zákon tato ložiska jako výhradní, která v souhrnu tvoří nerostné bohatství ve vlastnictví státu.⁶

Zde se již dostáváme k podstatě získávání vyhrazených nerostů. Stát umožňuje vyhledávat, prozkoumat nebo dobývat ložiska právníkem nebo fyzickým osobám v rámci jejich podnikatelské činnosti. Tyto osoby respektive organizace tak jednají na základě získání povolení od státu. V souvislosti s průzkumem území se také uvádí pojem „zadavatel“, který představuje užší vymezení organizace, která má konkrétně stanovené průzkumné území. Pro naše účely bude postačovat vycházet pouze z pojmu „organizace“. Zadavatel se také může, překrývat s pojmem „objednatel“, který se užívá k označení jiné fyzické nebo právnické osoby, na jejíž popud organizace vykonává geologické práce.

1.2.1 Průzkumné území

Na území České republiky se získává zemní plyn převážně současně s těžbou uhlí (karbonový) nebo ropy (naftový)⁷ v konvenčních ložiscích severní a jižní Moravy.⁹ Ze studie České geologické služby můžeme vyčíst, že předpokládají sedm oblastí, které mají potenciál těžby. Ložiska se v těchto oblastech nacházejí v hloubce 0-8 km. Přestože bylo na našem území realizováno zhruba na 1.300 vrtů hlubších než 1.000 m, chybí důležité informace pro vyhodnocení ložisek například

⁴ MAKARIUS, Roman. *České horní právo díl I*. 1. vydání. Ostrava: Montanex a.s., 1999, s. 26.

⁵ VÍCHA, O. *Horní zákon. Zákon o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 11.

⁶ zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů

⁷ MUSIL, Ladislav. *Co možná nevíte o zemním plynu* [online]. vytapeni.tzb-info.cz, 30. března. 2004 [cit. 23. února 2018]. Dostupné na <<http://vytapeni.tzb-info.cz/vytapime-plynem/1908-co-mozna-nevite-o-zemnim-plynu>>.

⁸ BUDÍN, Jan. *Zemní plyn – těžba, vlastnosti a rozdělení* [online]. oenergetice.cz, 12. dubna 2015 [cit. 23. února 2018]. Dostupné na <<http://oenergetice.cz/plyn/zemni-plyn-tezba-vlastnosti-a-rozdeleni/>>.

⁹ STARÝ, Jaromír a kol. *Surovinové zdroje České republiky. Nerostné suroviny* 1. vydání. Praha: Vydala Česká geologická služba, 2016, s. 202. Dostupné na <http://www.geology.cz/extranet/publikace/online/surovinove-zdroje/surovinove-zdroje-ceske-republiky-2016_m.pdf>.

o plynodajnosti jílovců popřípadě tepelné zralosti. Konkrétně v oblasti Valašského Meziříčí, kde bylo sice provedeno 19 vrtů až do hloubky 1.712 m, avšak testy se zaměřovaly na jiné parametry.¹⁰ V oblasti Trutnovska je nejhlubším vrtem Brou-1 Broumov s celkem 2.516 m a oblast Berounu má vrt Tobolka-1 o hloubce 2.712 m. Příčinou chybějících informací je nedostatečně komplexní laboratorní vyhodnocení geologických údajů.¹¹ Ostatně potřebné informace pro výpočet velikosti zásob ložisek břidlicového plynu neexistovaly ani v jiných státech Evropy.¹²

Z výše popsaného plyne, že je nutné nejdříve vhodná ložiska nalézt a prozkoumat. K tomuto účelu musí organizace požádat o stanovení průzkumného území pro vyhledávání a průzkum výhradních ložisek (dále jen "průzkumné území") na základě zákona o geologických pracích.

1.2.2 Geologické práce

Geologické práce jsou definovány jako geologický výzkum a geologický průzkum na území České republiky, který zahrnuje především: „*vyhledání a průzkum ložisek nerostů, ověřování jejich zásob a zpracovávání geologických podkladů pro jejich využívání a ochranu.*“ Geologický výzkum pak „*zahrnuje soubor prací, jimiž se zkoumá vznik a působení geologických procesů, zkoumá, hodnotí a dokumentuje geologická stavba území, její prvky a zákonitosti.*“ Geologický průzkum „*zahrnuje účelově zaměřené geologické práce, jimiž se zkoumá území v podrobnostech přesahujících geologický výzkum*“. „*Geologický průzkum se podle účelu prací člení na ložiskový, průzkum pro zvláštní zásoby do zemské kůry, hydrogeologický, inženýrsko-geologický a průzkum geologických činitelů ovlivňujících životní prostředí.*“¹³

Dle České geologické služby lze geologické práce vztahující se k ložiskům břidlicových plynů rozdělit na čtyři na sebe navazující kroky. Prvním je literární rešerše, při které se vyhodnocují dosud známá data o území. Dále je prováděno seismické měření a gravimetrie, při kterých se pomocí těžkých aut nebo výbušnin vyvolává vlnění v podloží. Ze zlomu popřípadě odrazu vln se vyvozuje hloubka a poloha vrstev. Třetím krokem je vytvoření vertikálního průzkumného vrtu do hloubky okolo 2 km, kde je odebrán vzorek horniny a provedena další měření. V poslední fázi prací se provede tlakový a dynamický test. Zde je již naplno využito technologie hydraulického štěpení, jak bude popsána níže.¹⁴

---

¹⁰ DVORÁKOVÁ, Vlastimila. *Podkladový materiál pro ministra životního prostředí k problematice nekonvenčního zemního plynu z břidlic a zplyňování uhlí* [online]. Stophf.cz, 20. dubna 2012 [cit. 23 února 2018]. Dostupné na <http://stophf.cz/wp-content/uploads/2012/02/Zprava_bridl_nahl_FINAL_20_4_2012.pdf>. s. 49.

¹¹ ĎURICA, Milan, SUK, Miloš. *Vrty v Geologické praxi*. 1. vydání. Brno: Moravské zemské muzeum, 2011, s. 171.

¹² DVORÁKOVÁ, Vlastimila. *Podkladový materiál pro ministra*. .... s. 51.

¹³ Zákon č. 62/1988 Sb., České národní rady o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ DVORÁKOVÁ, Vlastimila. *Podkladový materiál pro ministra*. .... s. 13.

1.2.3 Hornická činnost

Hornickou činností rozumí práce související s dobýváním výhradních ložisek nerostů i následnou likvidací důlních děl. Zajímavé je, že pod tento pojem zákon o hornické činnosti také řadí „*vyhledávání a průzkum ložisek vybrazených nerostů*“. Tedy tyto činnosti se částečně překrývají s geologickými pracemi a odpovědná organizace musí naplňovat zákonné podmínky pro obě oblasti.¹⁵ Konkrétně se překrývají v případě, že je třeba využití důlních děl. Ta jsou určována konkrétní hloubkou vrtu, ve kterém dochází k vyhledávání a provádění průzkumu.¹⁶ Takto by se mohlo zdát, že je zákonná úprava dvoukolejná, ovšem v horním zákoně je stanoveno, že vyhledávání a průzkum je možné provádět pouze na průzkumném území s odkazem na zákon o geologických pracích. Zájemce o průzkum musí tedy nejdříve podat žádost o stanovení průzkumného území a až následně se řeší, jaké práce zde budou povoleny.

1.2.4 Dobývací prostor

Pro samotnou těžbu musí být na rozdíl od průzkumu stanoven již dobývací prostor. Horní zákon stanoví, že „*Dobývací prostor se stanoví na základě výsledků průzkumu ložiska podle rozsahu, uložení, tvaru a mocnosti výhradního ložiska se zřetelem na jeho zásoby a úložní poměry tak, aby ložisko mohlo být hospodárně vydobyto. Při stanovení dobývacího prostoru se vychází ze stanoveného chráněného ložiskového území a musí se přiblížnout i k dobývání sousedních ložisek a k vlivu dobývání.*“

1.3 Hydraulické štěpení

Jak už jsem nadnesl, břidlicový plyn je uložen v nekonvenčních ložiscích. Typické pro tato ložiska je uložení plynu ve vrstvách, která jsou málo propustná.¹⁷ Oproti konvenčním pórovitým ložiskům je třeba využití technologie hydraulického štěpení, která umožní uniknout plynu na povrch. Aby mohl být plyn získán, je třeba vytvořit vertikální vrt a na něj navazující vrt horizontální, ve kterém jsou trhavinou vytvořeny ruptury v hornině. Následně navazuje už část, které se říká hydraulické štěpení neboli frakování, které může proběhnout za pomoci plynu, explozivních látek nebo také elektřiny, kdy pod velkým tlakem je do vrtu vháněna kapalina o množství až 15.000 m³. Tekutina má za účel narušit strukturu ložiska tak, aby unikl plyn, který je následně jímán na povrchu. Kapalina může být na bázi vody, pěny, oleje, kyseliny, alkoholu, emulze nebo kryogenická (např. tekutý oxid uhličitý). Nejčastěji je však používána báze vody

---

¹⁵ VÍCHA, Ondřej. *Zákon o geologických pracích s komentářem, judikaturou a prováděcími a souvisejícími předpisy*. 1. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 21.

¹⁶ VÍCHA, Ondřej. K právní povaze vrtu. In: ŽATECKÁ, Eva, KOVÁČOVÁ, Lucia., NECHVÁTALOVÁ, Lucie, VOMÁČKA, Vojtěch (eds.): *Sborník příspěvků z mezinárodní konference COFOLA 2012. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně*, 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 1410 – 1413.

¹⁷ DVORÁKOVÁ, Vlastimila. *Podkladový materiál pro ministra*. .... s. 13.

konkrétně metoda slick-water (kluzké vody), kdy je do vody přidán písek a chemická additiva.^{18,19} Jejich souhrn můžeme najít na internetových stránkách např. www.fracfocus.com. Evropské instituce při popisu této technologie ještě přidávají přívlastek „vysokoobjemové“, což značí, že je využíváno velké množství kapaliny.

Některé chemikálie jsou i rakovinotvorného charakteru.²⁰ Při jednom procesu se jich použije až 300 m³ tedy 300 tun pokud budeme uvažovat hustotu vody (1L ~ 1 kg). Přičemž každý vrt může být podroben až deseti procesům hydraulického štěpení. Po každém procesu je 20-90% kapaliny odsáto zpět na povrch.^{21,22} Rizika jsou tedy zřejmá, je jisté, že část chemikálií zůstane až 8 km pod povrchem země. Otázkou zůstává, zda trhaviný a následný tlak vody nenaruší integritu vrtu. Je třeba zdůraznit, že podzemní voda se vyskytuje kolem 800 m pod povrchem země. Přitom práce pomocí hydraulického štěpení nejsou do hornické činnosti výslovně zahrnuty, a tudíž s nimi v našich zákonech není počítáno. Dalšími riziky jsou možné emise metanu, průsaky štěpící kapaliny na povrchu a radioaktivní látky, které jsou v ložiscích břidlic a zákonitě budou vytaženy na povrch s odčerpanou kapalinou.

---

¹⁸ DVOŘÁKOVÁ, Vlastimila. *Podkladový materiál pro ministra*. .... s. 18

¹⁹ GANDOSI, Luca. *An overview of hydraulic fracturing and other formation stimulation technologies for shale gas production*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013, s. 3 - 46. Dostupné na <[http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC86065/an%20overview%20of%20hydraulic%20fracturing%20and%20other%20stimulation%20technologies%20\(2\).pdf](http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC86065/an%20overview%20of%20hydraulic%20fracturing%20and%20other%20stimulation%20technologies%20(2).pdf)>.

²⁰ EVROPSKÁ KOMISE. *Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o průzkumu a těžbě uhlovodíků (jako je plyn z břidlic) s použitím vysokoobjemového hydraulického štěpení v EU*. Ve znění ze dne 17. března. 2014. s. 7.

²¹ Tamtéž s. 5.

²² MAŠTÁLKA, Jiří. MALÍK, Jiří a kol. *Břidlicový plyn Energetická naděje nebo špinavá záležitost? Teplíce nad Metují – Brusel: Vydáno s podporou klubu GUE/NGL v EP, 2013, s. 15.*

2 Mezinárodní a Unijní aspekty těžby nerostných surovin

2.1 Historický vývoj těžby břidlicových plynů

Myšlenka těžby plynu z břidlic pochází z 20. let 19. století, kdy proběhl historicky první úspěšný pokus. Odvětví se začalo masivně rozvíjet ale až v 80. a 90. letech, kdy i s přispěním federální vlády Spojených států amerických (dále jen USA) byl vyvinut postup, který se stal dostatečně efektivní a finančně návratný. Právý boom však nastal na přelomu milénia, kdy byla metoda těžby upravena do dnešní podoby tzv. slick water fracturing²³. Těžba se tak stala konkurenceschopnou a díky tomu produkce plynu od roku 2005 raketově stoupá²⁴ a zvyšovat se bude i nadále.²⁵

Po úspěchu v USA se těžařské společnosti v roce 2011 rozhodly rozšířit své aktivity i na státy v Evropě. Bylo třeba nejdříve zjistit, zdali ložiska na daném území jsou a popřípadě v jakém rozsahu. Za tímto účelem bylo provedeno několik desítek průzkumných vrtů, především na území Polska²⁶. Následně po protestech bylo v některých státech například v Německu a Francii vyhlášeno moratorium. V současné době má v úmyslu povolit těžbu pomocí vysokoobjemového hydraulického štěpení 11 států Evropské unie.²⁷

2.2 Mezinárodní a Unijní právní úprava těžby břidlicových plynů pomocí hydraulického štěpení

Za nejdůležitější pramen pro Českou republiku můžeme označit rezoluci Valného shromáždění OSN ze 14. prosince 1962 o trvalé svrchovanosti nad přírodními zdroji, která stanovila zásadu svrchovanosti každého státu nad jeho přírodními zdroji. Tato zásada souvisí s břidlicovými plyny jen okrajově v tom, že si každý stát může dle svého uvážení určit jaké nerosty a v jakém rozsahu se na jeho území budou těžit bez omezení.

Dalšími prameny, které se vztahují na získávání plynů z břidlic, jsou směrnice, nařízení a doporučení orgánů Evropské unie. Úzkou provázanost norem českého práva a práva Evropské unie lze spatřit již v prvním paragrafu zákona o geologických parcích, který odkazuje na Směrnici

---

²³ SHELLENBERGER, Michael a kol. *Where the Shale Gas Revolution Came From: Government's Role in the Development of Hydraulic Fracturing in Shale*. [online]. thebreakthrough.org, květen 2012 [cit. 23. února 2018]. Dostupné na <https://thebreakthrough.org/images/main_image/Where_the_Shale_Gas_Revolution_Came_From2.pdf>.

²⁴ U. S. Energy information administration. U. S. shale production [online]. eia.gov, 13. února 2018 [cit. 23. února 2018]. Dostupné na: <https://www.eia.gov/dnav/ng/hist/res_epg0_r5302_nus_bcf.htm>.

²⁵ U. S. Energy information administration. *Annual Energy Outlook 2017*. [online]. eia.gov, 5. ledna 2017 [cit. 23. února 2018]. Dostupné na: <[https://www.eia.gov/outlooks/aeo/pdf/0383\(2017\).pdf](https://www.eia.gov/outlooks/aeo/pdf/0383(2017).pdf)>.

²⁶ VOBOŘIL, David. *Břidlicový plyn – USA vs Evropa* [online]. oenergetice.cz, 31. března 2015 [cit. 23. února 2018]. Dostupné na <<http://oenergetice.cz/plyn/břidlicovy-plyn-usa-vs-evropa/>>.

²⁷ EVROPSKÁ KOMISE. *Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o účinnosti doporučení 2014/70/EU o minimálních zásadách pro průzkum a těžbu uhlovodíků (jako je plyn z břidlic) s použitím vysokoobjemového hydraulického štěpení*. Ve znění ze dne 15. prosince 2016. Dostupné na <<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/CS/COM-2016-794-F1-CS-MAIN-PART-1.PDF>>.

Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES²⁸, kterou provádí. Směrnice především deklaruje právo států na rozhodování o svém území v rámci nejen vyhledávání a průzkumu uhlovodíků, ale také samotné těžbě. Mezi zdroje uhlovodíků patří právě břidlicový plyn. Směrnice se zabývá konkrétně řízením o udělení povolení k průzkumu a těžbě. Klade důraz na to, aby byly stanoveny nediskriminační a transparentní podmínky pro výkon činnosti. Zohlednění ochrany životního prostředí směrnici není vynucováno, pouze zmíněno jako možnost.²⁹

Důležitou složkou životního prostředí, zároveň potenciálně nejvíce zasaženou, je pitná voda. Její ochranu můžeme nalézt v rámcové směrnici o vodě (2000/60/ES)³⁰, která má za cíl chránit vodní zdroje a nastolit jejich udržitelné využívání, a také ve Směrnících Evropského parlamentu a Rady 2006/118/ES ze dne 12. prosince 2006, o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu a Směrnici Rady 98/83/ES ze dne 3. listopadu 1998, o jakosti vody určené k lidské spotřebě.

Nářízení Evropského parlamentu a Rady č. 1907/2006, ze dne 18. prosince 2006, o registraci, evaluaci, autorizaci a omezování chemických látek, zkráceně REACH, má za úkol dohled nad chemickými látkami, které jsou na území Evropské unie užívány. Registrovány jsou pouze látky známých vlastností, tak aby mimo jiné bylo ochráněno životní prostředí. Pokud by organizace chtěla při získávání plynů z břidlic použít chemikálie, které prozatím registrovány nejsou, je zde dána překážka alespoň administrativního charakteru, než se jejich používání povolí, popřípadě bude udělena výjimka.

Z hlediska flóry a fauny je dotčena směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, která má za cíl udržet na území Evropské unie biodiverzitu a za tímto účelem zakotvuje vytvoření sítě NATURA 2000. Síť se skládá z přírodních stanovišť a stanovišť druhů. Konkrétně jde o evropsky významné lokality a oblasti ptačí, které jsou však určovány dle směrnice 2009/147/ES.³¹ Směrnice je transponována do zákona o ochraně přírody a krajiny (dále jen ZOPK),³² který v souladu s ní vyžaduje posouzení důsledků každého plánovaného projektu na předmět ochrany.³³

---

²⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES ze dne 30. května 1994, o podmínkách udělování a užívání povolení k vyhledávání, průzkumu a těžbě uhlovodíků.

²⁹ VÍCHA, Ondřej. *Prospection, exploration and production of hydrocarbons under the EC-Law*. DAMOHORSKÝ, Milan. (ed.) et al.: *Czech and European Environmental Law Yearbook – Volume 3*, 1. vyd., Beroun: Eva Rozkotová – IFEC, 2008, s. 49 – 54.

³⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky

³¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků

³² Zákon č. 114/1992 Sb., České národní rady o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

³³ VÍCHA, Ondřej. *Europeizace horního práva. Acta Iuridica Olomouciensia*, 2017, roč. 12, č. 1, s. 276 – 279.

Nejdůležitějšími předpisy, které chrání životní prostředí, jsou směrnice EIA 2011/92/EU³⁴ a směrnice SEA (2001/42/ES).³⁵ V současné době jsou obě implementovány do zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen ZEIA). Zásadní pro tyto směrnice je, že neposkytují ochranu pouze jednotlivým složkám životního prostředí. Jde o úpravu komplexního charakteru, kde je pro konkrétní záměr nebo koncepci stanovena povinnost posouzení nepříznivých vlivů na životní prostředí. Zároveň je zde dána veřejnosti unikátní možnost podílet se na řízení, a tak ovlivnit jeho výsledek.

Dále bych uvedl směrnici 2006/21/ES³⁶, která postihuje možné nepříznivé důsledky těžby na životní prostředí a lidské zdraví, které vznikají při nakládání s odpadem a stanoví opatření, která tyto důsledky mají minimalizovat.³⁷ Směrnici 2004/35/ES³⁸, která zahrnuje preventivní a nápravná opatření a další instituty, jež vedou znečišťovatele k odpovědnosti za jeho činnost poškozující životní prostředí. Avšak není zde počítáno s procesem získávání břidlicových plynů. Vzhledem k tomu, že legislativa upravující ochranu životního prostředí vznikla před zavedením technologie hydraulického štěpení, je pochopitelné, že nebude reflektovat veškeré její aspekty.³⁹

Jediným předpisem, sic nezávazným, který se vztahuje přímo k těžbě břidlicových plynů pomocí hydraulického štěpení, je doporučení 2014/70/EU ze dne 22. ledna 2014 o minimálních zásadách pro průzkum a těžbu uhlovodíků s použitím vysokoobjemového hydraulického štěpení (dále jen doporučení 2014/70/EU) Toto doporučení vymezuje základní požadavky na členský stát, který hodlá povolit vysokoobjemové hydraulické štěpení na svém území. Aby Evropská unie takové počínání podpořila, je třeba uvážit také: „*zajištění ochrany veřejného zdraví, klimatu a životního prostředí, efektivního využívání zdrojů a informování veřejnosti.*“⁴⁰

---

³⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, respektive pozměňující směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/52/EU ze dne 16. dubna 2014, kterou se mění směrnice Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí.

³⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí

³⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES ze dne 15. března 2006 o nakládání s odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice 2004/35/ES.

³⁷ VÍCHA, Ondřej. *Základy horního a energetického práva*. vyd. Wolters Kluwer, 2015, 228 s. 48.

³⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí.

³⁹ VÍCHA, Ondřej. New challenges of the EU environmental law in connection with the use of unconventional hydrocarbons. In: DAMOHORSKÝ, Milan., STEJSKAL, Vojtěch. (ed.) et al.: *Environmental Law in the Czech Republic and EU - Ten Years After*. 1. vyd. The Czech Society for Environmental Law, Beroun: Nakladatelství Eva Rozkotová, 2014, s. 64 -65.

⁴⁰ Doporučení komise ze dne 22. ledna 2014 o minimálních zásadách pro průzkum a těžbu uhlovodíků (jako je plyn z břidlic) s použitím vysokoobjemového hydraulického štěpení.

Dokument navrhuje, aby ve všech případech proběhlo strategické posouzení vlivů na životní prostředí (SEA). Zároveň vybízí k posouzení vlivů na životní prostředí dle EIA. Dále je kladen důraz na výběr lokality a posouzení rizik, zejména úniku vrtných kapalin a možné seismicitě v této lokalitě. Kvalita těžebního zařízení má být zajištěna státem. Vyžadováno je vypracování speciálního plánu pro nakládání s vodou, minimalizace emisí plynů, zejména metanu a zkouška integrity vrtu. Řešení mimořádných událostí má být bezodkladné dle připraveného plánu a dodržena oznamovací povinnost vůči státním orgánům. Evropská komise považuje za důležité vyžadovat používání chemických látek v co nejmenší míře a důkladný monitoring prací. Nakonec je Evropskou komisí doporučeno, aby byla zajištěna dostatečná finanční záruka, která by kryla odpovědnost za škody.⁴¹ V souvislosti s tímto doporučením lze uvést i Sdělení komise Evropskému parlamentu, Radě EU, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o průzkumu a těžbě uhlovodíků (jako je plyn z břidlic) s použitím vysokoobjemového hydraulického štěpení v EU, které nastiňuje situaci Evropské unii a shrnuje východiska a potřebu přijetí výše uvedeného doporučení.

Důležitým rozhodnutím při určení směřování názoru Evropské unie na těžbu z břidlic v poslední době je Usnesení Evropského parlamentu ze dne 2. února 2016 o přezkumu strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti v polovině období (2015/2137(INI)). V bodě 88 Parlament naléhavě žádá členské státy, aby – na základě zásady předběžné opatrnosti a zásady přijímání nezbytných preventivních opatření a s ohledem na rizika a na negativní dopady na klima, životní prostředí a biologickou rozmanitost spojené s hydraulickým štěpením při využívání nekonvenčních uhlovodíků a nedostatky zjištěné v regulačním režimu EU u činností spojených s těžbou břidlicového plynu – nepovolovaly žádné nové provozy pro hydraulické štěpení v Evropské unii.

---

⁴¹ VÍCHA, Ondřej. New challenges of the EU environmental law in connection with the use of ..... s. 66 – 73.

3 Správní procesy související s těžbou břidlicových plynů a ochranou životního prostředí

3.1 Orgány veřejné moci a jejich pravomoci

3.1.1 Ministerstvo životního prostředí

MŽP je mimo jiné ze zákona orgánem ochrany životního prostředí, ochrany vody a zemědělského půdního fondu. Zároveň je ovšem ústředním orgánem pro geologické práce a pro ekologický dohled nad těžbou.⁴²

Stěžejní činnost MŽP spočívá především na začátku případné exploatace ložiska břidlicových plynů a následně po ukončení těžby.⁴³ Projevy této činnosti nalezneme už při územně plánovací činnosti, kdy MŽP poskytuje součinnost orgánům územního plánování tak, aby byla nalezena vhodná řešení možných střetů zájmů. Následně by mělo být vše spolehlivě zakomponováno do územně plánovacích podkladů. Kromě toho společně s Ministerstvem průmyslu a obchodu (dále jen MPO) a obvodním báňským úřadem předkládá své závazné stanovisko zejména k politice územního rozvoje, zásadám územního rozvoje nebo územním plánům tak, aby bylo dostatečně chráněno nerostné bohatství a jeho případné využití.⁴⁴

Horní zákon a geologický zákon ukládají MŽP, aby stanovilo podmínky pro vyhledávání a průzkum výhradních ložisek svým podzákonným předpisem. Konkrétně jak mají být členěny průzkumné práce, postup při projektování a způsob schvalování projektů geologických prací. Dále opravňuje k úpravě řešení střetů zájmů, především však k provádění geologických prací a obsahu dokumentace.⁴⁵ MŽP tak nastavuje podmínky pro odvětví geologického práva a má pravomoc kontroly a ukládání případných pokut za nedodržení jeho pokynů. V rámci horního práva jsou jeho pravomoci značně omezené, kdy se pouze účastní projednávání střetů zájmů, pokud nebyly vyřešeny dohodou. Kontrolu geologických prací, které by probíhaly v dobývacím prostoru, musí provádět po dohodě s Českým báňským úřadem. Ekologický dohled nad těžbou, která už spadá do práva horního, je tedy špatně realizovatelný. Spočíval by především v případech, kdy v řízeních spojených s těžbou břidlicového plynu nebudou reflektovat zákony chránící životní prostředí, především nebudou dbát rozhodnutí orgánů ochrany životního

---

⁴² zákon č. 2/1969 Sb., České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁴³ VÍCHA, Ondřej. Správa hornictví (kapitola 21). In: SLÁDEČEK, Vladimír, POUPEROVÁ, Olga a kol.: *Správní právo - zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 2. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 445.

⁴⁴ VÍCHA, Ondřej. *Horní zákon. Zákon o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 83-85.

⁴⁵ Jde o vyhlášku č. 368/2004 Sb., o geologické dokumentaci, ve znění pozdějších předpisů.

prostředí. Může podat podnět k soudnímu přezkumu žalobou k ochraně veřejného zájmu, nebo dát podnět k zahájení přezkumného řízení příslušnému nadřízenému báňskému orgánu.⁴⁶

V rámci ochrany životního prostředí se na MŽP realizuje především odbor pro posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence a jednotlivá územní pracoviště. Jde o rozhodování v řízení dle ZEIA, které proběhne vždy, mimo řízení o stanovení průzkumného území, alespoň v rámci zjišťovacího řízení.

3.1.2 Ministerstvo průmyslu a obchodu

Z hlediska těžby břidlicového plynu je důležitá role MPO zejména v tom, že je ústředním orgánem pro tvorbu jednotné surovinové politiky, využívání nerostného bohatství a těžbu nebo úpravu zemního plynu.⁴⁷ MPO je společně s MŽP příjemcem zprávy o předpokládaném stavu zásob, kterou mu musí ze zákona zaslat dotyčná organizace, a protože je plně odkázáno na tyto podklady zpracovatele a zároveň nemá povinnost ověřovací, tak může dojít ke zkreslení reality. Již v tomto postupu však můžeme vidět zásadní rozporuplnost, jelikož je především v zájmu organizace, aby význam ložiska přesáhl ostatní zájmy. V uvedených zprávách zainteresované organizace tak může velmi snadno dojít k nadhodnocení velikosti zásob. Jako příklad mohu uvést situaci, která nastala v Polsku, kdy množství těžného plynu bylo značně nadhodnoceno oproti následné realitě, se kterou počítaly státní orgány při procesu povolování. Důvodem jistě bylo, že ložiska v Polsku nejsou natolik vydatná jako ve Spojených státech amerických, ovšem výpočet zásob byl natolik chybný, že pochybnosti, zda šlo pouze o formální chybu nebo úmysl, zůstávají.⁴⁸

MPO je také konečným arbitrem v případě, že nebylo možné uzavření dohody o případných střetech zájmů. Řešení této situace je zcela zásadní pro řízení o žádosti o povolení otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska popřípadě i řízení o stanovení dobývacího prostoru, pokud bude s předchozím spojeno, jako že tomu tak zpravidla bývá.⁴⁹

3.1.3 Státní báňská správa

Je nejstarší organizací státní správy, která vykonává svou činnost na území České republiky. Tvořena je Českým báňským úřadem jako ústředním úřadem a obvodními báňskými úřady.

---

⁴⁶ VÍCHA, Ondřej. Ekologický dohled nad těžbou. In: HANÁK, Jakub, PRŮCHOVÁ, Ivana a kol. *Kontrolní mechanismy při prosazování ochrany životního prostředí*. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity, řada teoretická, svazek č. 595, Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2017, s. 190 – 193.

⁴⁷ VÍCHA, Ondřej. Správa hornictví (kapitola 21). In: SLÁDEČEK, Vladimír, POUPEROVÁ, Olga a kol.: *Správní právo - zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 2. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 445.

⁴⁸ SCHINDLER, Jan. *Polsko a zemní plyn* [online]. vytapeni.tzb-info.cz, 6. září 2014 [cit. 22. února 2018]. Dostupné na < <http://vytapeni.tzb-info.cz/vytapime-plynem/11677-polsko-a-zemni-plyn>>.

⁴⁹ VÍCHA, Ondřej. *Horní zákon. Zákon o hornické činnosti, vybušníchách a o státní báňské správě. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 292-303.

Činnost státní báňské správy spočívá především v dozoru nad dodržováním horního zákona a zákona o hornické činnosti, tzn. zejména naplňování povinností při činnostech souvisejících s dobýváním a likvidací důlních děl. Kontrolní činnost vykonávají pomocí inspektorů, kteří provádějí prohlídky pracovišť, jednotlivých činností a technických zařízení. Inspektoři mohou vydávat závazné příkazy k odstranění zjištěných závad, tak aby se předešlo haváriím nebo zmírnily jejich následky.⁵⁰ Další činnost státní báňské správy spočívá ve vydávání stanovisek k územní plánovací činnosti. Povolují stavby související s dobýváním ložisek na povrchu, a také důlní díla a důlní stavby pod povrchem. Spravují úhrady z dobývacího prostoru a především vedou řízení spojená s dobýváním nerostů.⁵¹

3.1.4 Krajský úřad

Organizace je povinna předložit krajskému úřadu projekt geologických prací. Krajský úřad může zadavateli uložit, aby si opatřil expertní posouzení Českou geologickou službou, biologické hodnocení nebo jiné odborné posouzení nebo podklad. Pokud tak organizace neučiní, vystavuje se riziku sankce do výše 1 milion korun uložené MŽP.

Krajský úřad také zaujímá stanovisko k dohodě, kterou mu má povinnost předložit organizace na základě jednání s orgány, fyzickými a právníckými osobami, jimž přísluší ochrana objektů a zájmů uvedených ve zvláštních předpisech. Například v zákoně č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (dále jen vodní zákon).

Velice často bude krajský úřad také sám dotčeným orgánem, kterému přísluší řešit dodržování právních předpisů, udělet souhlasy a závazná stanoviska k záměru, který bude kolidovat se zájmem na ochranu životního prostředí. Na základě tzv. složkových zákonů, které obsahují právní úpravu ochrany jednotlivých složek životního prostředí, tak bude monitorovat zejména geologické práce a vést řízení o přestupku nebo v některých případech i ukládat pokutu.⁵²

3.1.5 Česká geologická služba

Vykonává státní geologickou službu, kterou se dle geologického zákona rozumí „*shromažďují a poskytují údaje o geologickém složení území, ochraně a využití přírodních nerostných zdrojů a zdrojů podzemních vod a o geologických rizicích.*“

Je příjemcem zprávy o výsledcích geologických prací, které uchovává a poskytuje orgánům státní správy. Vede evidenci zásob ložisek nerostů, vrtů, starých důlních děl. Poskytuje

---

⁵⁰ Tamtéž s. 803 – 844.

⁵¹ Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁵² Právomoc daná například v zákonu č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon)

údaje o území pro účely pořizování územně analytických podkladů. Vydává vlastní periodikum Bulletin of Geosciences a poskytuje geologické mapy.⁵³

Práce České geologické služby tedy spočívá především na počátku realizace záměru, kdy může pomoci organizaci určit možné lokality pro těžbu nerostů. Zároveň může v rámci spolupráce se státními orgány poskytnout své znalosti o území, aby byla případná žádost v řízení správně posouzena.

3.2 Jednotlivá řízení související s vyhledáváním, průzkumem a těžbou břidlicových plynů

Pro ochranu životního prostředí jsou zcela zásadní povoloovací řízení, ve kterých organizace plní jednotlivé zákonné náležitosti a orgány státní správy posuzují, zda jsou žádosti v souladu s předpisy, zda je pro stát výhodné povolení udělit a zda jsou povinnosti organizace v průběhu prací dodržovány. Nezastupitelnou roli vždy hraje i veřejnost, která do těchto řízení může vstupovat a kontrolovat tak práci státních orgánů.

Konkrétně tedy můžeme uvést řízení o stanovení průzkumného území, povolení k vyhledávání a průzkumu ložisek dluhými doly. Dále pak řízení o stanovení dobývacího prostoru a řízení o povolení otvírky, přípravy a dobývání ložiska.⁵⁴

3.2.1 Řízení o stanovení průzkumného území

Účastníkem řízení o stanovení průzkumného území je fyzická nebo právnická osoba s oprávněním k hornické činnosti (žadatel) a obec, na jejímž území je návrh průzkumného území nebo jeho část situována, popřípadě osoba, které zvláštní zákon, postavení účastníka řízení přiznává. Konkrétně zde geologický zákon počítá s aktivitou občanských sdružení (dnes již spolků), které se zabývají ochranou přírody a krajiny dle ZOPK. Ovšem reciprocitu tohoto ustanovení v ZOPK již nenalezneme. Novelizace v roce 2017, fakticky zamezila spolkům účastnit se řízení, která nejsou vedena podle tohoto zákona. Proto není možné, aby se spolky angažovaly v řízení o stanovení průzkumného území.⁵⁵ Případný majitel pozemku je zákonem zcela opomíjen, a tedy jeho vlastnické právo není nikterak chráněno.

Řízení o stanovení průzkumného území je správním řízením, na které se subsidiárně použijí ustanovení správního řádu.⁵⁶ Řízení obsahuje také povolení k provádění geologických prací, které se projeví ve výroku rozhodnutí. MŽP má v tomto řízení postavení garanta

---

⁵³ Dostupné na <<http://www.geology.cz/extranet/>>.

⁵⁴ DAMOHORSKÝ, Milan a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 562-564

⁵⁵ Dne 22. 8. 2017 byl podán návrh Ústavnímu soudu ČR na zrušení této novelizace, konkrétně § 70 odst. 3 ZOPK

⁵⁶ VÍCHA, Ondřej. *Zákon o geologických pracích s komentářem, judikaturou a prováděcími a souvisejícími předpisy*. 1. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 48.

a ochránce životního prostředí. Má povinnost žádost zamítnout z pěti důvodů, které vycházejí zejména z procesních nedostatků jako předchozí souhlas udělený jinému žadateli nebo pokud žadatel nemá oprávnění k hornické činnosti. Dále zákon stanoví demonstrativní výčet, kdy MŽP po posouzení musí také návrh zamítnout, jedná se o rozpor se státní surovinovou politikou, politikou životního prostředí, popřípadě pokud převáží další veřejný zájem. Zamítnutí z důvodu možného nenávratného ovlivnění životního prostředí zde sice nenalezneme, Nejvyšší správní soud však dovozuje, že otázka ochrany životního prostředí je právě subsumována pod pojem: **další veřejný zájem**.

Další veřejný zájem MŽP posuzuje i vzhledem k dalšímu využití ložiska. Zde je jasně míněno dobývání nerostu, v našem případě plynu z břidlic.⁵⁷ Takováto povinnost je jistě uložena správně, ovšem špatně realizovatelná. Těžební organizace nemá povinnost uvádět, zda bude ložisko případně těžít. MŽP také nevyplývá ze zákona povinnost tuto skutečnost předběžně zjišťovat, proto vzniká otázka, zda bude ložisko po průzkumných pracích dále využíváno a zda je tedy třeba takového posuzování. Určitý průlom v této mezeře vyplnila rozkladová komise ministra životního prostředí, která na základě rozhodnutí Nejvyššího správního soudu⁵⁸ dovedla úřední povinnost zkoumat tuto souvztažnost a spolehlivě zjistit stav věci, v opačném případě jde o porušení správního řádu.⁵⁹

Surovinová politika České republiky byla přijata vládou po 18 letech nově v roce 2017. Jde o koncepční dokument, který na rozdíl od předchozího byl posouzen dle ZEIA procesem SEA. Zohledňuje cíle státu při nakládání s nerostnými surovinami. V současné době je v dokumentu výslovně uvedeno, že stát nechce průzkum ani těžbu plynů z břidlic povolit, dokud nebudou dostatečně zhodnocena rizika. Politika počítá pouze s neinvazivními způsoby odhadu množství nerostu.⁶⁰

Státní politika životního prostředí se na břidlicové plyny nezaměřuje. Jako jeden z cílů uvádí „*Prevence a zabraňování negativních důsledků hornické činnosti a těžby nerostných surovin*“, což znamená, že se zaměřuje spíše na časově pozdější řízení, než je stanovení průzkumného území.⁶¹

---

⁵⁷ V souladu s Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 23. 9. 2009, č. j. 7 As 59/2009- 142

⁵⁸ V souladu s Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 17. 12. 2010 č. j. 7 As 70/2009-190

⁵⁹ Rozhodnutí Ministra životního prostředí č. j. 2019/M/12, 29342/ENV/12, ze dne 13. dubna 2012 o zrušení rozhodnutí ze dne 9. 12. 2011, č. j. 1348/550/11-Ru, 94892/ENV/11

⁶⁰ Surovinová politika České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů. Dostupné na <<https://www.mpo.cz/cz/stavebnictvi-a-suroviny/surovinova-politika/statni-surovinova-politika-nerostne-suroviny-v-cr/nova-surovinova-politika-v-oblasti-nerostnych-surovin-a-jejich-zdroju---mpo-2017--229820/>>.

⁶¹ Státní politika životního prostředí České republiky 2012–2020. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/\\$FILE/SOPSPZP-Aktualizace_SPZP_2012-2020-20161123.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/$FILE/SOPSPZP-Aktualizace_SPZP_2012-2020-20161123.pdf)>.

3.2.2 Geologické práce

Geologické práce, jak jsem uvedl již výše, můžeme rozdělit na ty, které jsou prováděny pouze na základě geologického zákona, a na ty, které jsou zároveň hornickou činností. Druhá skupina je rozvedena v kapitole 3.2.3. Ochranu životního prostředí lze pro první skupinu spatřovat v povinnostech daných geologickým zákonem provádět geologické práce odborně, racionálně a bezpečně v souladu s projektem geologických prací.⁶² Zároveň je organizace povinna dokumentovat realizaci své činnosti a archivovat ji pro orgány státní správy.⁶³

Odbornost je zajištěna požadavkem na odpovědného řešitele geologických prací, který musí mimo jiné mít dosažené vysokoškolské vzdělání geologického směru a složit kvalifikační zkoušku. Tato fyzická osoba vede práce a odpovídá za dodržení zákonem daných postupů. Bezpečnost a racionální složka geologických prací jsou zajištěny pomocí stanovených postupů tak, aby bylo dosaženo vytyčeného cíle.

Zásadním dokumentem, který určuje postup organizace, je projekt geologických prací. Projekt musí sám o sobě obsahovat řešerši, která má za cíl nalézt možné střety se zájmy chráněnými zvláštními předpisy. Geologický zákon zde odkazuje na §22, který dává největší prostor pro ochranu životního prostředí, jelikož určuje, že zvláštní předpisy tzv. složkové zde mají aplikační přednost a musíme dle nich postupovat. Mezi nejdůležitější můžeme zařadit ZOPK, který mimo živočichů a rostlin chrání například ekologické systémy. Pokud by práce měla narušit krajinný ráz, je třeba získat souhlas orgánu ochrany přírody a krajiny. V případě zásahů do významných krajinných prvků si musí organizace opatřit závazné stanovisko. Ve zvláště chráněných územích jsou některé zásahy zcela vyloučeny. Škodlivý zásah proti zvláště chráněným druhům živočichů a rostlin musí získat od orgánu ochrany přírody a krajiny výjimku. Ta může být udělena pouze v případě, že jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody.

Dále pokud by práce probíhaly i v lese, mělo by být využíváno pouze biologicky odbouratelných hydraulických kapalin. Takovou podmínku organizace nebude moci dodržet, proto je potřeba zažádat orgán státní správy lesů o odnětí pozemků, které plní funkci lesa. Organizace nejspíše bude potřebovat i pozemky, které jsou určeny pro zemědělství. V takovém případě musí zažádat o odnětí ze zemědělského půdního fondu. Nejzásadnějším složkovým zákonem bude jistě vodní zákon, jelikož organizace bude v poslední fázi průzkumu potřebovat odčerpávat velké množství vody, čímž by mohlo dojít k omezení nebo ke ztrátě vody v oblasti. Voda, do které bude přidána chemie, se znehodnotí. Největším rizikem však je průsak chemie do

---

⁶² Shodně vyhláška č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek, ve znění pozdějších předpisů

⁶³ Vyhláška č. 368/2004 Sb., o geologické dokumentaci, ve znění pozdějších předpisů

ložisek podzemních vod. Čili vyžadovat povolení vodoprávního úřadu je na místě. Zvláštní ochranu mají zásahy do minerálních vod, pro které je třeba stanovisko Ministerstva zdravotnictví. Avšak takováto konstrukce zákona skýtá zcela zásadní mezeru. Z dikce zákona o geologických pracích by se mohlo zdát, že projekt, dle kterého jsou práce vedeny, musí být schválen státním orgánem. Samotné řízení, na základě něhož by se tak mělo dít, ovšem nenalezneme. Schválení zde představuje pouze objednavatele, který souhlasí s plánem organizace, která jej vytvořila. Pokud by tedy samotný projekt neobsahoval možné střety zájmů, anebo obsahoval nedostatečně, není zde nikdo, kdo by v zájmu životního prostředí zasáhl. Objednavatel má zájem především na těžbě, aby byl projekt rentabilní, proto se jistě nebude zabývat řešeními, která jsou sice zdoluhavější, ale šetrnější.

Jistou pojistkou by eventuálně mohla být povinnost organizace zaslat projekt prací krajskému úřadu. Tento postup bude muset organizace dodržet, jelikož se plyny z břidlic nachází v hloubce nejméně 2 km pod povrchem země, a tak i vrt bude přesahovat délku 100 m, jak je vyžadováno zákonem. Krajský úřad má povinnost se k dokumentaci vyjádřit a zohlednit přitom zájmy chráněné zvláštními předpisy. Správní řád dokonce ukládá povinnost zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. V komentáři autor JUDr. Ondřej Vícha Ph.D. dokonce dovozuje, že má úřad možnost uložit opatření k omezení, popřípadě vyloučení negativních rizik.⁶⁴ Ovšem samotné vyjádření úřadu nemůže organizaci přímo omezit v geologických pracích nebo je zakázat. Krajský úřad tedy může ze své pozice ovlivnit činnost organizace, pokud je zároveň dotčeným orgánem dle některého složkového zákona na ochranu životního prostředí popřípadě může nepřímou zasáhnout tím, že podá podnět příslušným orgánům.⁶⁵

S projektem úzce souvisí evidence geologických prací, která z něho vychází a organizace má povinnost ji zaslat do 30 dnů před zahájením jednotlivých prací České geologické službě.⁶⁶ Ta vydá organizaci potvrzení. Evidence musí vycházet ze schváleného projektu prací. I když údaje nesouhlasí, nemá Česká geologická služba možnost nevydat potvrzení. Její role při nápravě by byla nejspíše nepřímá v tom, že informuje MŽP a bude žádat změnu.

Obdobně jako při schvalování projektu je organizace povinna oznámit zadavateli nebo objednateli možné dotčení zájmů chráněných zvláštními předpisy, které vznikne při samotné činnosti. Jaký má tato povinnost dopad, bylo již rozebráno výše.

---

⁶⁴ VÍCHA, Ondřej. *Zákon o geologických pracích s komentářem, judikaturou a prováděcími a souvisejícími předpisy*. 1. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 87. – 88.

⁶⁵ Tamtéž.

⁶⁶ Vyhláška č. 282/2001 Sb., Ministerstva životního prostředí o evidenci geologických prací, ve znění pozdějších předpisů

Samozřejmě se §22 zákona o geologických pracích nepoužije pouze u vytváření projektu, ale promítá se do všech činností organizace. Z tohoto vyplývá i odpovědnost za kontrolu, která je dle složkových zákonů svěřena obecním úřadům s rozšířenou působností, krajským úřadům popřípadě České inspekci životního prostředí. Orgány mohou při porušení zákona žádat nápravu a popřípadě uložit v přestupkovém řízení pokutu. Dodržování povinností ze zákona o geologických pracích však je svěřeno výhradně MŽP, které může uložit sankci až 1 milion korun. V případě, že by organizace neplnila své povinnosti ve vztahu k životnímu prostředí, má MŽP jako ultima ratio možnost stanovení průzkumného území zrušit.

Na provádění geologických prací se také budou vztahovat povinnosti dle v §11 horního zákona, jelikož vždy půjde o průzkum ložisek vyhrazeného nerostu. Cílem ustanovení je, aby bylo ložisko spolehlivě prozkoumáno. Technologie má být nastavena způsobem, který následně nebude ztěžovat těžbu ložisek břidlicového plynu, popřípadě jiných nerostů vyskytujících se na daném území. Ochranu životního prostředí zde představuje §11 odst. 2 písm. d), kdy organizace má zjistit možné „*vlivy využití výhradního ložiska na jiná ložiska, vody a jiné přírodní zdroje, na životní prostředí a na další zákonem chráněné obecné zájmy*“. Pokud vlivy ovšem omylem nezjistí, nejsou stanoveny žádné sankce ani není stanoven žádný mechanismus, kterým by byla kontrola dodržení přímo této povinnosti nastavena.

Na závěr je organizací České geologické službě předána závěrečná zpráva, která obsahuje souhrn informací o provedených pracích a jejich výsledky. Zde by měly být uvedeny veřejné zájmy, které kolidují se zájmem na průzkum oblasti a především dosažené řešení.

Nejzásadnějším zákonem v oblasti ochrany životního prostředí je bezesporu ZEIA, který stanovuje případy, kdy je žadatel povinen vyžádat si, buď **závěr** ze zjišťovacího řízení, nebo v případě, že záměr spadá přímo do přílohy č. 1 kategorie I, **stanovisko** zahrnující vliv projektu na životní prostředí. Toto stanovisko je dále pro navazující řízení závazné. Negativní stanovisko představuje závažnou překážku, která činí záměr neschopný realizace. Řízení dle ZEIA není standardním řízením, a tak nemůžeme uvažovat o účastenství, jak jej známe. Do řízení může zasáhnout široká veřejnost tím, že podá písemná vyjádření, se kterými se orgán ochrany přírody musí vypořádat. Stejným způsobem může zasáhnout i dotčená veřejnost tzn. osoby, které mohou být přímo dotčeny na svých právech nebo právnické osoby, jejichž předmětem činnosti je ochrana životního prostředí nebo veřejného zdraví (dále jen environmentální PO). Oproti spolkům dle ZOPK, musí environmentální PO splňovat další kritérium, a to existovat déle než tři roky před zveřejněním informací o navazujícím řízení nebo mít alespoň 200 podpisů podporovatelů. Na druhou stranu nemusí mít nutně právní formu spolku.

Environmentální PO mohou podat odvolání proti závěru zjišťovacího řízení, pokud by se záměr dle něho neměl posoudit dle EIA. Dále můžou podat žalobu proti závěru zjišťovacího řízení. Jsou oprávněni stát se účastníkem navazujícího řízení a podat odvolání proti rozhodnutí v tomto řízení. Konečně mají právo navrhnout v žalobě zrušení rozhodnutí vydaného v navazujícím řízení.⁶⁷ Tento zákon prošel zásadní změnou, kdy nově byla taxativně uvedena jednotlivá navazující řízení, pro která se užije. Řízení o stanovení průzkumného území zde nenalezneme.

Významnou výjimku tvoří záměry, které budou realizovány na evropsky významné lokalitě nebo ptačí oblasti. Pro ně je třeba získat stanovisko orgánu ochrany přírody vždy. V případě, že by mohl mít významný dopad, je třeba postoupit záměr do řízení dle ZEIA. Po prokázání negativního vlivu je možné záměr schválit pouze za předpokladu, že jde o nejlepší možnou variantu, zároveň je zde naléhavý veřejný zájem a jsou uložena kompenzační opatření. Důležitým prvkem je i způsob posuzování, kdy je vyžadováno, aby byly uváženy i další možné záměry v území. Zejména se zmiňují tzv. dlouhodobé záměry, kdy se jednotlivé části mají vyhodnotit i vůči celku.⁶⁸

3.2.3 Řízení o povolení k vyhledávání a průzkumu ložisek důlními díly

Jelikož je břidlicový plyn uložen ve vrstvách až 8 km pod zemským povrchem, jsou v našem případě geologické práce zároveň i hornickou činností. Práce v takové hloubce se považují za důlní dílo, které vyžaduje povolení obvodního báňského úřadu.⁶⁹ Z toho vznikají obecné povinnosti dané §5 a §6 zákona o hornické činnosti, které se zaměřují na bezpečné vykonávání činností. Zde je k osobě odpovědného řešitele, který má osvědčení o odborné způsobilosti od MŽP přidána podmínka, aby organizace získala oprávnění k hornické činnosti od báňského úřadu. Toho může organizace dosáhnout odborně způsobilými zaměstnanci, například báňským projektantem, který má zajišťovat mimo jiné správnost výstavby technických zařízení.⁷⁰

Zásadní je povinnost, dána ve vyhlášce č. 104/1988 Sb.,⁷¹ provádějící zákon o hornické činnosti, která vyžaduje k žádosti přiložit „stanovisko dle zvláštního právního předpisu“ a odkazuje na zákon č. 244/1992 Sb., tedy předchůdce dnešního zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Tuto vadu lze jistě považovat za nedůslednost při provázání zákonů v roce 2001, kdy

⁶⁷ DVOŘÁK, Libor. *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016, s. 14 - 15.

⁶⁸ Tamtéž. s. 25.

⁶⁹ Vyhláška č. 104/1988 Sb., Českého báňského úřadu o racionálním využívání výhradních ložisek, o povolování a ohlašování hornické činnosti a ohlašování činnosti prováděné hornickým způsobem, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁰ Vyhláška č. 15/1995 Sb., Českého báňského úřadu o oprávnění k hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, jakož i k projektování objektů a zařízení, které jsou součástí těchto činností, ve znění pozdějších předpisů

⁷¹ Vyhláška č. 104/1988 Sb., Českého báňského... prováděné hornickým způsobem, ve znění pozdějších předpisů

došlo ke schválení stávajícího zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. To ostatně reflektuje i samotný ZEIA, který obsahuje výčet navazujících řízení, dříve pouze příkladný, dnes již závazný a uzavřený. Pokud se podíváme do výčtu záměrů, na které se vztahuje ZEIA, je pravděpodobné, že na vyhledávání a průzkum ložisek plynů břidlic pomocí důlních děl se použije bod 15 kategorie II. přílohy č.1 ZEIA, který hovoří o „hlubinných vrtech“. Zde bych ještě podotknul, že tato kategorie vznikla až po velké novelizaci v roce 2017. Dosud byl používán pouze pojem „hloubkový vrt“, který se na průzkum nevztahoval. To bylo zapříčiněno chybným postupem při transpozici směrnice EIA, konkrétně. Čl. 4 odst. 2 v bodě 2 písm. d), kde výčet byl z neuzavřeného přeformulován na taxativní, a vrty pro průzkum břidlicových plynů sem zahrnout nelze.⁷² Zjevně nebyly zákonodárcem zohledněny při přípravě návrhu předpisu.

Sice ani jeden z pojmů není v zákoně vymezen, ovšem MŽP u hloubkových vrtů odkazovalo na délku 30 m.⁷³ U hlubinných geotermálních vrtů je pro zjišťovací řízení počítáno s limitem hloubky od 200 m. Vrty pro získání plynu z břidlic budou tedy vždy hlubinné a bude u nich vyžadováno minimálně zjišťovací řízení. Výjimku tvoří vrty, které nenaruší hydrogeologické horizonty popřípadě poměry v území. Do novelizace se postupovalo dle stanovené metodiky, kdy bylo nutné vypracovat hydrogeologický posudek, tedy vyjádření držitele autorizace pro oblast hydrogeologie, který by možnost negativního dopadu vyloučil. Dle důvodové zprávy se s tímto postupem počítá i nadále.⁷⁴ Vzhledem k umístění ložisek podzemní vody vůči ložiskům plynů uložených v břidlicích však nelze předpokládat, že by vyjádření držitele autorizace vyloučilo záměr ze zjišťovacího řízení. Proti závěru zjišťovacího řízení může dotčená veřejnost podat žalobu ke krajskému soudu.⁷⁵ Případné stanovisko je nově rozhodnutím dle §149 od. 1 správního řádu, což znamená, že lze podat podnět pro posouzení jeho zákonnosti bez toho, aniž by bylo nutné čekat na navazující řízení.⁷⁶ Předchozí právní úprava vyžadovala, aby každý, kdo se neztotožňuje se závěry stanoviska, musel podat žalobu až v rámci navazujícího řízení.⁷⁷ Tento postup je umožněn i nadále.

Mimo samotné zjišťovací řízení dle ZEIA je třeba, aby organizace předložila doklad o vyřešení střetu zájmů. Samotné řešení střetů zájmů tedy neprobíhá v rámci řízení o povolení

---

⁷² VÍCHA, Ondřej. Posuzování vlivů na životní prostředí v hornictví. In: VOMÁČKA, Vojtěch, ŽIDEK, Dominik a kol. *Posuzování vlivů záměrů a koncepcí na životní prostředí*. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity, řada teoretická, Edice Scientia, svazek č. 561, Brno: Masarykova univerzita, 2016, s. 218.

⁷³ Metodický výklad bodu 2.11 kategorie II přílohy č.1 k zákonu č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ze dne 9. 10. 2008, značka 72045/ENV/08

⁷⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 326/2017 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

⁷⁵ DVOŘÁK, Libor. *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016, s. 39.

⁷⁶ JANČÁŘOVÁ, Ilona a kol. *Právo životního prostředí: Obecná část*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2016. s. 229-231.

⁷⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15.9.2016, č.j. 9 AS 80/2016

hornické činnosti, ale musí být povedeno předem. V praxi půjde o souhlasy a stanoviska dotčených orgánů ochrany přírody, jak již byly rozebrány výše. Obvodní báňský úřad má povinnost zjistit veškeré důležité okolnosti. Pokud by snad vznikl spor mezi orgánem státní báňské správy a dotčeným orgánem, mají povinnost tuto skutečnost oznámit nadřízeným orgánům. V případě nenalezení dohody se věc postupuje vládě.⁷⁸

Vyšší mírou ochrany se v řízení o povolení průzkumu pomocí důlních děl od stanovení průzkumného území vyznačuje také v okruhu osob, které se mohou řízení aktivně účastnit. Zákon o hornické činnosti zde jako účastníky uvádí osoby, jejichž práva a právem chráněné zájmy mohou být dotčeny, což bezpochyby jsou vlastníci dotčených pozemků. Pokud tedy vlastníkem pozemku je soukromá osoba, lze předpokládat, že bude vyžadovat, aby byly zjištěny veškeré vlivy, které činnost může mít. S ochranou životního prostředí v případě, že účastníkem bude pouze obec, nelze zcela počítat. I vzhledem k tomu, že představitelé obcí mohou podlehnout lákadlům, například v podobě výstavby nové infrastruktury, která může sloužit jak pro účely průzkumu, tak místním obyvatelům. Dále vytvořením nových pracovních míst nebo příjmem finančních prostředků plynoucích z poplatků z prozkoumávaného území.

3.2.4 Řízení o stanovení dobývacího prostoru

Rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru vzniká na základě řízení před obvodním báňským úřadem. Řízení může započít samotný úřad nebo organizace návrhem, který má dle horního zákona obsahovat: rozhodnutí o stanovení chráněného ložiskového území, předchozí souhlas MŽP vydaný podle § 24 odst. 2, doklad, že organizace může provádět hornickou činnost. Dále doklady a dokumentaci stanovenou prováděcími předpisy k tomuto zákonu, popřípadě zvláštními předpisy.⁷⁹ Seznam fyzických a právnických osob, které přicházejí v úvahu jako účastníci řízení a jsou navrhovatelé známy. U výhradních ložisek též žádost o povolení otvírky, přípravy a dobývání, pokud organizace žádá současně o stanovení dobývacího prostoru a o povolení hornické činnosti. Obvodní báňský úřad může stanovit, že se k návrhu přiloží další nezbytné doklady.

Samotnému řízení tedy musí předcházet řízení o stanovení chráněného ložiskového území (dále jen CHLÚ). MŽP musí věc projednat s orgánem kraje. MŽP následně vydá rozhodnutí o CHLÚ v součinnosti s MPO, obvodním báňským úřadem a po dohodě s orgánem územního plánování a stavebním úřadem. Z díkce horního zákona vyplývá, že toto řízení slouží především pro účely ochrany budoucího dobývání nerostu před činnostmi (především stavbami),

---

⁷⁸ VÍCHA, Ondřej. *Horní zákon. Zákon o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 625.

⁷⁹ Např. zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), zákon č. 61/1977 Sb., o lesích, zákon č. 53/1966 Sb., ochraně zemědělského půdního fondu.

keré by těžbu ztížily nebo přímo znemožnily⁸⁰. Nezbytným podkladem pro rozhodnutí o stanovení CHLÚ je osvědčení o výhradním ložisku, vydaném automaticky po zjištění, že tu takové ložisko existuje, které vydává MŽP. Ačkoliv jde při stanovení CHLÚ ze své podstaty o správní řízení, vlastníci pozemků, kterých se rozhodnutí týká, nejsou jeho účastníky⁸¹ Zde bychom mohli uvažovat o omezení vlastnických práv⁸² a s tím související sníženou ochranu životního prostředí. Jelikož lidé, kterých se těžba bezprostředně majetkově týká, spíše budou hlídat objektivnost řízení. Ovšem je třeba si také uvědomit, že toto řízení fakticky chrání například pracovníky těžební společnosti nebo jiné osoby vyskytující se na území před propady půdy nebo kontaminací půdy při nakládání s vytěženým materiálem v souvislosti s neodbornými činnostmi prováděnými vlastníky pozemků. Proto je jeho povaha dle mého názoru ekvivalentní předběžnému opatření v civilním procesu. Prostor na zapojení do rozhodování o získávání nerostných surovin je dotčeným osobám umožněn zákonem o hornické činnosti při povolení otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska a horním zákonem při řízení o stanovení dobývacího prostoru.

Vyvstává zde otázka, zda nestanovením dobývacího prostoru (popřípadě jeho zrušením) se zároveň ruší také CHLÚ. Někteří odborníci tuto podmíněnost dovozují⁸³ dle profesora Makariuse, takový závěr z právní úpravy vyčíst nelze.⁸⁴

Před zahájením řízení o stanovení dobývacího prostoru je stanovena povinnost získat souhlas MŽP, které žádost projedná s MPO. Tento souhlas může MŽP vázat na splnění podmínek vztahujících se k tvorbě jednotné surovinové politiky.⁸⁵

Důležitou roli zastává také přednostní nárok organizace, pro níž byl proveden průzkum výhradního ložiska, nebo která se na průzkumu finančně podílela, na získání předchozího souhlasu. Tím se dotčené organizaci zajišťuje, že po průzkumných pracích nebude opomenuta její investice.

Tento nárok zanikne marným uplynutím jednoho roku od ukončení platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území. V ostatních případech a po uplynutí lhůty rozhodne MŽP o udělení předchozího souhlasu na základě nabídky ostatních těžebních organizací, které o něj

---

⁸⁰ MAKARIUS, Roman. *České horní právo*. Díl I. Ostrava: Montanex a.s., 1999, s. 57.

⁸¹ Tamtéž. s. 60.

⁸² BERNARD, Michal. Právní ochrana životního prostředí v hornictví. *České právo životního prostředí*. 2007, roč. 20, č. 2, s. 49.

⁸³ VÍCHA, Ondřej. *Horní zákon. Zákon o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 97.

⁸⁴ MAKARIUS, Roman. *České horní právo*. Díl I. Ostrava: Montanex a.s., 1999, s. 62.

⁸⁵ Surovinová politika České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů. Dostupné na <<https://www.mpo.cz/cz/stavebnictvi-a-suroviny/surovinova-politika/statni-surovinova-politika-nerostne-suroviny-v-cr/nova-surovinova-politika-v-oblasti-nerostnych-surovin-a-jejich-zdroju---mpo-2017--229820/>>.

mají zájem. MŽP má povinnost přihlídnout nejen k tomu návrhu, který zaručuje lepší využití výhradního ložiska, ale i k tomu, který zaručuje lepší ochranu zákonem chráněných zájmů.

Vlastní řízení o stanovení dobývacího prostoru se zahajuje na návrh organizace, nebo z podnětu obvodního báňského úřadu. O dobývacím prostoru a jeho změnách rozhoduje obvodní báňský úřad v součinnosti s dotčenými orgány státní správy. Jejich výčet sice není přesně určen, ale mělo by jít zejména o orgány ochrany životního prostředí, orgány územního plánování a stavební úřady. Báňský úřad si tedy povolení a stanoviska opatřuje ve vlastní gesci. Pokud by ke shodě orgánů nedošlo, může být věc předána až na úroveň vlády. Pokud ovšem řízení bude svým podnětem zahajovat organizace, má se přičinit o projednání střetů veřejných zájmů sama. Z toho vyplývá, že i organizace může po dotčených orgánech a osobách, jimž přísluší ochrana zájmů, žádat povolení a stanoviska. Pokud se ovšem tyto orgány a osoby vyjádří přímo organizaci, automaticky se vylučují z řízení. To vytváří potenciálně nebezpečnou situaci, kdy by organizace pro potřeby posouzení upravila nebo nepodala ucelené informace o záměru, které pak budou předmětem řízení před báňským úřadem. Ovšem střety zájmů by měly být teoreticky kompletně řešeny již v rámci geologických prací.⁸⁶

Stanovení dobývacího prostoru se také řadí mezi navazující řízení dle ZEIA. Záměr těžby do 50 m³ za den proběhne minimálně k zjišťovacímu řízení a od 500 m³ za den je povinné provést celé řízení, které bude posuzovat MŽP.

3.2.5 Řízení o povolení otvírky, přípravy a dobývání

Pokud byl dobývací prostor stanoven, je konkrétní organizace sice oprávněna k vytěžení břidlicového plynu na daném území, avšak samotné provádění prací je podmíněno dalším povolením. Organizace musí podat žádost o povolení hornické činnosti nejpozději 3 měsíce před plánovaným zahájením prací obvodnímu báňskému úřadu. Toto řízení se liší od zpracovaného v kapitole 3.2.3. zejména tím, že je silně ovlivněno úpravou v horním zákoně. Organizace má povinnost předložit plán prací otvírky, přípravy a dobývání a další dokumentaci, zejména odhad nákladů možných důlních škod, nákladů na sanaci a rekultivaci. S tím souvisí i povinnost vypracovat návrh na vytvoření finančních rezerv. Řízení o stanovení dobývacího prostoru a povolení otvírky, přípravy a dobývání lze spojit⁸⁷ a ve většině případů nejspíše spojeno bude automaticky, jelikož jde o výhradní ložisko.

Pro řešení střetů zájmů je vyžadována součinnost všech, jejichž objekty a zájmy jsou ohroženy. Jde o střety veřejných a navíc i soukromých zájmů, které doposud nebyly řešeny

---

⁸⁶ VÍCHA, Ondřej. *Horní zákon. Zákon o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě*. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 182.

⁸⁷ Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

v rámci předchozích řízení. Tedy dohoda se uzavírá vzhledem k činnostem, které budou na dobývacím prostoru zahájeny.

Plán otvírky, přípravy a dobývání se dle zákona o hornické činnosti zásadně vztahuje na celé ložisko nebo jeho ucelené části. Ovšem pokud v našem případě jde o doly, ať už nové, či rekonstruované, lze vypracovat plán pouze na jednotlivá důlní díla dle předpokládaného postupu prací. Vzhledem ke způsobu těžby břidlicových plynů, při kterém může vzniknout na území mnoho vrtů, je také možné, že těžaři budou žádat stanovení dobývacího prostoru pro každý vrt samostatně. Báňský úřad by však takový postup neměl správně připustit a jednotlivá řízení sloučit.

4 Zhodnocení postupu veřejnosti a zástupců města při ochraně životního prostředí před těžbou břidlicových plynů na Trutnovsku

4.1 Faktický stav

Jak už jsem uvedl výše, těžaři hledající vhodná místa pro těžbu plynů z břidlic zaměřili svou pozornost i na Českou republiku, konkrétně na oblast Trutnovska a Náchodska. Například společnost Basgas Energia Czech, s. r. o., která vznikla dne 26. 11. 2010, dne 20. 1. 2011 žádala o stanovení průzkumného území Berounka a 11. 4. 2011 pro území Trutnovsko.

První z řízení bylo 6. 9. 2011 přerušeno a organizace byla vyzvána k doplnění rozsahu a způsobu provádění průzkumných prací i popisu následného využití ložiska. MŽP dále požadovalo stanovisko Správy CHKO Český Kras, stanovisko ve smyslu § 45 písm. i zákona ZOPK, popis průzkumných prací, popis následného využití ložiska a vyjádření vodoprávního úřadu. Svůj postup odůvodňovala tím, že jiným způsobem nelze zjistit ochranu dalších veřejných zájmů, když není znám záměr organizace na následném využití ložiska. Správní řízení bylo po několika výzvách k doplnění zastaveno až dne 8. 4. 2015.

V druhém případě bylo žádosti vyhověno rozhodnutím ze dne 9. 12. 2011 a stanoveno průzkumné území o velikosti 777,54 km², přestože žádosti bylo všemi pěti dotčenými orgány společně s devíti dotčenými obcemi vydáno nesouhlasné stanovisko.^{88,89} Následně 19 měst a obcí podalo rozklad. Načež ministr životního prostředí rozhodnutí zrušil z důvodů rozporu s právními předpisy. Byly porušeny základní zásady činnosti správních orgánů, zejména správní orgán nezjistil stav věci, o němž není důvodných pochybností a navržené řešení nebylo v souladu s veřejným zájmem. Porušen byl i zákon o geologických pracích, kdy nebyl zohledněn další veřejný zájem (na ochraně životního prostředí). Důvodnost námitek odvolatelů přezkoumávána nebyla.⁹⁰ Po vrácení věci k novému projednání byla organizace vyzvána, aby uvedla metody průzkumu, které budou použity, dále popis způsobu následné těžby a popis zabezpečení ochrany průzkumných objektů ve vztahu k podzemním vodám.⁹¹ Organizací bylo oproti původnímu návrhu zmenšeno území a žádost znovu projednána. K návrhu se vyjádřil úřad Královéhradeckého kraje, který uvedl, že na území leží tři evropsky významné lokality. Krajský úřad Královéhradeckého kraje jako orgán ochrany přírody na výzvu MŽP uvedl, že nemůže

---

⁸⁸ Rozhodnutí o stanovení průzkumného území ze dne 9. 12. 2011, č. j. 1348/550/11-Ru, 94892/ENV/11

⁸⁹ Stanovisko Správy CHKO Broumovsko k záměru průzkumu ložisek břidlicového plynu na Broumovsku. Dostupné na <<http://broumovsko.ochranaprirody.cz/sprava-informuje/tiskove-zpravy/stanovisko-spravy-chko-broumovsko-k-zameru-pruzkumu-lozisek-bridlicoveho-plynu-na-broumovsku/>>.

⁹⁰ Rozhodnutí Ministra životního prostředí č. j. 2019/M/12, 29342/ENV/12, ze dne 13. dubna 2012 o zrušení rozhodnutí ze dne 9. 12. 2011, č. j. 1348/550/11-Ru, 94892/ENV/11

⁹¹ Rozhodnutí č. j. 611/550/12- Hd, 43571/ENV/12, ze dne 31. května 2012 o pokračování v řízení.

vyločit významný negativní vliv záměru na tyto lokality. Bylo třeba tedy provést zjišťovací řízení dle ZEIA. Dle vyjádření pracovnice MŽP, která případ převzala, se žádost několikrát měnila také v navrhovaném způsobu použité technologie, mimo jiné se břidlicový plyn měl získávat pomocí zkapalněného ropného plynu. V žádosti byl dále uveden neúplný výčet ochranných pásem vodních zdrojů. Dne 4. 2. 2013 byla adresována výzva k dalšímu doplnění žádosti o závěr zjišťovacího řízení dle ZEIA. Dne 6. 2. 2014 bylo vydáno rozhodnutí ministra životního prostředí, jímž bylo řízení zastaveno.⁹²

4.2 Zásah veřejnosti

Pokud bychom srovnali dva výše uvedené případy, dojdeme k tomu, že správní orgány MŽP v obdobných situacích postupovaly různými způsoby. Zpětně lze dovodit, že trutnovský případ vykazoval známky svévole. Dotčené orgány a obce nebyly seznámeny se zahájením správního řízení. Žádost o souhlasné stanovisko, která jim byla zaslána, neměla v popisu dopady průzkumných prací a nebyly informovány o následcích svých vyjádření.⁹³ Za celou dobu do vydání rozhodnutí ve věci obce nebyly informovány o technologii průzkumu. Zdroje informací byly poskytnuty koalicí STOP HF založené dne 15. 2. 2011, která překládala informace z anglických médií a studií. To za pomoci evropského poslance MUDr. Maštálky vyvrcholilo až k publikaci v roce 2013: „Břidlicový plyn. Energetická naděje nebo špinavá záležitost?“

Žádný ze spolků na ochranu přírody a krajiny se ve lhůtě 8 dnů od zahájení do řízení o stanovení průzkumného území nezapojil, tedy neměl postavení účastníka. Ani v rozkladovém řízení tedy žádný spolek nemohl figurovat.⁹⁴ Koalice STOP HF, která je složena ze sedmi spolků několika měst a obcí, tak plnila funkci poradní. Poskytovala informační servis pro dotčené obce.

V pokračujícím řízení Krajský úřad Královéhradeckého kraje uvedl, že v navrhovaném území jsou tři evropsky významné lokality, ke kterým je třeba provést zjišťovací řízení dle ZEIA. Dále bylo zjištěno, že nelze vyloučit významný vliv záměru, a tak byla organizace vyzvána k doložení stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí (dále jen "stanovisko").⁹⁵ Proti tomuto rozhodnutí podala organizace rozklad, který byl následně zamítnut. Poté bylo řízení zastaveno, když organizace ve věci nic nekonala.

Pokud by proběhlo řízení posuzování vlivů na životní prostředí, tak by se veřejnost mohla zapojit podáním písemného vyjádření k oznámení záměru ve lhůtě do 20 dnů ode dne zveřejnění, dále vyjádření k dokumentaci nebo posudku do 30 dnů od zveřejnění. Pokud takto učiní spolek, jehož předmětem činnosti je ochrana veřejných zájmů chráněných podle zvláštních právních

⁹² Usnesení o zastavení řízení ze dne 6. 2. 2014, č. j.:119/550/13-Hd, 6082/ENV/13

⁹³ Rozhodnutí Ministra životního prostředí č. j. 2019/M/12, 29342/ENV/12, ze dne 13. dubna 2012

⁹⁴ Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁵ dle §10 ZEIA ve znění od 1. 1. 2013 bylo stanovisko pouze odborným podkladem pro navazující řízení.

předpisů, mohl by se tento spolek angažovat i v navazujícím správním řízení. Žádný ze spolků nakonec tuto možnost neměl. Koalice STOP HF řešila své působení tím, že spolupracovala se zástupci dotčených obcí. Především ovšem konfrontovala ministra životního prostředí a snažila se působit na média. Svoji aktivitu spíše směřovala k navržení zákonné úpravy zakazující metodu hydraulického štěpení.⁹⁶

Dále pokud by řízení dle ZEIA proběhlo, mohl by každý podat své vyjádření k oznámení, dokumentaci a posudku. V současnosti už veřejnost nemá možnost vyjádřit se k posudku a musí si tak počkat až na závazné stanovisko. Příslušný úřad pak má povinnost vyjádření vypořádat a přihlédnout k nim. V navazujícím řízení však je převzat pouze výrok stanoviska, takže na finální rozhodnutí vyjádření vliv nemají. V rámci aktivit veřejnosti, která proběhla, tak můžeme konstatovat pouze nepřímé působení pomocí petice, veřejných diskuzí⁹⁷ a komunikací s místními zástupci samosprávy.

---

⁹⁶ MALÍK, Jirí. Pan ministr životního prostředí Tomáš Chalupa navštívil se svými náměstkyněmi Božanov kvůli BP. [online]. stophf.cz, 10. dubna 2012 [cit. 24. února 2018]. Dostupné na <<http://stophf.cz/archives/1126>>.

⁹⁷ O čem jednali starostové v Náchodě 6. března 2012 [online]. stophf.cz, 8. března 2012 [cit. 24. února 2018]. Dostupné na <<http://stophf.cz/archives/644>>.

5 Zhodnocení právního rámce

5.1 Doporučení 70/2014

Pokud srovnáme přístup Evropské unie k těžbě břidlicových plynů s naší právní úpravou, lze zaznamenat několik rozporů. Doporučení Evropské komise 70/2014, které se věnuje přímo problematice průzkumu a těžby plynů z břidlic pomocí hydraulického štěpení, je dosud českými zákonodárci přehlíženo. V současnosti jsou ze zmíněných návrhů v Doporučení 70/2014 zapracovány v právním řádu České republiky následující instituty.

Z koncepcí, u nichž byly posuzovány vlivy na životní prostředí a zohledňují plyny z břidlic, můžeme uvést pouze Surovinovou politiku České republiky. V rámci posouzení vlivů záměru na životní prostředí je požadováno zjišťovací řízení, a to až v rámci povolování hornické činnosti. Úprava vychází z novelizace z roku 2017, ovšem nereflektovala na Doporučení 70/2014, ale opravovala následky nesprávného provedení transpozice směrnice, ze které vychází v příloze č 1. Výběr lokalit pro záměr je dán standardně jako v případě těžby jakéhokoliv jiného nerostu za použití libovolné technologie. Vnitrostátní úprava tedy nesměřuje k tomu, aby technologie hydraulického štěpení byla z určitých území vyloučena. Vše je na posouzení konkrétních okolností, kdy se každý záměr posuzuje individuálně. Problematiku nakládání s vodou by měl řešit geologický projekt, popřípadě plán otvírky. Je otázkou, jak bude organizace nakládat s vodou, která v dolech po hydraulickém štěpení zůstane. Tato voda by nejspíše dle vodního zákona měla být posuzována jako voda odpadní, jelikož jde o směs vody a chemických látek sloužících k potřebě těžby. Z toho plynou pro organizaci povinnosti. Určitým rizikem ovšem může být institut důlních vod upravený v horním zákoně. Sice z úpravy vychází, že úmyslně vypuštěné tekutiny v rámci těžby by za důlní vody neměly být považovány, ovšem dle komentáře k hornímu zákonu můžeme důlní vody vnímat i jako průmyslové odpadní vody, jelikož si s zcela jistě neoponechají svou původní kvalitu.⁹⁸ Otázkou tedy zůstává, jak by měla být štěpná kapalina kvalifikována. Pokud by byla vnímána jako důlní voda, bude muset organizace získat povolení k nakládání s důlními vodami. Na druhou stranu nejsou zde zákonně určené podmínky vypouštění těchto vod. Následně také vyvstává otázka, jak posoudit štěpící kapalinu z odkališť na povrchu, která prosákne do útrob dolu a její následné smíchání s důlními vodami. Tyto otázky legislativa neřeší a není na ně připravena.⁹⁹

---

⁹⁸ VÍCHA, Ondřej. *Horní zákon. Zákon o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě*. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 425.

⁹⁹ VÍCHA, Ondřej. Právní povaha vod z hlediska báňských předpisů. In: PRŮCHOVÁ, Ivana, HANÁK, Jakub a kol.: *Voda v právních vztazích*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014, Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 481, s. 87 – 100.

Báňský úřad má provádět prohlídky a kontroly technických zařízení, což by mohlo obsahovat možnost testu integrity vrtu. Na druhou stranu organizace má právo zachovat si určité know-how, takže nebude chtít nechat inspektory zkoušet jejich vybavení. Žádný zákon ani nevyžaduje povinnost, aby prohlídky proběhly před samotným započítáním prací. Průzkumné území navíc má kontrolovat MŽP, u kterého lze předpokládat, že s hodnocením těsnosti vrtu nebude mít takové zkušenosti. Zde by tedy bylo vhodné zavést povinnost první zkoušky integrity vrtu až už inspektorem z báňského úřadu nebo nezávislým auditorem.

Povinnost řešit havárie a jiné závažné události včas ve spolupráci s báňskými orgány je upravena a poslouží zcela jistě i pro účely těžby břidlicových plynů. Podklad pro stanovení chemických látek, které by mohly být používány, v naší legislativě není. Otázkou je, zda takový seznam je potřeba, když se na Českou republiku vztahuje registrace látek dle REACH. Finanční rezervy jsou dosud řešeny pouze v rámci dobývání nerostů. V rámci prací na průzkumném území se s alokací peněžních prostředků nepočítá.

Pokud jde o limity pro určení hranic vzdáleností mezi činnostmi a obydlenými oblastmi, popřípadě ochrannými pásmy vodních zdrojů, přímé obecné zákazy nenalezneme. Geologické práce mohou být vykonávány v ochranném pásmu vodního zdroje se souhlasem vodoprávního úřadu. Obecný zákaz se v současné době vztahuje na zvláště chráněná území, jako jsou národní parky nebo chráněné krajinné oblasti. Minimální požadavky na hloubku, kde bude probíhat štěpení vzhledem k podzemní vodě, doposud také není určeno.

Jak je vidět, tak k určitým posunům došlo, například v Surovinové politice České republiky nebo v ZEIA. Některé problémy za nás řeší Evropská unie (registrace chemických látek). Naše legislativa v horním a geologickém právu dostatečně nespécifikuje používání nových technologií tak, jak by si Evropské komise představovala. Zde by tedy mohl být v souladu s doporučením doplněn zejména zákon o hornické činnosti, který by například obsahoval zvláštní povolovací řízení pro nové technologie.

Dopady doporučení 70/2014 v jiných členských státech Evropské unie jsou různé. Některé státy své postupy změnilo dle doporučení 70/2014, jiné zase svá povolovací řízení zjednodušily. Příkladem může být Spojené království, které zavedlo posouzení dle SEA, oproti tomu Polsko, kde probíhá nejvíce aktivit, vydává povolení bez posouzení SEA. Posouzení dle EIA některé členské státy uplatňují vždy, některé za splnění určitých podmínek. Litva a Německo do svých právních řádů zakotvily ochranu vody přímo ve vztahu k hydraulickému štěpení. Eliminace lokalit, ve kterých se má provádět hydraulické štěpení, probíhá v Polsku a Spojeném království. V Dánsku a Spojeném království je stanovena povinnost překontrolovat integritu vrtu nezávislou třetí stranou. Litva zase zavádí parametry monitoringu průzkumu a těžby plynu

z břidlic. Můžeme uzavřít, že by bylo jedině správné následovat kroky Německa a Spojeného království, vzhledem k ochraně vody a zkoušek integrity vrtu. Zároveň se můžeme poučit z chyb Polska, které ignoruje směrnici EIA natolik, že je proti němu vedeno řízení u Soudního dvora Evropské unie.¹⁰⁰

5.2 Výchozí stanoviska možné úpravy legislativy

Zásadní pro českou legislativu je posouzení, zda lze technologii získávání plynů z břidlic zařadit do geologických prací a řešit je pouze v rámci projektu prací nebo je vhodnější řešit metodu hydraulického štěpení pouze v rámci řízení o hornické činnosti. Řešením by také bylo poslední fázi průzkumu vnímat jako dobývání, a tak k němu přistupovat.

Pokud vedle sebe postavíme řízení spojená s vyhledáváním a průzkumem oproti řízení o dobývání, ukáže se nám zásadní rozdíl v instituci, která rozhoduje o povoleních. MŽP ze své podstaty bude jistě více zohledňovat dopady činností spojených se získáváním plynu z břidlic než báňský úřad. Dále je důležité uvést, že ačkoliv pro těžbu břidlicového plynu v množství nad 50.000 m³/den je třeba celý záměr podrobit posouzení vlivů na životní prostředí, samotné vyhledávání a průzkum musí být vystaveno pouze zjišťovacímu řízení. Toto je zásadní chyba právní úpravy, jelikož jak už jsem uvedl v kapitole 1.1.2, jsou první tři fáze průzkumu s ohledem na životní prostředí prakticky neškodné. Ovšem závěrečná část provádí testování technologie hydraulického štěpení a její výtěžnosti stejným způsobem jako případně následná těžba, která je pro životní prostředí nepoměrně více zatěžující. Proto by konkrétně technologie hydraulického štěpení měla být v zákoně o posuzování vlivů na životní prostředí zahrnuta v kat. I. Přílohy 1, ať už jde o těžbu, nebo pouze průzkum. Výzkum by mohl zůstat v kat. II. S ohledem na rychlost rozvoje odvětví by případně bylo na místě zavést povinné posuzování dle ZEIA na veškeré nové technologie, které dosud na území České republiky použity nebyly. Tedy vytvořit v kategorii I. novou kolonku.

Dále zákon o geologických pracích sám o sobě není nijak spojen s ZEIA, i dle komentáře k §22 lze dohledat pouze odkazy na ZOPK a další složkové zákony.¹⁰¹ Proces EIA je řešen až v rámci hornické činnosti. Asi nelze spekulovat, že by hydraulické štěpení nebylo spojeno s průzkumem a vnímáno pouze jako technologie získávání nerostu, která se vždy pouze jednou zkusí, a tudíž nespadá pod hornickou činnost ve fázi průzkumu. Také nelze předpokládat, že

---

¹⁰⁰ EVROPSKÁ KOMISE. Zpráva komise Evropskému parlamentu a Radě o účinnosti doporučení 2014/70/EU o minimálních zásadách pro průzkum a těžbu uhlovodíků (jako je plyn z břidlic) s použitím vysokoobjemového hydraulického štěpení. Ve znění ze dne 15. prosince 2016. Dostupné na <<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/CS/COM-2016-794-F1-CS-MAIN-PART-1.PDF>>.

¹⁰¹ VÍCHA, Ondřej. *Zákon o geologických pracích s komentářem, judikaturou a prováděcími a souvisejícími předpisy*. 1. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 152.

organizace, která právě vyhloubila 3 km hluboký vrt, dobrovolně upustí od vytěžení nalezeného plynu. Proto by dle mého názoru mělo být posuzování dle ZEIA zakomponováno již při řízení o stanovení průzkumného území. Popřípadě by bylo možné přistoupit na variantu, že bude nutné dle ZEIA posoudit projekt geologických prací. Na to by ovšem bylo třeba navázat dalším povolovacím řízením před MŽP, nebo pravomoc převést přímo na příslušný krajský úřad, popřípadě Českou geologickou službu.

Podporou argumentu je i současná úprava ZOPK, který nedovoluje spolkům, aby se staly účastníky na řízeních, které nejsou vedeny na základě ZOPK, tedy ani řízení o stanovení průzkumného území. To znamená, že pokud nebude umožněno záměr posoudit dle ZEIA, veřejnost nebude mít možnost zasáhnout do řízení o stanovení průzkumného území.

Samotný projekt by pak musel obsahovat specifikace důležité pro hydraulické štěpení, zejména to, jaké látky budou přidávány do kapaliny, která má narušit strukturu ložiska a také postup po vytažení těchto chemikálií zpět na povrch. Toto však vyžaduje úpravu §5 vyhlášky č. 369/2004 Sb. Dále je ve vyhlášce nezbytné uvést požadavek na specifikaci konkrétního umístění jednotlivých vrtů, ne pouze území. S tím i souvisí konkretizování zdroje vody používaného pro hydraulické štěpení jednotlivých vrtů, především však důsledné oddělení jednotlivých fází průzkumu od hydraulického štěpení.¹⁰²

Zásadní rozdíl v průzkumu a dobývání ložiska je také v povinnosti vytvářet finanční rezervu. Organizace, která chce těžit, musí uvolnit prostředky na zvláštní účet v bance. Ty následně slouží jako jistota, že po těžbě bude území sanováno a budou vypořádány důlní škody. Při stanovování průzkumného území je pouze vyžadováno prokázání finanční způsobilosti organizace. Takový postup může vést k tomu, že bude vytvořena společnost s ručením omezeným se základním kapitálem v desítkách až stovkách tisíc, ale do žádosti bude uvádět úspěchy mateřské společnosti se sídlem v zahraničí. Při nastalé škodě v hodnotě milionů pak v souladu se zákonem organizace může přejít do likvidace. Aniž bychom předpokládali zlý úmysl, mohli jsme podobný postup bez hořkého konce vidět i u společnosti Basgas Energia Czech, s. r. o. se základním kapitálem pouze 200 tisíc korun. Zákon o geologických pracích by tak měl zahrnovat tvorbu finanční rezervy stejným způsobem, jak je tomu v zákoně horním.

Určitou změnu by mohlo přinést větší zapojení České geologické služby v počátcích řízení o stanovení průzkumného území. Jeho nynější funkce je spíše poradní a evidenční. Vzhledem k povaze informací, které uchovává, je schopna posoudit, zda vypracovaný projekt geologických prací je v souladu se skutečností a zda jsou stanoveny reálné cíle. Například by mohla být stanovena povinnost dát projekt geologických prací České geologické službě ke

---

¹⁰² Vyhláška č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek, ve znění pozdějších předpisů

schválení. Užitečná by byla i pravomoc žádat doplnění informací do geologického projektu, které jsou pro posouzení technologie zásadní, ale organizace v současnosti nejsou povinny je uvádět.

Závěr

Těžba břidlicových plynů pomocí technologie vysokoobjemového hydraulického štěpení je známa již dlouhou dobu. Jelikož však na území České republiky nebyla používána, právní úprava s ní výslovně nepočítala. V roce 2011 mělo dojít k reálnému prověření, zda horní a geologické právo obstojí při ochraně životního prostředí, když první společnost zažádala o stanovení průzkumných území pro vyhledání zemního plynu z ložisek břidlic. Řízení, která měla připravenost právního řádu dokladovat, však bohužel nebo bohudík neproběhla až do úplného konce. Jak jsem předeslal ve čtvrté kapitole, byla zastavena obě řízení se společností Basgas Energia Czech, s. r. o. Čili nedošlo k rozhodnutí, které by jasně deklarovalo, zda průzkum a těžba břidlicových plynů je v souladu s veřejnými zájmy, či není. Nebo řečeno jinak, zda zájem na energetické soběstačnosti převáží nad možným poškozením životního prostředí.

V prvních dvou kapitolách jsem se převážně věnoval objasnění důležitých pojmů a uváděl jsem, které předpisy Evropské unie se vztahují k problematice těžby břidlicových plynů. Částečně popisnou je i kapitola třetí, ve které se věnuji orgánům státní správy a uvádím jejich nejdůležitější pravomoci v rámci ochrany životního prostředí v geologickém a horním právu. Nejobsáhlejší část diplomové práce zaujímají řízení související s vyhledáváním, průzkumem a těžbou břidlicových plynů. Zde rozebírám základní rozdíly mezi jednotlivými řízeními a zdůrazňuji jejich možné nedostatky.

Docházím zde k názoru, že MŽP není ze zákona o geologických pracích v řízení o stanovení průzkumného území povinno zjišťovat, zda bude chtít organizace na území těžít. Tato povinnost mu však vzniká ze správního řádu. Dále uvádím Surovinovou politiku České republiky, která nově stanoví, že těžba břidlicového plynu není prioritou a počítá pouze s neinvazivními způsoby geologických prací. Důležitým bodem je kritika toho, že střety zájmů mají být řešeny fakticky v průběhu geologických prací, kde se předpokládá aktivita organizace v jejich řešení a výsledku, který se projeví až v závěrečné zprávě. Oproti tomu v řízení o stanovení dobývacího prostoru si báňský úřad povolení a stanoviska orgánů ochrany životního prostředí opatřuje sám. Avšak ani u řízení o stanovení dobývacího prostoru není úprava zcela správná. Když je umožněno organizaci, aby si potřebná povolení a stanoviska vyžádala sama. Jakmile orgán ochrany přírody poskytne své stanovisko organizaci, je z možnosti účastnit se řízení na stanovení dobývacího prostoru vyloučen, což může mít negativní vliv.

Dále je uvedeno, že na rozdíl od všech ostatních řízení není řízení o stanovení průzkumného území podrobena zákonu EIA. Posuzování vlivů na životní prostředí proběhne pouze tehdy, pokud je v území evropsky významná lokalita či ptačí oblast.

Důležitou částí je také srovnání finančního zajištění záměru. Pokud uvažujeme o řízení o stanovení průzkumného území, není třeba žádného zajištění. Geologický zákon ani nestanoví jiné parametry, které by zvyšovaly důvěryhodnost například právní formu organizace, nebo její minimální základní kapitál. Naproti tomu řízení o stanovení dobývacího prostoru (spojené s povolením otvírky, přípravy a dobývání) vyžaduje zřízení dostatečné finanční rezervy. Z konstrukce právní úpravy tedy vyplývá, že procesy vyhledávání a průzkum jsou brány především jako bezpečné a nejsou na ně kladeny takové nároky jako na řízení spojená se samotnou těžbou.

Ve čtvrté kapitole hodnotím postup MŽP v řízeních, která se týkala stanovení průzkumného území pro těžbu břidlicových plynů. Docházím zde k závěru, že postup odboru výkonu státní správy VI MŽP v Hradci Králové byl nestandardní, což potvrdila i pracovnice, která dohled nad řízením pro Trutnovsko převzala po rozkladovém řízení. Uvádím zde i zvláštní pozici krajského úřadu, který do rozkladového řízení nijak nezasáhl. Na výzvu rozkladové komise neuvedl žádné připomínky, ačkoliv v pokračujícím řízení v prvním stupni uvedl, že v místě jsou tři evropsky významné lokality. Nakonec zmiňuji, že spolky na ochranu přírody a krajiny nevstoupily do žádného z řízení jako účastníci, což fakticky nemělo vliv na výsledek, jelikož spolupracovaly s dotčenými obcemi, které účastníky byly.

To vše směřuje k odpovědi na výchozí otázku, zda je právní úprava připravena na těžbu břidlicových plynů. Odpověď není jednoznačná. Pokud budeme uvažovat o řízení o stanovení průzkumného území, docházím k názoru, že jeho úprava nepostihuje veškeré aspekty těžby břidlicových plynů. Jako zásadní problém vidím nedokonalost úpravy vzhledem ke geologickému plánu. Pokud bychom uvažovali fatalisticky, když se nebude v navrhovaném území vyskytovat evropsky významná lokalita či ptačí oblast, která automaticky vyžaduje stanovisko dle ZEIA, může řízení proběhnout bez řádného uvážení zájmu na ochranu životního prostředí. Řízení o stanovení dobývacího prostoru má také zásadní vady. Například orgán ochrany přírody se nemůže zapojit do řízení, pokud vydal své stanovisko/povolení na žádost přímo organizaci nebo nejisté zařazení štěpné kapaliny do právní úpravy odpadních vod. Přesto, dle mého názoru, poskytuje dostatečný standard ochrany životního prostředí.

Dalším úkolem bylo zhodnotit, zda správně implementujeme právo Evropské unie. Zde jsem se zaměřil na zákon EIA, který po dlouhé období nesplňoval požadavky směrnic, které implementoval. Uvádím největší změny, které se udály ve vztahu k získávání břidlicových plynů. Konkrétně stanovisko změnilo právní formu na závazné stanovisko a kompletně se změnila příloha č. 1. Ohledně jiných předpisů jsem taková porušení, která by ovlivňovala řízení spojená s těžbou břidlicových plynů, nezaznamenal.

Třetí okruh diplomové práce je zaměřen na doporučení orgánů Evropské unie, konkrétně doporučení Evropské komise. Zde uvádím, že Česká republika plní doporučení vzhledem ke koncepčnímu zhodnocení s odkazem na Surovinovou politiku České republiky. Naopak nedostatků je mnohem více. Spočívají zejména v nedokonalé úpravě právní povahy štěpící kapaliny. Dále neodpovídá zařazení řízení dle ZEIA, které se uplatní až v rámci řízení o povolení k vyhledávání a průzkumu ložisek důlními díly. Požadavek na test integrity vrtu a zajištění finančních prostředků, zákonná úprava také neřeší. Proto hodnotím, že náš přístup k doporučení má negativní bilanci.

Poslední podkapitolu diplomové práce jsem věnoval návrhům de lege ferenda, kdy navrhuji, aby poslední fáze průzkumu byla vnímána jako těžba. Měla by mít zastoupení v kategorii I. přílohy 1. ZEIA. To lze provést tak, že bude řízení o stanovení průzkumného území uvedeno ve výčtu navazujících řízení, nebo bude projekt geologických prací posuzován ve zvláštním navazujícím řízení. Dále navrhuji, aby byla do geologického zákona zavedena povinnost tvořit finanční rezervu. Nakonec navrhuji, aby Česká geologická služba měla více pravomocí vztahujících se k určování povinností organizace při vypracování projektu geologických prací.

Seznam použitých zdrojů

Monografie

ĎURICA, Milan, SUK, Miloš. *Vrty v Geologické praxi*. 1. vydání. Brno: Moravské zemské muzeum, 2011, 176 s. ISBN 978-80-7028-381-3.

DAMOHOŘSKÝ, Milan a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, 629 s. ISBN 978-80-7400-338-7.

DVOŘÁK, Libor. *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016, 256 s.

JANČÁŘOVÁ, Ilona a kol. *Právo životního prostředí: Obecná část*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2016. 716 s. ISBN 978-80-210-8366-0

MAKARIUS, Roman. *České horní právo díl I*. 1. vydání. Ostrava: Montanex a.s., 1999, 246 s. ISBN 80-7225-033-7.

VÍCHA, Ondřej. *Základy horního a energetického práva*. 1. vydání. Wolters Kluwer, 2015, 228 s. ISBN 978-80-7478-919-9

VÍCHA, Ondřej. *Zákon o geologických pracích s komentářem, judikaturou a prováděcími a souvisejícími předpisy*. 1. vydání. Praha: Leges, 2014, 272 s.

VÍCHA, Ondřej. Správa hornictví (kapitola 21). In: SLÁDEČEK, Vladimír, POUPEROVÁ, Olga a kol.: *Správní právo - zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 2. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 428 – 449, ISBN 978-80-87576-48-9,

VÍCHA, Ondřej. Posuzování vlivů na životní prostředí v hornictví. In: VOMÁČKA, Vojtěch, ŽIDEK, Dominik a kol. *Posuzování vlivů záměrů a koncepcí na životní prostředí. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity, řada teoretická, Edice Scientia, svazek č. 561*, Brno: Masarykova univerzita, 2016, s. 199 - 219, ISBN 978-80-210-8343-1,

VÍCHA, Ondřej. *Horní zákon. Zákon o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 992 s., ISBN 978-80-7552-557-4

VÍCHA, Ondřej. Ekologický dohled nad těžbou. In: HANÁK, Jakub, PRŮCHOVÁ, Ivana a kol. *Kontrolní mechanismy při prosazování ochrany životního prostředí*. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity, řada teoretická, svazek č. 595, Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2017, s. 183 - 194, ISBN 978-80-210-8597-8

VÍCHA, Ondřej. Vývojové tendence v organizaci státní správy hornictví a geologie. In: SLÁDEČEK, Vladimír, FRUMAROVÁ, Kateřina, MELOTÍKOVÁ, Petra (eds.): *Organizace státní správy – vývojové tendence*. Praha: Leges, 2014, s. 198 - 207.

VÍCHA, Ondřej. Prospection, exploration and production of hydrocarbons under the EC-Law. In: DAMOHOŘSKÝ, Milan. (ed.) et al.: *Czech and European Environmental Law Yearbook – Volume 3*, 1. vyd., Beroun: Eva Rozkotová – IFEC, 2008, s. 49 - 54, ISBN 978-80-904209-3-9.

VÍCHA, Ondřej. Právní povaha vod z hlediska báňských předpisů. In: PRŮCHOVÁ, Ivana, HANÁK, Jakub a kol.: *Voda v právních vztazích*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Právnická

fakulta, 2014, Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 481, s. 87 – 100, ISBN 978-80-210-7155-1,

VÍCHA, Ondřej. New challenges of the EU environmental law in connection with the use of unconventional hydrocarbons. In: DAMOHORSKÝ, Milan., STEJSKAL, Vojtěch. (ed.) et al.: *Environmental Law in the Czech Republic and EU - Ten Years After*. 1. vyd. The Czech Society for Environmental Law, Beroun: Nakladatelství Eva Rozkotová, 2014, s. 57 – 73, ISBN 978-80-87488-16-4,

Příspěvky ve sborníku

VÍCHA, Ondřej. K právní povaze vrtu. In: ŽATECKÁ, Eva, KOVÁČOVÁ, Lucia., NECHVÁTALOVÁ, Lucie, VOMÁČKA, Vojtěch (eds.): *Sborník příspěvků z mezinárodní konference COFOLA 2012*. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 1409 – 1424. ISBN 978-80-210-5929-0.

Odborné časopisy

BERNARD, Michal. Právní ochrana životního prostředí v hornictví. *České právo životního prostředí*. 2007, roč. 20, č. 2, s. 5 - 96. ISSN: 1213-5542

VÍCHA, Ondřej. Europeizace horního práva. *Acta Iuridica Olomoucensia*, 2017, roč. 12, č. 1, s. 264 - 281, ISSN 1801-0288.

Právní předpisy

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, respektive pozměňující směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/52/EU ze dne 16. dubna 2014, kterou se mění Směrnice Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES ze dne 15. března 2006 o nakládání s odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice 2004/35/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES ze dne 30. května 1994, o podmínkách udělování a užívání povolení k vyhledávání, průzkumu a těžbě uhlovodíků.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků

Vyhláška č. 368/2004 Sb., o geologické dokumentaci, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 282/2001 Sb., Ministerstva životního prostředí o evidenci geologických prací, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 104/1988 Sb., Českého báňského úřadu o racionálním využívání výhradních ložisek, o povolování a ohlašování hornické činnosti a ohlašování činnosti prováděné hornickým způsobem, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 15/1995 Sb., Českého báňského úřadu o oprávnění k hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, jakož i k projektování objektů a zařízení, které jsou součástí těchto činností, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 61/1988 Sb., České národní rady o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě (zákon o hornické činnosti), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 62/1988 Sb., České národní rady o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu (geologický zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 114/1992 Sb., České národní rady o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon č. 2/1969 Sb., České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Doporučení 2014/70/EU ze dne 22. 1. 2014 o minimálních zásadách pro průzkum a těžbu uhlovodíků (jako je plyn z břidlic) s použitím vysokoobjemového hydraulického štěpení.

Judikatura

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 23. 9. 2009, č. j. 7 As 59/2009- 142

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 17. 12. 2010 č. j. 7 As 70/2009-190

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 15. 9. 2016, č. j. 9 AS 80/2016 - 43

Internetové zdroje

BUDÍN, Jan. *Zemní plyn – těžba, vlastnosti a rozdělení* [online]. oenergetice.cz, 12. dubna 2015 [cit. 23. února 2018]. Dostupné na <<http://oenergetice.cz/plyn/zemni-plyn-tezba-vlastnosti-a-rozdeleni/>>.

DVOŘÁKOVÁ, Vlastimila. *Podkladový materiál pro ministra životního prostředí k problematice nekonvenčního zemního plynu z břidlic a zplyňování uhlí* [online]. Stophf.cz, 20. dubna 2012 [cit. 22.

listopadu 2017]. Dostupné na: <http://stophf.cz/wp-content/uploads/2012/02/Zprava_bridl_nahl_FINAL_20_4_2012.pdf>.

EVROPSKÁ KOMISE. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o průzkumu a těžbě uhlovodíků (jako je plyn z břidlic) s použitím vysokoobjemového hydraulického štěpení v EU. Ve znění ze dne 17. března. 2014. 11 s.

EVROPSKÁ KOMISE. Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o účinnosti doporučení 2014/70/EU o minimálních zásadách pro průzkum a těžbu uhlovodíků (jako je plyn z břidlic) s použitím vysokoobjemového hydraulického štěpení. Ve znění ze dne 15. prosince 2016. Dostupné na <<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/CS/COM-2016-794-F1-CS-MAIN-PART-1.PDF>>.

GANDOSSI, Luca. *An overview of hydraulic fracturing and other formation stimulation technologies for shale gas production*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013, s. 3 - 46. Dostupné na <[http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC86065/an%20overview%20of%20hydraulic%20fracturing%20and%20other%20stimulation%20technologies%20\(2\).pdf](http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC86065/an%20overview%20of%20hydraulic%20fracturing%20and%20other%20stimulation%20technologies%20(2).pdf)>.

MALÍK, Jiří. *Pan ministr životního prostředí Tomáš Chalupa navštívil se svými náměstky Božanov kvůli BP*. [online]. stophf.cz, 10. dubna 2012 [cit. 24. února 2018]. Dostupné na <<http://stophf.cz/archives/1126>>.

MUSIL, Ladislav. *Co možná nevíte o zemním plynu* [online]. vytapeni.tzb-info.cz, 30. března. 2004 [cit. 23. února 2018]. Dostupné na <<http://vytapeni.tzb-info.cz/vytapime-plynem/1908-comozna-nevite-o-zemnim-plynu>>.

SCHINDLER, Jan. *Polsko a zemní plyn* [online]. vytapeni.tzb-info.cz, 6. září 2014 [cit. 22. února 2018]. Dostupné na <<http://vytapeni.tzb-info.cz/vytapime-plynem/11677-polsko-a-zemni-plyn>>.

O čem jednali starostové v Náchodě 6. března 2012 [online]. stophf.cz, 8. března 2012 [cit. 24. února 2018]. Dostupné na <<http://stophf.cz/archives/644>>.

SHELLENBERGER, Michael a kol. *Where the Shale Gas Revolution Came From: Government's Role in the Development of Hydraulic Fracturing in Shale*. [online]. thebreakthrough.org, květen 2012 [cit. 23. února 2018]. Dostupné na <https://thebreakthrough.org/images/main_image/Where_the_Shale_Gas_Revolution_Came_From2.pdf>.

STARÝ, Jaromír a kol. *Surovinové zdroje České republiky. Nerostné suroviny* 1. vydání. Praha: Vydala Česká geologická služba, 2016, s. 202. Dostupné na <http://www.geology.cz/extranet/publikace/online/surovinove-zdroje/surovinove-zdroje-ceske-republiky-2016_m.pdf>.

Státní politika životního prostředí České republiky 2012–2020. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/\\$FILE/SO_PSZP-Aktualizace_SPZP_2012-2020-20161123.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/$FILE/SO_PSZP-Aktualizace_SPZP_2012-2020-20161123.pdf)>.

Stanovisko Správy CHKO Broumovsko k záměru průzkumu ložisek břidlicového plynu na Broumovsku. Dostupné na <<http://broumovsko.ochranaprirody.cz/sprava-informuje/tiskove>>.

zpravy/stanovisko-spravy-chko-broumovsko-k-zameru-pruzkumu-lozisek-bridlicoveho-plynu-na-broumovsku/ >.

Surovinová politika České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů. Dostupné na <<https://www.mpo.cz/cz/stavebnictvi-a-suroviny/surovinova-politika/statni-surovinova-politika-nerostne-suroviny-v-cr/nova-surovinova-politika-v-oblasti-nerostnych-surovin-a-jejich-zdroju---mpo-2017--229820/>>.

U.S. Energy information administration. *U.S. shale production* [online]. eia.gov, 13. února 2018 [cit. 23. února 2018]. Dostupné na: <https://www.eia.gov/dnav/ng/hist/res_epg0_r5302_nus_bcfa.htm>.

U.S. Energy information administration. *Annual Energy Outlook 2017*. [online]. eia.gov, 5. ledna 2017 [cit. 23. února 2018]. Dostupné na <[https://www.eia.gov/outlooks/aeo/pdf/0383\(2017\).pdf](https://www.eia.gov/outlooks/aeo/pdf/0383(2017).pdf)>.

VOBOŘIL, David. *Břidlicový plyn – USA vs Evropa* [online]. oenergetice.cz, 31. března 2015 [cit. 23. února 2018]. Dostupné na <<http://oenergetice.cz/plyn/bridlicovy-plyn-usa-vs-evropa/>>.

Ostatní

Důvodová zpráva k zákonu č. 326/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

MAŠTÁLKA, Jiří. MALÍK, Jiří a kol. *Břidlicový plyn Energetická naděje nebo špinavá záležitost?* Teplice nad Metují – Brusel: Vydáno s podporou klubu GUE/NGL v EP, 2013, 65 s. Dostupné na <<http://stophf.cz/archives/1126>>.

Rozhodnutí Ministra životního prostředí č. j. 2019/M/12, 29342/ENV/12, ze dne 13. dubna 2012 o zrušení rozhodnutí ze dne 9. 12. 2011, č. j. 1348/550/11-Ru, 94892/ENV/11

Metodický výklad bodu 2.11 kategorie II přílohy č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ze dne 9. 10. 2008, značka 72045/ENV/08

Rozhodnutí o stanovení průzkumného území ze dne 9. 12. 2011, č. j. 1348/550/11-Ru, 94892/ENV/11

Rozhodnutí č. j. 611/550/12- Hd, 43571/ENV/12, ze dne 31. května 2012 o pokračování v řízení.

Usnesení o zastavení řízení ze dne 6. 2. 2014, č. j.:119/550/13-Hd, 6082/ENV/13

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 2. února 2016 o přezkumu strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti v polovině období (2015/2137(INI)).

Přílohy

Příloha č.1

Vypraveno dne: 1. 6. 2012

Ministerstvo životního prostředí

V Hradci Králové dne 31. 5. 2012
Č.j.:611/550/12-Hd
43571/ENV/12

 Toto rozhodnutí nabylo právní moci
dne 24. 6. 2012
odbor výkonu státní správy VI MŽP
dne 28. 6. 2012
[Podpis] (podpis)

Dle rozdělovníku

A) oznámení o pokračování řízení

Ministerstvu životního prostředí, odboru výkonu státní správy VI, bylo dne 29. 5. 2012 doručeno rozhodnutí ministra životního prostředí č.j.: 2019/M/12, 29342/ENV/12 ze dne 13. 4. 2012, které nabylo právní moci dne 23. 4. 2012. Tímto rozhodnutím bylo zrušeno rozhodnutí ministerstva č.j.: 1348/550/11-Ru, 94892/ENV/11 ze dne 9. 12. 2011, kterým bylo společností Basgas Energia Czech s.r.o. zastoupené společností G E T s.r.o. stanoveno průzkumné území na paleozoické sedimenty vnitrosudetské pánve, a věc byla vrácena zdejšímu odboru k novému projednání a rozhodnutí. V řízení ve věci Stanovení průzkumného území Trutnovsko zahájeném podáním žádosti dne 11. 4. 2011 se od tohoto data **pokračuje.**

B) Usnesení

Ministerstva životního prostředí v řízení vedeném ve věci Basgas Energia Czech, s.r.o. - Stanovení průzkumného území Trutnovsko pro vyhledávací průzkum ropy a hořlavého zemního plynu

I. výzva k odstranění nedostatků žádosti

Ministerstvo životního prostředí podle ustanovení § 45 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, vyzývá společnost Basgas Energia Czech, s.r.o. zastoupenou společností G E T s.r.o., se sídlem Perucká 2540/11a, Praha 2 k doplnění žádosti ze dne 11. 4. 2011 o následující podklady:

- 1) popis předpokládaného následného využití výhradního ložiska; to představuje především popis způsobu těžby s uvedením možných následků
- 2) podrobný popis etap a metod zamýšleného geologického průzkumu; popsány budou všechny metody průzkumu, které mohou být uplatněny ve všech etapách průzkumu
- 3) popis zabezpečení průzkumných objektů v zájmu ochrany rozhodujících složek a stránek životního prostředí, zejména se zaměřením na otázku ohrožení oběhu podzemních vod

II. určení lhůty k provedení úkonu – odstranění nedostatků žádosti

Ministerstvo životního prostředí podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu určuje společnosti Basgas Energia Czech, s.r.o. zastoupenou společností G E T s.r.o., se sídlem Perucká 2540/11a, Praha 2, lhůtu **do 31. července 2012** k doplnění žádosti ve smyslu výzvy uvedené v bodu I. tohoto usnesení.

III. přerušení řízení

Ministerstvo životního prostředí podle ustanovení § 64 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, přerušuje správní řízení vedené ve věci Stanovení průzkumného území Trutnovsko pro vyhledávací průzkum ropy a hořlavého zemního plynu vázaného na paleozoické sedimenty vnitrosudetské pánve. Řízení je přerušeno z důvodu výzvy k odstranění nedostatků podání ve smyslu bodu I. tohoto usnesení, na dobu stanovenou pro doplnění žádosti ve smyslu bodu II. tohoto usnesení, tj. do 31. července 2012.

Odůvodnění

Společnost Basgas Energia Czech s.r.o., se sídlem Jugoslávská 620/29, Praha 2, zastoupená společností G E T s.r.o., se sídlem Perucká 2540/11a, Praha 2, podala dne 11. 4. 2011 u Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy VI, žádost o stanovení průzkumného území Trutnovsko pro vyhledávací průzkum ropy a hořlavého zemního plynu vázaného na paleozoické sedimenty vnitrosudetské pánve. Ministerstvo v souladu s ustanovením § 4d odst. 1 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, v platném znění, oznámilo příjem žádosti o stanovení průzkumného území v Úředním věstníku Evropské unie. Dopisem ministerstva ze dne 18. 10. 2011 byla k žádosti vyžádána stanoviska od 56 obcí a 9 dotčených správních orgánů. Po vyhodnocení všech podkladů bylo následně dne 9. 12. 2012 vydáno rozhodnutí, kterým bylo požadování průzkumné území stanoveno.

Proti tomuto rozhodnutí byl ze strany 19 měst a obcí podán rozklad. O rozkladu rozhodl ministr životního prostředí s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise dne 13. 4. 2012 tak, že rozhodnutí ze dne 9. 12. 2011 zrušil a věc vrátil odboru výkonu státní správy k novému projednání a rozhodnutí.

Jedním z důvodů zrušení rozhodnutí ze dne 9. 12. 2012 bylo nedostatečné posouzení žádosti ve smyslu ustanovení § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb. Podle tohoto ustanovení *Ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území dále zamítne zejména v případě, že průzkum je v rozporu se státní surovinovou politikou, státní politikou životního prostředí, zájmy obrany státu, zahraničními závazky státu nebo pokud další veřejný zájem převýší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska.* V pokračujícím řízení tedy musí ministerstvo zkoumat z úřední povinnosti již v řízení o žádosti o stanovení průzkumného území pro geologický průzkum ložiska, zda neexistuje další veřejný zájem, který by převýšil zájem na následném využití tohoto ložiska. Z toho důvodu si ministerstvo vyžádalo popis předpokládaného následného využití výhradního ložiska (bod I. 1).

S tím souvisí i možná úprava rozsahu navrženého průzkumného území ze strany žadatele. Při posuzování následného využívání ložiska je třeba vnímat omezení

těžební činnosti plynoucí ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění: na území Krkonošského národního parku je těžba nerostů zakázána podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. m) zákona 114/1992 Sb., na území Chráněné krajinné oblasti Broumovsko, první zóny, je zákaz těžby nerostů dán ustanovením § 26 odst. 2) písm. e) zákona 114/1992 Sb., na území Národní přírodní rezervace Adršpašsko-teplické skály a Národní přírodní rezervace Broumovské stěny je zákaz těžby nerostů dán z ustanovení § 29 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb. Je tedy v zájmu žadatele, aby vymezil požadované průzkumné území pouze tam, kde těžba není již předem vyloučena ze zákona.

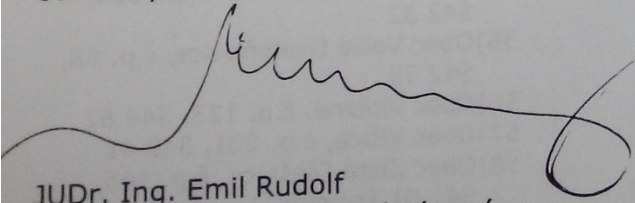
Pod bodem I.3) tohoto usnesení si ministerstvo vyžádalo popis zabezpečení průzkumných objektů, ze kterého bude patrné, zda nemůže docházet k ohrožení životního prostředí, zejména oběhu podzemních vod. Tento podklad je nutný mimo jiné pro posouzení podmínky dané ustanovením § 2 odst. 1 písm. h) nařízení vlády č. 85/1981 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Chebská pánev a Slavkovský les, Severočeská křída, Východočeská křída, Polická pánev, Třeboňská pánev a Kvartér řeky Moravy.

V bodu I. 2) tohoto usnesení si ministerstvo vyžádalo podrobný popis zamýšlených průzkumných prací, neboť dosavadní řízení v této věci ukázalo, že v žádosti doložený popis je nedostatečný pro možnost posouzení, zda další veřejný zájem převýší zájem na dalším průzkumu. K této záležitosti je nutné doložit především popis provádění průzkumného vrtu a používané látky, ale i počáteční etapy provádění průzkumu nedestruktivními geofyzikálními pracemi. U všech těchto průzkumných prací je třeba uvést možná rizika pro jakoukoli složku životního prostředí.

Pro doplnění potřebných podkladů byla stanovena lhůta do 31. 7. 2012 a po tuto dobu bylo řízení přerušeno. Po dobu přerušování řízení lhůty týkající se provádění úkonů v řízení neběží. Správní orgán pokračuje v řízení, jakmile odpadne překážka, pro niž bylo řízení přerušeno (ustanovení § 65 odst. 2 správního řádu). Podle ustanovení § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu bude řízení o žádosti zastaveno, pokud žadatel v určené lhůtě nedoplní žádost o podklady uvedené v části I tohoto usnesení.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto usnesení se lze podle ustanovení § 76 odst. 5 správního řádu odvolat do 15 dnů ode dne jeho doručení. Odvolání se podává u ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy VI, Resslova 1229/2a, Hradec Králové 2, 500 02. Podle ustanovení § 76 odst. 5 správního řádu odvolání nemá odkladný účinek.

JUDr. Ing. Emil Rudolf
ředitel odboru výkonu státní správy

Otisk kulatého razítka Ministerstva
životního prostředí červené barvy č. 25

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

100 10 PRAHA 10 - VRŠOVICE, Vršovická 65

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR
OVSS VI

Došlo dne/
čas přijetí: 09-10-2008

Počet listů/
příloh: .....

Číslo jednací: .....

ENV/.....

Odbory výkonu státní správy MŽP
Krajské úřady – odbory životního
prostředí a zemědělství

Váš dopis značka:

Naše značka:

42045/ENV/08

Vyřizuje :

Ing. Fůrstová/1. 2828

PRAHA:

24. 9. 2008

Věc: Metodický výklad bodu 2.11 kategorie II přílohy č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Na základě stanoviska legislativního odboru Ministerstva životního prostředí Vám pro zajištění jednotného postupu při aplikaci zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „cit. zákon“), sdělujeme metodický výklad bodu 2.11 kategorie II přílohy č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb.

2.11 - Hloubkové vrty pro ukládání radioaktivního nebo nebezpečného odpadu, hloubkové vrty geotermální, hloubkové vrty pro zásobování vodou u vodovodů, s výjimkou vrtů pro výzkum stability půdy

Pojem „hloubkový vrt“ není v českém právním řádu vymezen. Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, však ve svém § 3 písm. f) považuje za činnosti prováděné hornickým způsobem mj. vrtání vrtů s délkou nad 30 m pro jiné účely než k činnostem uvedeným v § 2 a 3 tohoto zákona.

Předmětem zjišťovacího řízení podle bodu 2.11 kategorie II jsou vždy „hloubkové vrty pro ukládání radioaktivního nebo nebezpečného odpadu“.

Pro účely zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, se pojmem „geotermální hloubkové vrty“ rozumí hloubkové vrty pro čerpání termální vody k jejímu dalšímu využití. Hloubkové vrty pro tepelná čerpadla nejsou posuzovány, pokud jejich realizací nemůže dojít k propojení hydrogeologických horizontů či výraznému ovlivnění hydrogeologických poměrů v území a tato skutečnost bude konstatována ve vyjádření osoby s odbornou způsobilostí ve smyslu § 8 a § 9 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Pro účely zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, se pojmem „hloubkové vrty pro zásobování vodou u vodovodů“ rozumí budování hloubkových vrtů pro zásobování vodovodů, u nichž je průměrná denní produkce větší než 10 m³, nebo je-li počet fyzických osob trvale využívajících vodovod větší než 50 (§ 1 odst. 3 zákona

Tel.:
267 121 111

ČNB Praha 1
č.ú. 7628 001/0710

IČ:
00 164 801

Fax:
267 310 443

č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů).

Průzkumné hydrogeologické vrty nejsou v procesu EIA posuzovány, neboť ve fázi průzkumu nejsou k dispozici konkrétní údaje o hydrogeologických poměrech v území.

Záměry spojené s odběrem podzemní vody ze stávajících hloubkových vrtů jsou též posuzovány, pokud naplní svým charakterem a kapacitou bod 1.3 kategorie I nebo bod 1.8 kategorie II přílohy č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Ing. Jaroslava HONOVÁ

ředitelka odboru

posuzování vlivů na životní prostředí

Rozdělovník k č.j.: 42045/ENV/08

MŽP OVSS I - Praha
MŽP OVSS II - České Budějovice
MŽP OVSS III - Plzeň
MŽP OVSS IV - Chomutov
MŽP OVSS V - Liberec
MŽP OVSS VI - Hradec Králové
MŽP OVSS VII - Brno
MŽP OVSS VIII - Olomouc
MŽP OVSS IX - Ostrava
Krajský úřad Středočeského kraje
Krajský úřad Jihočeského kraje
Krajský úřad Karlovarského kraje
Krajský úřad Plzeňského kraje
Krajský úřad Ústeckého kraje
Krajský úřad Libereckého kraje
Krajský úřad Královéhradeckého kraje
Krajský úřad Pardubického kraje
Krajský úřad kraje Vysočina
Krajský úřad Jihomoravského kraje
Krajský úřad Olomouckého kraje
Krajský úřad Zlínského kraje
Krajský úřad Moravskoslezského kraje
Magistrát hl. města Prahy
MŽP – legislativní odbor
CENIA - Ing. Jitka Lhotáková

172 370 / A-10

Ministerstvo životního prostředí

V Hradci Králové, dne 9. prosince 2011
Č.j. 1348/550/11-Ru,94892/ENV/11

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo životního prostředí jako věcně a místně příslušný správní orgán v návaznosti na ustanovení § 4, § 4a a § 4d zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, v platném znění (dále geologický zákon)

rozhodlo

na základě žádosti subjektu Basgas Energia Czech s.r.o. Praha ze dne 11. 4. 2011 zastoupeného subjektem GET s.r.o. Praha (dále žadatel) a sdělení odboru geologie ze dne 11. 10. 2011 o návrhu na stanovení průzkumného území Trutnovsko pro vyhledávání vyhrazeného nerostu ropy a zemního plynu po projednání věci s příslušnými obcemi a dotčenými orgány státní správy takto:

I. Stanovuje se průzkumné území TRUTNOVSKO

pro vyhledávací průzkum ropy a hořlavého zemního plynu vázaného na paleozoické sedimenty vnitrosudetské pánve.

Cílem projektových a geologických prací je v kladném případě ověření a vyčíslení zásob vyhrazených nerostů.

Vlastní práce na základě schváleného projektu budou nejprve analyticko-podkladové rešerše veškerých dostupných dat včetně modelových zkoušek, dále povrchové nedestruktivní geofyzikální práce (pouze ZD seizmika), lokalizace průzkumného vrtu a v případě pozitivního vyznění lokalizace horizontálního vrtu.

Souřadnice vrcholů nepravidelného obrazce průzkumného území TRUTNOVSKO v souřadnicovém systému JTSK.

Pořadové číslo vrcholu	Y	X
1	642488	1010577
2	640543	997393
3	633248	997191
4	625102	998755
5	625268	999225
6	622309	1001197
7	620880	999689
8	620012	1000283
9	618617	997110
10	615823	995045
11	611673	997413
12	611699	998948
13	610801	999234
14	608197	999038
15	606619	994926
16	602103	997012
17	600719	996196
18	593337	1006198
19	596576	1007137
20	596095	1009274
21	597941	1009928
22	597211	1011412
23	601089	1014215
24	602573	1012581
25	611891	1018421
26	612956	1021803
27	615465	1023663
28	621865	1014135
29	632177	1012776
1	642488	1010577

Plošná výměra průzkumného území je 777,54 km².

Průzkumné území se nachází v Královéhradeckém kraji (CZ 052), a to v okresech Náchod (CZ 0523) a Trutnov (CZ 0525) – celkem v katastrálních územích 56 obcí (33 obcí v okrese Náchod a 23 obcí v okrese Trutnov).

II. Závazné podmínky

Při zpracování a schvalování projektu vlastních geologických prací, jehož obsah bude konzultován s odborem geologie MŽP, Českou geologickou službou a OBÚ Trutnov, se musí garantovat následující omezení:

- 1) Práce spojené se zásahem do horninového prostředí nebudou realizovány na území Krkonošského národního parku a 1. zóny CHKO Broumovsko (včetně seizmického 2 D měření). Veškeré terénní práce mimo tato území budou v dostatečném předstihu posouzeny příslušnými orgány ochrany přírody a krajiny.
- 2) Práce spojené se zásahem do horninového prostředí v CHOPAV Polická pánev (Východočeská křída) dodrží ustanovení § 3 písm. h) nařízení vlády č. 85/1981 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod (povolené průzkumné vrty bez následného vodo hospodářského využití budou neprodleně odstraněny) – budou posouzeny příslušnými vodoprávními úřady.

III. Toto rozhodnutí je platné po dobu 5 let od nabytí právní moci.

IV. Toto povolení podléhá správnímu poplatku 2 000,- Kč (zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších změn, položka sazebníku č. 60). Žadatel uhradil poplatek formou kolkové známky.

Odůvodnění

Předmětný odbor Ministerstva životního prostředí obdržel dne 11. 4. 2011 návrh z 8. 4. 2011 žadatele o stanovení průzkumného území Trutnovsko pro vyhledávání výhradního nerostu ropy a zemního plynu.

Žadatel byl sdělením Ministerstva životního prostředí č.j. 385/550/11-Ru,29636/ ENV/11 z 12. 4. 2011 upozorněn na nutnost naplnit ustanovení § 4d geologického zákona, které vyžaduje podání informace o návrhu v Ústředním věstníku Evropské unie s lhůtou pro možné uplatnění konkurenční žádosti.

Tento krok byl realizován geologickým odborem resortu životního prostředí, který svým přípisem ze dne 11. 10. 2011 pod č.j. 2382/660/11,78680/ENV/11 oznámil zahájení správního řízení o podané žádosti, neboť nebyla uplatněna žádná konkurenční žádost.

Správní řízení bylo dále vedeno předmětným odborem Ministerstva životního prostředí, dopisem č.j. 1141/550/11-Ru,80069/ENV/11 z 18. 10. 2011 byla k žádosti vyžádána stanoviska od 56 obcí (jako účastníků řízení) a dalších 9 dotčených správních složek a potencialních účastníků ze zvláštního zákona.

Ve stanovené lhůtě do 30. listopadu 2011 (resp. data sestavování rozhodnutí) se vyjádřilo

- 9 obcí negativně (respektive se zásadními připomínkami – podmínkami), a to města - Náchod, Trutnov, Broumov Teplice nad Metují, Meziměstí a obce – Martínkovice, Adršpach, Havlovice, Otovice.
Negace obecná (zamítnout žádost) vychází z ochrany životního prostředí (navržené území je charakterizováno cennými a rozsáhlými lokalitami chráněných území) a z ochrany vod (CHOPAV Polická pánev, minerální vody Běloves), eventuelně se neguje zahrnutí správního obvodu obce do průzkumného území.
- 11 obcí kladně (městys Mladé Buky, Velké Poříčí, města – Červený Kostelec, Rtyně v Podkrkonoší, obce – Suchý Důl, Velké Svatoňovice, Zlatá Olešnice, Vlčice, Šonov u Broumova, Havlovice, Maršov u Úpice.
- 5 dotčených orgánů státní správy životního prostředí uplatnilo svoje připomínky (nesouhlas) k návrhu žadatele prakticky opět z důvodu ochrany přírody a krajiny a ochrany povrchových a podzemních vod.

Ministerstvo životního prostředí při svých úvahách o konečný přístup k žádosti vycházelo z těchto zásadních skutečností

- Navrhovaný průzkum výhradního ložiska ropy a zemního plynu nepočítá s finanční intervencí státu.
- Dosavadní geologické podklady neregistrují a neavizují v zájmové oblasti zmíněná ložiska.
- Eventuelní zjištění těchto ložisek v zájmovém území nemá evidentně význam pro stávající období, jde o určitou dokumentaci pro příští generace.
- exploatace případné potvrzené ropy a zemního plynu v navrhovaném území nepřichází v reálném čase zcela jistě do úvahy při existenci řady dnes významných faktorů (charakteristika a dnešní kvalita území, problematika technicko-ekonomická).
- V navrženém území se nachází cenná velkoplošná přírodní území (menší část Krnap, celé CHKO Broumovsko) a další maloplošná chráněná území.

- V území jsou významné oblasti spojené se zdroji pitné vody, především CHOPAV Polická křídová pánev.
- Některé obce striktně odmítají návrh stanovení průzkumného území Trutnovsko právě s ohledem na jeho přínos pro oblast vodního hospodářství a ochrany přírody a krajiny.
- Případné průzkumné práce zasahující do horninového prostředí je problematické realizovat v území charakterizovaném jako velkoplošná i maloplošná chráněná území a území CHOPAV Polická křídová pánev (CHOPAV Východočeská křída) a stanovených chráněných ložiskových území (9).

S přihlédnutím k těmto skutečnostem se Ministerstvo životního prostředí přiklonilo k závěru vycházejícího z veřejného zájmu.

Tento veřejný zájem existuje jak pro oblast ochrany přírody a krajiny, oblast ochrany vod (vodního hospodářství), tak i pro oblast nerostného bohatství. Český stát jako vlastník vyhrazených nerostů má a chce vědět jaká ložiska těchto nerostů na svém území má, a zda jejich rozsah je případně zajímavý pro stávající a budoucí generace. Citlivý průzkum případné existence ložiska ropy a hořlavého plynu v zájmovém území bez vynaložení veřejných finančních prostředků je tedy možné akceptovat s tím, že v řádném případě to nepředjíímá konkrétní úvahy o exploataci ložisek (pokud vůbec tato varianta nastane).

Ministerstvo životního prostředí se proto přiklonilo k tomu, že stanovilo průzkumné území TRUTNOVSKO s tím, že zásadně omezilo rozsah a způsob konkrétních geologických prací (např. pouze ZD seismika, vypuštění některých území z úvah o terénních pracích).

V každém případě musí vstupy na pozemek a realizaci odpovídajících terénních prací odsouhlasit jejich vlastníci, opakovaně se k záležitosti vyjádří státní správa ochrany přírody i ochrany vod, závěrečné vrtné práce budou posouzeny Krajským úřadem Královéhradeckého kraje (§ 6 odst. 3 geologického zákona).

Existují tedy (spolu s omezujícími opatřeními tohoto rozhodnutí) další pojistky pro to, aby se skloubily zájmy ochrany přírody a krajiny včetně ochrany vod a průběh účelného průzkumu zmíněných výhradních ložisek.

Platnost tohoto rozhodnutí je stanovena na 5 let právě z důvodu složitosti řešené otázky.

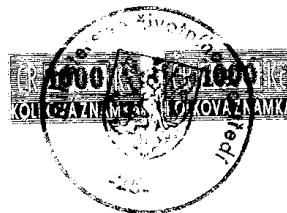
Ministerstvo životního prostředí z uvedených důvodů dovodilo, že veřejný zájem vlastníka vyhrazených nerostů v České republice je jedním z dalších veřejných zájmů, které musí český stát garantovat a koordinovat. Stanovením průzkumného území TRUTNOVSKO se tato rovnováha veřejných zájmů nenaruší při respektování všech stanovených a dalších relevantních podmínek.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad (§ 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., o správním řízení, v platném znění), a to ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení, podáním učiněným k MŽP, OVSS VI v Hradci Králové, Resslova 1229/2a, Hradec Králové, 500 02.

JUDr. Ing. Emil RUDOLF
ředitel odboru výkonu státní správy

otisk kulatého razítka MŽP
červené barvy č. 25

Rozdělovník:

- 1) Basgas Energia Czech s.r.o.
Praha, v zastoupení GET s.r.o.
Praha, Perucká 2540/11a, 120 00
Praha 2
- 2) Obec Adršpach, Horní Adršpach
128,
549 52
- 3) Obec Bězděkov nad Metují, č.p.
164,
549 64
- 4) Obec Božanov, č.p. 110, 549 74
- 5) Město Broumov, Masarykova třída
239, 550 14
- 6) Obec Bukovice, č.p. 78, 549 54
Police n. Metují
- 7) Město Červený Kostelec, Náměstí
TGM 120, 549 41
- 8) Obec Česká Metuje, č.p. 10, 549
56
- 9) Obec Dolní Radechová,
Náchodská 240, 549 11
- 10) Obec Hejtmánkovice, č.p. 118,
550 01 Broumov
- 11) Obec Hejtmánkovice, č.p. 215,
549 84
- 12) Obec Horní Radechová, č.p. 196,
549 46
- 13) Město Hronov, Náměstí ČSA 5,
549 31
- 14) Obec Hynčice, č.p. 15, 549 83
Meziměstí u Broumova
- 15) Obec Jetřichov 126, 549 83
Meziměstí
- 16) Obec Kramolna, č.p. 172, 547 01
Náchod
- 17) Obec Křinice, č.p. 45, 550 01
Broumov
- 18) Obec Machov, č.p. 119, 549 63
- 19) Obec Martínkovice, č.p. 186, 549
73
- 20) Město Meziměstí, 5. května 1,
549 81
- 21) Město Náchod, Masarykovo nám.
40,
547 61
- 22) Obec Otovice, č.p. 196, 549 72
Otovice u Broumova
- 23) Město Police nad Metují,
Masarykovo nám. 98, 549 54
- 24) Město Stárkov, č.p. 82, 549 36
- 25) Obec Suchý Důl, č.p. 145, 549 62
- 26) Obec Šonov, č.p. 318, 549 71
- 27) Město Teplice nad Metují,
Roosewelta 15, 549 57
- 28) Obec Velké Petrovice, č.p. 10,
549 54 Police n. Met.
- 29) Obec Velké Poříčí, Náměstí 561,
549 32
- 30) Obec Verněřovice, č.p. 201, 549
82
- 31) Obec Vysoká Srbská, č.p. 6, 549
31
- 32) Obec Zábrodí, č.p. 35, 549 41
- 33) Obec Batňovice, č.p. 4, 542 37
- 34) Obec Žďár nad Metují, č.p. 146,
549 55
- 35) Obec Žďárky, č.p. 35, 549 37
- 36) Obec Čermná, č.p. 40, 543 77
- 37) Obec Hajnice č.p. 109, 544 66
- 38) Obec Havlovice, č.p. 146, 542 38
- 39) Obec Chotěvice, č.p. 275, 543 76
- 40) Obec Chvaleč, č.p. 231, 542 11
- 41) Obec Jívka, č.p. 42, 542 13
- 42) Obec Libňatov, č.p. 148, 542 36
- 43) Obec Malé Svatoňovice, Nádražní
105, 542 34
- 44) Obec Maršov u Úpice, č.p. 34,
542 32
- 45) Obec Mladé Buky, č.p. 186, 542
23
- 46) Město Pilníkov, Náměstí 36, 542
42
- 47) Obec Radvanice, č.p. 160, 542 12
- 48) Město Rtyně v Podkrkonoší,
Hronovská 431, 542 33
- 49) Obec Rudník, č.p. 51, 543 72
- 50) Obec Staré Buky, č.p. 135, 542
43
- 51) Obec Suchovršice, č.p. 122, 542
32
- 52) Město Trutnov, Slovanské nám.
165, 541 16
- 53) Město Úpice, Pod městem 624,
542 32
- 54) Obec Velké Svatoňovice, č.p. 68,
542 35
- 55) Obec Vítězná, č.p. 123, 544 62
- 56) Obec Vlčice, č.p. 201, 542 41
- 57) Obec Zlatá Olešnice, č.p. 145,
541 01 Trutnov

Č.j.: 2019/M/12

29342/ENV/12

Spis. zn.: R/2417

Vypraveno dne 11. 10. 2011

ROZHODNUTÍ

Na základě rozkladů města Náchod, Trutnov, Broumov, Police nad Metují, Teplice nad Metují, Meziměstí a obcí Adršpach, Rtyně v Podkrkonoší, Městys Machov, Bezděkov nad Metují, Hejtmánkovice, Heřmánkovice, Martínkovice, Otovice, Suchý Důl, Velké Petrovice, Žďárky, Křinice a Bukovice (dále jen „odvolatelé“) proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy VI (dále jen „ministerstvo“), ze dne 9. 12. 2011, č.j. 1348/550/11-Ru, 94892/ENV/11, kterým bylo společnosti Basgas Energia Czech s.r.o., se sídlem Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha 2, IČ: 247 68 723, zastoupené na základě plné moci ze dne 11. 10. 2011 společností GET s.r.o., se sídlem Korunovační 630/29, 170 00 Praha 7 (dále jen „žadatel“), stanoveno průzkumné území Trutnovsko pro vyhledávací průzkum ropy a hořlavého zemního plynu vázaného na paleozoické sedimenty vnitrosudetské pánve, jsem s přihlednutím k návrhu rozkladové komise podle ustanovení § 152 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), rozhodl v řízení, jehož účastníkem podle ustanovení § 27 odst. 1 správního řádu je žadatel,

t a k t o :

Podle ustanovení § 152 odst. 5 písm a) ve spojení s ustanovením § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu **r u š í m** rozhodnutí ministerstva ze dne 9. 12. 2011, č. j. 1348/550/11-Ru, 94892/ENV/11, a věc **v r a c í m** ministerstvu jako správnímu orgánu I. stupně k novému pojednání a rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 11. 4. 2011 podal žadatel na ministerstvo žádost ze dne 8. 4. 2011 o stanovení průzkumného území Trutnovsko podle ustanovení § 4 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „geologický zákon“ nebo „zákon č. 62/1988 Sb.“), pro vyhledávací průzkum ropy a hořlavého zemního plynu vázaného na paleozoické sedimenty vnitrosudetské pánve zahrnujícího v návrhu obvod 56 obcí okresu Náchod a Trutnov, které má přinést základní poznatky o možné existenci ložiska ropy a zemního plynu, doposud v těchto lokalitách nezkoumané (dále jen „žádost“). Žadatel byl sdělením ministerstva č.j. 385/550/11-Ru, 29636/ENV/11, ze dne 12. 4. 2011, upozorněn na nutnost naplnit ustanovení § 4d geologického zákona, které vyžaduje podání

informace o návrhu v Ústředním věstníku Evropské unie se lhůtou pro možné uplatnění konkurenční žádosti; konkurenční žádost podána nebyla.

K podané žádosti žadatele si ministerstvo dopisem ze dne 18. 10. 2011, č.j. 1141/550/11-Ru, 80069/ENV/11, vyžádalo stanoviska od 56 obcí jako účastníků řízení a dalších 9 dotčených správních orgánů a potencionálních účastníků podle zvláštního zákona. Ve stanovené lhůtě do 30. 11. 2011 se vyjádřilo 9 obcí negativně, resp. se zásadními připomínkami, a to města Náchod, Trutnov, Broumov, Teplice nad Metují, Meziměstí, a obce Martínkovice, Adršpach, Havlovice a Otovice. Tyto subjekty vyjádřily obecně formulovaný nesouhlas se stanovením průzkumného území, popř. svůj nesouhlas s vyhověním žádosti odůvodnily ochranou životního prostředí, když navržené území je charakterizováno cennými a rozsáhlými lokalitami chráněných území, zejména jde o Chráněnou krajinnou oblast Broumovsko (dále jen „CHKO Broumovsko“), poukázaly na ochranu podzemních a povrchových vod – v navrhovaném průzkumném území se nachází chráněná oblast přírodní akumulace vod Polická pánev (dále jen „CHOPAV Polická pánev“), území ochranného pásma přírodních léčivých zdrojů lázeňského místa Běloves, eventuálně se negativně vyjádřily k zahrnutí správního obvodu obce do průzkumného území. Město Trutnov ve svém stanovisku uvedlo, že krajina v dotčeném území je již z minulosti značně poškozená a zatížená dřívější těžební – hornickou činností, a není vhodné toto území dále zatěžovat, v oblasti se nachází Krkonošský národní park (KRNAP), CHKO Broumovsko, přírodní park Hrádeček, dále řada evropsky významných lokalit (EVL) a ptačí oblasti (PO), které by mohly být negativně dotčeny už jen samotným průzkumem. Účastník řízení dále poukázal na skutečnost, že následky využití technologie těžby zemního plynu z břidlic nejsou v praxi dostatečně ověřeny, zejména z hlediska dlouhodobě udržitelného rozvoje území a jeho přírodních zdrojů. Pokud by se průzkum ukázal úspěšným, následná vlastní těžba by se již bez destruktivních geofyzikálních prací neobešla. Pokud je zájem na zabránění destruktivních dopadů následné těžby v budoucnu, jeví se stanovení průzkumného území nyní zbytečným. 11 obcí, konkrétně Městys Mladé Buky, Velké Poříčí, města Červený Kostelec, Rtyně v Podkrkonoší, a obce Suchý Důl, Velké Svatoňovice, Zlatá Olešnice, Vlčice, Šonov u Broumova, Havlovice, Maršov u Úpice, se k žádosti vyjádřilo kladně bez konstatování jakýchkoli pochybností.

Ministerstvo dále obdrželo stanoviska některých z oslovených dotčených orgánů státní správy životního prostředí. Konkrétně se k žádosti vyjádřil Městský úřad Náchod, Městský úřad Broumov a Městský úřad Trutnov, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, Správa chráněné krajinné oblasti Broumovsko, Správa Krkonošského národního parku a Obvodní báňský úřad v Trutnově.

Městský úřad Náchod ve svém stanovisku uvedl, že žádost je nedostatečně doložena, záměr nelze dostatečně posoudit a nelze k němu vydat stanovisko, protože nevymezuje komplexní rozsah řešených geologických prací, které mají být v průzkumném území prováděny. Městský úřad Broumov uvedl, že ze zaslaných podkladů není zřejmé, v jakém rozsahu a jakým způsobem mohou být dotčeny zájmy chráněné zákony na ochranu životního prostředí. V příloze žádosti (zákres ochranných pásem) nejsou vyznačena CHOPAV Polická pánev, vyhlášená nařízením vlády č. 85/1981 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Chebská pánev a Slavkovský les, Severočeská křída, Východočeská křída, Polická pánev, Třeboňská pánev a Kvartér řeky Moravy, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení vlády č. 85/1981“), ani ochranná pásma II. stupně vnější pro Polickou křidovou pánev vyhlášená rozhodnutím Okresního úřadu v Náchodě ze dne 5. 2. 1991, č. j. 739/91/Vod – Z. Tato ochranná pásma jsou totožná s pásmy hygienické ochrany vodních zdrojů, které slouží pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou. Ze

žádosti pak nelze vyvodit, zda činnosti prováděné v souvislosti se stanovením průzkumného území Trutnovsko negativně neovlivní vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost zdrojů podzemní vody. Městský úřad Trutnov ve svém stanovisku uvedl, že jelikož žádost obsahuje pouze hrubý zákres navrhovaného průzkumného území Trutnovsko a není popsán způsob prováděného průzkumu, je třeba žádost doplnit, zejména detailně popsat a zakreslit způsob provádění průzkumu, a doložit souhlasnými vyjádřeními z hlediska ochranných režimů podzemních a povrchových vod. Z hlediska zájmů chráněných zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 114/1992 Sb.“), bylo upozorněno na existenci KRMAP a CHKO Broumovsko, EVL a PO, významné krajinné prvky a především na neurčitost podané žádosti, podle které nelze konkrétně posoudit dopad stanovení průzkumného území na ochranu přírody a krajiny. Krajský úřad Královéhradeckého kraje uvedl, že nemá k žádosti žádné připomínky. Obvodní báňský úřad v Trutnově uvedl, že v navrhovaném území nejsou vyhodnocena ložiska ropy a zemního plynu. V příloze vyjádření pak uvedl přehled dobývacích prostorů stanovených v dotčených okresech.

Do řízení dále zaslala své stanovisko Správa Krkonošského národního parku, ze dne 25. 11. 2011, č. j. KRMAP 08150/2011, ve kterém uvedla, že základním nedostatkem žádosti je její přílišná stručnost a z toho plynoucí absence informací důležitých pro vydání kvalifikovaného stanoviska. V žádosti je pouze uvedeno, že v prostoru navrženého průzkumného území mají být realizovány geochemické analýzy a nedestructivní geofyzikální práce. Z žádosti nelze zjistit, zda budou v přírodním prostředí používány chemikálie (ke stimulaci ložiska břidlicového plynu se chemikálie běžně používají), ani zda budou realizovány např. vrty do terénu, příp. seizmika (obě metody jsou základními geofyzikální metodami). Navrhovaná činnost bude velmi pravděpodobně ovlivňovat řadu předmětů ochrany přírody a krajiny. Z hlediska vlivu na soustavu Natura 2000 by žadatel měl požádat o stanovisko podle ustanovení § 45h i 45i zákona č. 114/1992 Sb. Závěrem se ve stanovisku požaduje podstatné zpřesnění metod vyhledávacího průzkumu a rozsahu dotčení přírody, popř. vyjmutí území KRMAP a jeho ochranného pásma z navrhovaného průzkumného území.

Ministerstvo dále v řízení obdrželo stanovisko Správy CHKO Broumovsko ze dne 30. 11. 2011, č. j. 01953/BR/2011/AOPK, jako orgánu ochrany přírody příslušného podle ustanovení § 78 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., ve kterém Správa CHKO Broumovsko nesouhlasí se stanovením průzkumného území Trutnovsko, které zahrnuje prakticky celé území chráněné krajinné oblasti, včetně její I. a II. zóny, maloplošných chráněných území (MZCHÚ), a to i těch nejvzácnějších národního významu, území nejvyšších hodnot dochovaného krajinného rázu, rozsáhlé EVL a PO soustavy Natura 2000, biotopy zvláště chráněných druhů, prvky územního systému ekologické stability, a proto navrhuje ministerstvu žádost zamítnout podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona, protože veřejný zájem hájený podle zákona č. 114/1992 Sb. a jeho prováděcích předpisů, zejména vyhlášky č. 157/1991 Sb., o zřízení CHKO Broumovsko, ve znění pozdějších předpisů, v celém rozsahu dotčeného území CHKO Broumovsko převyšuje zájem státu na dalším průzkumu a následném využití ložiska. Pokud žádost nebude podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona zamítnuta, navrhují se 4 závazné podmínky rozhodnutí o žádosti. Z internetových stránek žadatele a z přílohy č. 8 žádosti (Technická a finanční způsobilost) vyplývá, že cílem průzkumných prací žadatele je nalezení nových ložisek tzv. břidlicového plynu, vázaného na silurské břidlice. Ve všech žadatelem zmíněných oblastech těžby je těžba břidlicového plynu prováděna technologií horizontálního vrtání a hydraulického štěpení. Při posouzení žádosti je třeba vycházet z analogie známých dopadů těžby břidlicového plynu v

oblastech, kde je toto odvětví těžebního průmyslu nejvíce rozvinuto (USA, Kanada), i z analogie prvotních dopadů průzkumných prací v sousedním Polsku, kde se na průzkumu a těžbě podílejí i mateřské subjekty žadatele. Fyzická podoba průzkumných vrtů i způsob jejich provádění se obvykle významně neliší od vlastních těžebních vrtů, např. vlastní vzhled a použité technologie průzkumných vrtů v Polsku (vrt u obce Lebien) se neliší od těžebních věží jinde na světě. Správa CHKO Broumovsko tak namítá, že jak umístění průzkumných vrtů, tak případná těžba ložiska břidlicového plynu může velmi významně ovlivnit krajinný ráz dotčeného území. Přestože dopady samotného průzkumu na předmět ochrany CHKO Broumovsko lze v podmínkách rozhodnutí o stanovení průzkumného území minimalizovat, není žádoucí (a to ani z hlediska zájmů samotného žadatele) provádět nákladný geologický průzkum tam, kde je možné případnou následnou těžbu s ohledem na zákonem chráněné veřejné zájmy předem vyloučit. Ve stanovisku se dále odkazuje na platný plán péče a znění Státní politiky životního prostředí České republiky 2004 – 2010, která stanovuje cíl maximálně omezit dopad využívání nerostných surovin na chráněné krajinné oblasti. Správa CHKO Broumovsko sděluje, že stanovení průzkumného území je koncepcí, která může samostatně nebo s jinými ovlivnit příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost dotčených EVL a PO soustavy Natura 2000, a tato koncepce musí být předložena k vypracování stanoviska podle ustanovení § 45h a § 45i zákona č. 114/1992 Sb. Mělo by být také prověřeno, zda záměr žadatele nepodléhá vyhodnocení dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, procesem SEA (posuzování koncepcí) ve smyslu ustanovení § 10a tohoto zákona. Ve stanovisku je dále zdůrazněno, že těžba břidlicového plynu (včetně provedení průzkumného vrtu) přináší podstatná rizika z hlediska životního prostředí, zejména ochrany podzemních a povrchových vod, jelikož je při ní využívána technologie hydraulického štěpení, bez níž by těžba plynu nebyla efektivní. K hydraulickému štěpení se používají po celém světě stovky různých chemických látek, konkrétní směs chemických látek je často předmětem průmyslového tajemství (ve stanovisku je dále uvedena řada konkrétních environmentálních rizik spojených s používáním metody hydraulického štěpení).

Ministerstvo jako věcně a místně příslušný správní orgán v návaznosti na ustanovení § 4, § 4a a § 4d geologického zákona rozhodlo na základě žádosti žadatele a po projednání věci s příslušnými obcemi a dotčenými orgány státní správy rozhodnutím č.j. 1348/550/11-Ru, 94892/ENV/11, ze dne 9. 12. 2011 (dále jen „napadené rozhodnutí“ nebo „předmětné rozhodnutí“), tak, že průzkumné území Trutnovsko pro vyhledávací průzkum ropy a hořlavého zemního plynu vázaného na paleozoické sedimenty vnitrosudetské pánve stanovilo s tím, že vlastní práce na základě schváleného projektu budou nejprve analyticko-podkladové rešerše veškerých dostupných dat včetně modelových zkoušek, dále povrchové nedestruktivní geofyzikální práce, lokalizace průzkumného vrtu a v případě pozitivního vyznění lokalizace horizontálního vrtu se souřadnicemi vrcholů nepravidelného obrazce průzkumného území v souřadnicovém systému JTSK, jak jsou specifikovány v napadeném rozhodnutí. V bodu II. napadeného rozhodnutí pak ministerstvo stanovilo závazné podmínky pro zpracování a schvalování projektu vlastních geologických prací, jehož obsah bude konzultován s odborem geologie ministerstva, Českou geologickou službou a Obvodním báňským úřadem Trutnov. Ministerstvo stanovilo, že práce spojené se zásahem do horninového prostředí nebudou realizovány na území Krkonošského národního parku a 1. zóny CHKO Broumovsko, včetně seizmického 2 D měření, a veškeré terénní práce mimo tato území budou v dostatečném předstihu posouzeny příslušnými orgány ochrany přírody a krajiny. Práce spojené se zásahem do horninového prostředí v CHOPAV Polická pánev dodrží ustanovení § 3 písm. h) nařízení vlády č. 85/1981 Sb.

a povolené průzkumné vrty bez následného vodohospodářského využití budou neprodleně odstraněny, resp. budou posouzeny příslušnými vodoprávními úřady. Platnost napadeného rozhodnutí stanovilo ministerstvo na dobu 5 let od nabytí právní moci.

Ministerstvo v řízení o žádosti žadatele vycházelo ze skutečnosti, že navrhovaný průzkum výhradního ložiska ropy a zemního plynu nepočítá s finanční intervencí státu, dosavadní geologické podklady neregistrují a nevizují v zájmové oblasti uvedená ložiska, zjištění těchto ložisek nemá evidentně význam pro stávající období a jedná se o dokumentaci využitelnou budoucími generacemi, exploatace případně potvrzené ropy a zemního plynu v navrhovaném území nepřichází v reálném čase do úvahy při existenci řady aktuálně významných faktorů, kterými je charakteristika a současná kvalita území, včetně problematiky technicko-ekonomické. Ministerstvo konstatovalo, že v navrženém území se nacházejí cenná velkoplošná přírodní území, menší část Krkonošského národního parku, celé CHKO Broumovsko a další maloplošná chráněná území. Ministerstvo vzalo v úvahu, že v území jsou i významné oblasti spojené se zdroji pitné vody (především CHOPAV Polická křídová pánev) a že případné průzkumné práce zasahující do horninového prostředí je problematické realizovat v území charakterizovaném jako velkoplošná a maloplošná chráněná území a území CHOPAV Polická křídová pánev. S přihlédnutím ke všem těmto skutečnostem se ministerstvo následně přiklonilo k závěru vycházejícího z veřejného zájmu, který spatřovalo jak pro oblast ochrany přírody a krajiny, tak pro oblast ochrany vod i pro oblast nerostného bohatství. Ministerstvo konstatovalo, že Česká republika jako vlastník vyhrazených nerostů má a chce vědět, jaká ložiska těchto nerostů na svém území má, a zda jejich rozsah je případně zajímavý pro stávající a budoucí generace. V napadeném rozhodnutí ministerstvo konstatovalo, že citlivý průzkum případné existence ložiska ropy a hořlavého plynu v zájmovém území bez vynaložení veřejných finančních prostředků je tedy možné akceptovat s tím, že v žádném případě napadené rozhodnutí o stanovení průzkumného území nepředjímá konkrétní úvahy o exploataci ložisek, pokud vůbec žato varianta nastane. Ministerstvo se tak následně přiklonilo k tomu, že stanovilo průzkumné území Trutnovsko s tím, že omezilo rozsah a způsob konkrétních geologických prací a vypustilo některá území z úvah o možném provádění terénních prací. V závěru odůvodnění svého rozhodnutí ministerstvo uvedlo, že vstup na pozemky a realizace odpovídajících terénních prací musí odsouhlasit jejich vlastníci, opakovaně se k celé záležitosti musí vyjádřit státní správa ochrany přírody a krajiny i ochrany vod, závěrečné vrtné práce budou následně posouzeny dle ustanovení § 6 odst. 3 geologického zákona Krajským úřadem Královéhradeckého kraje; ministerstvo tak vymezilo další pojistky pro to, aby se skloubily zájmy ochrany přírody a krajiny včetně ochrany vod a průběh účelného průzkumu zmíněných výhradních ložisek.

Proti rozhodnutí ministerstva podaly včasné rozklad město Náchod, Trutnov, Broumov, Police nad Metují, Teplice nad Metují, Meziměstí, obce Adršpach, Rtyně v Podkrkonoší, Městys Machov, Bezděkov nad Metují, Hejtmánkovice, Heřmánkovice, Martínkovice, Otovice, Suchý Důl, Velké Petrovice, Žďárky, Křinice a Bukovice.

Město Náchod jako účastník správního řízení dle ustanovení § 4a odst. 2 geologického zákona v podaném rozkladu ze dne 29. 12. 2011, č.j. 3694/2011/ŽP/Sy/V2, nejprve uvedlo, že napadené rozhodnutí ministerstva bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, požaduje jeho zrušení ve správním obvodu Města Náchod a také na území ochranného pásma 2. stupně vodního zdroje Polická křídová pánev, které stanovil Okresní úřad Náchod rozhodnutím č.j. 736/91/Vod-Z, ze dne 5. 2. 1991. Město Náchod spatřuje rozpor napadeného rozhodnutí

s ustanovením § 4a odst. 4 geologického zákona v tom, že výroková část rozhodnutí nevymezuje podíl průzkumného území jednotlivých obcí v km². Konstatuje i zásadní porušení ustanovení § 36 a § 38 správního řádu, když ministerstvo v řízení o žádosti pouze požádalo účastníky řízení a dotčené orgány o stanovisko k uvedené věci a pro tento úkon stanovilo lhůtu. K žádosti o stanovisko však ministerstvo neposkytlo dostatečné informace o všech možných následných činnostech ve stanoveném průzkumném území a neseznámilo obeslané s možností nahlížet do spisu, neseznámilo všechny obeslané dotčené orgány se shromážděnými doklady v řízení, stejně jako mu byla odejmuta možnost seznámit se se všemi nesouhlasnými stanovisky dalších obcí. Vytýká ministerstvu, že se dostatečně nevypořádalo se všemi uplatněnými námitkami, neuvádí, zda je rozhodnutím zamítná nebo zda a jak je přeneslo do podmínek napadeného rozhodnutí. V tomto postupu shledává Město Náchod porušení ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu. V podaném rozkladu dále ministerstvu vytýká, že nebylo vyžádáno stanovisko Ministerstva zdravotnictví jako příslušného dotčeného orgánu pro stanovení ochranných pásem minerálních vod a zřidel, a dále s odkazem na ustanovení § 30 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“), namítá, že stanovení ochranných pásem je vždy veřejný zájem. Město Náchod dále uvádí, že v době, kdy je samotným ministerstvem a pověřenými odbornými subjekty deklarováno období výrazných změn klimatických podmínek a dramatické ubývání zásob podzemní vody na území České republiky, nelze ztotožňovat veřejný zájem na ochranu vodních zdrojů, v řešeném případě Polické křídové pánve, s veřejným zájmem na případné zjištění existence ložiska ropy a hořlavého plynu ve stejném území za situace, kdy je kvalitní pitnou vodou zásobováno v této lokalitě přibližně 100 tis. obyvatel v Královéhradeckém kraji; tento veřejný zájem musí být posuzován vždy jako prioritní.

Město Trutnov jako účastník řízení v podaném rozkladu ze dne 4. 1. 2012 namítá zejména následující skutečnosti. O vedeném správním řízení se dozvědělo až ze žádosti ministerstva o stanovisko ze dne 18. 10. 2011. V této žádosti byly obsaženy pouze základní informace žadatele, správní orgán měl dle ustanovení § 4 správního řádu v souvislosti se svým úkonem poskytnout dotčené osobě přiměřené poučení o jejich právech a povinnostech a měl umožnit dotčeným osobám uplatnit jejich práva a oprávněné zájmy. Dle prvotních informací nebylo zřejmé, jak bude správní orgán postupovat, Město Trutnov tak bylo zkráceno na svých právech dle ustanovení § 36 správního řádu, především mu nebyla dána možnost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit ke všem shromážděným podkladům řízení. Vstupní informace zasláné mu dopisem ministerstva ze dne 18. 10. 2011 považuje za nedostatečné. Podle tohoto odvolatele rozhodně neobsahovaly informace o záměru žadatele v rozsahu uvedeném ve výrokové části napadeného rozhodnutí, kdy byly navrženy povrchové nedestruktivní geofyzikální práce bez bližšího popisu a povoleny byly i průzkumné vrty. Jako podstatnou vadu rozhodnutí považuje Město Trutnov nedostatečný popis povoleného průzkumného území včetně povolených prací a činností. Napadené rozhodnutí postrádá základní orientaci stanovení průzkumného území pro jednotlivé lokality – okresy, obce, a pro tyto oblasti vyplývající povolené činnosti. Namítá dále, že je-li průzkumné území stanovováno na území více obcí, musí být dle ustanovení § 4a odst. 4 geologického zákona vymezen i podíl jednotlivých obcí v km², nejsou stanoveny ani hranice pod povrchem; Město Trutnov uzavírá, že napadené rozhodnutí považuje za tak významný akt, který si zaslouží řádné projednání nejen s účastníky řízení a dotčenými orgány, ale i podrobnější posouzení míry veřejného zájmu v souladu s ustanovením § 4a odst. 6 geologického zákona. V doplnění rozkladu ze dne 30. 1. 2012 se Město Trutnov na základě důkladnějšího posouzení rozhodlo podat

~~stížnost~~ na postup ministerstva, ve které rekapituluje, že se o vedeném správním řízení dozvědělo až z dopisu ministerstva ze dne 18. 10. 2011, v němž byl postup žadatele shrnut na jednu stranu textu. Nebyla konstatována koncentrace řízení ani možnost seznámit se se spisem a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Město Trutnov se domnívalo, že se jedná o počáteční krok ministerstva ve správním řízení o žádosti žadatele, které bude dále specifikováno a doplňováno a následně po soustředění podkladů správním orgánem bude umožněno účastníkům se k podkladům vyjádřit. Město Trutnov opakuje námitku, že mu mělo být dle ustanovení § 4 správního řádu poskytnuto přiměřené ponaučení o jeho právech a povinnostech a umožněno uplatnit jeho práva a oprávněné zájmy. Vytýká ministerstvu, že mu neposkytlo pravdivé a úplné informace o záměru provádět na Trutnovsku průzkumné práce a o jejich způsobech a že přílohou žádosti byl pouze orientační zakres hranic dobývacích prostorů a chráněných ložiskových území a dále zakres jiných chráněných území nebo ochranných pásem v navrhovaných územích. Technický popis ani parametry nebyly blíže specifikovány. Po vydání napadeného rozhodnutí ministerstva se Město Trutnov začalo podrobně zajímat o obsah podané žádosti žadatele, ze které cituje některé pasáže a shrnuje, že tyto základní informace o záměru žadatele měly být ministerstvem poskytnuty již v žádosti ze dne 18. 10. 2011 o stanovisko, aby jimi vydané stanovisko (i případná stanoviska dalších obcí) mohla být kvalifikovaná a vycházející z úplných informací, nikoli jen z dílčích, jak se tomu v řešené věci stalo. Město Trutnov pak v doplnění důvodů podaného rozkladu rekapituluje a rozvádí, proč není podmínka obsahu projektu rozšířena o nutnost předložit projekt geologických prací k posouzení příslušným orgánům ochrany přírody a vodního hospodářství, za nedostatečný je považován popis povoleného průzkumného území včetně povolených prací a činností, nejsou stanoveny hranice pod povrchem včetně hloubky a průzkumné území je tak vymezeno velice široce, ve své podstatě až do středu Země. Ministerstvu je dále vytýkáno nedostatečné odůvodnění rozhodnutí, není zřejmé, jak byly vypořádány námitky jednotlivých obcí a stanovené podmínky by měly být uvedeny přímo ve výroku rozhodnutí, neboť pouze ve výroku lze stanovit podmínky pro další řízení, ale i samotný geologický průzkum. Město Trutnov dále ministerstvu vytýká, že nebylo provedeno posouzení vlivů na životní prostředí, byť taková povinnost nevyplývá přímo ze zákona, avšak s ohledem na reálnou možnost ztráty podzemní vody v rámci velkého území v důsledku geologického průzkumu měl být zpracován alespoň znalecký posudek pro posouzení této skutečnosti, popřípadě pro stanovení takových opatření, aby při provádění geologických prací bylo zamezeno ztrátě podzemní vody. Město Trutnov v odůvodnění napadeného rozhodnutí dále postrádá i údaje o žadateli a doklady o jeho oprávnění pro podnikání v oboru hornické činnosti, doložení technické a finanční způsobilosti žadatele, jeho bezúhonnost, a konstatuje, že rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Město Broumov v podaném rozkladu ze dne 2. 1. 2012, č.j. 141/2012/SEKR., požaduje zrušit napadené rozhodnutí ministerstva z důvodu, že bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, kdy rozpor shledává v tom, že rozhodnutí o stanovení průzkumného území Trutnovsko neobsahuje náležitosti uvedené v ustanovení § 4a odst. 4 geologického zákona, když není uveden podíl jednotlivých obcí v km². Ve výroku II rozhodnutí je v bodu 2) chybně uveden odkaz na ustanovení § 3 písm. h) nařízení vlády č. 85/1981 Sb. a rozhodnutí je tak dle názoru Města Broumov nezákonné. Výrok rozhodnutí je dále neurčitý a nejednoznačný, ve výčtu prací prováděných na základě schváleného projektu nelze vyrozumět, o jaké nedestruktivní geofyzikální práce se jedná, a dále není zřejmé, jaký počet průzkumných vrtů má být proveden a jaká je jejich lokalizace, neboť z výroku rozhodnutí nelze dovodit, o jaký schválený projekt se jedná. Město

Broumov namítá, že s žádným takovým projektem nebylo seznámeno, a pokud se jedná o projekt, který má být teprve zpracován a bude podléhat dalšímu projednání, je třeba tuto skutečnost ve výroku upřesnit. Město Broumov ministerstvu dále vytýká, že odůvodnění napadeného rozhodnutí se nezabývá nesouhlasnými stanovisky ani obcí ani dotčených orgánů státní správy, což považuje za rozporné s ustanovením § 68 odst. 3 správního řádu, kde je uvedeno, že správní orgán se má vypořádat s námitkami účastníků a s jejich vyjádřeními k podkladům rozhodnutí. Závažný rozpor pak Město Broumov spatřuje v tom, že ministerstvo během správního řízení nepostupovalo v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu, když neobdrželo oznámení o zahájení řízení o stanovení průzkumného území Trutnovsko, ale obdrželo pouze žádost ministerstva o stanovisko ze dne 18. 10. 2011, nebylo mu ani umožněno nahlédnout do podkladů rozhodnutí a ani nebylo řádně s podklady seznámeno před vydáním rozhodnutí, jak ukládá ustanovení § 36 a § 38 správního řádu. Tyto procesní chyby jej poškodily jako účastníka řízení a zkrátily jej na jeho právech. Město Broumov dále ministerstvu vytýká, že další rozpor spatřuje v nedostatečném zhodnocení existujících zdrojů pitné vody pro zásobování až 100 tis. obyvatel Královéhradeckého kraje, v čemž spatřuje veřejný zájem, stejně jako návrh průzkumu v CHOPAV Polická pánev vyhlášené nařízením vlády č. 85/1981 Sb., a do ochranného pásma II. stupně vnější pro Polickou křídovou pánev vyhlášeného rozhodnutím Okresního úřadu – referátu životního prostředí a zemědělství v Náchodě, ze dne 5. 2. 1991, č.j. 739/91/Vod-Z. Ministerstvo se tak nevypořádalo s tím, proč v tomto případě pominulo veřejný zájem na ochraně zdrojů vody pro pitné účely (ustanovení § 30 vodního zákona).

Město Police nad Metují v podaném rozkladu ze dne 4. 1. 2012, č.j. 2012/21/KS/MST, namítá nesprávnost procesního postupu ministerstva, kdy namísto řádného oznámení o zahájení správního řízení o žádosti obdrželo od ministerstva pouze dopis ze dne 18. 10. 2011, č. j. 1141/550/11 – Ru, ve kterém je pouze uvedeno, že byla podána žádost, přičemž předmět žádosti je velmi vágně prezentován, nelze z něj však vyčíst, že bylo zahájeno řízení, jaké jsou podklady řízení, kdy a kde je možné do podkladů nahlédnout, a není v něm zmínka o případných negativních důsledcích nevydání stanoviska. Ze strany ministerstva byla porušena ustanovení § 2 odst. 1, § 4 odst. 2 a ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu. Výrok napadeného rozhodnutí není dostatečně konkrétní, přičemž některé podmínky rozhodnutí překračují kompetenci ministerstva. Ministerstvo ve svém rozhodnutí zcela přešlo existenci územní ochrany přírody a krajiny a územní ochrany podzemních vod. Ministerstvo vyčlenilo z průzkumného území KRNAP, ale území CHKO Broumovsko ponechalo v téměř celém rozsahu (pouze vyjímalo I. zónu CHKO), aniž by tento odlišný přístup jakkoli odůvodnilo. Ministerstvo zcela opomnělo ochranu krajinného rázu. S ohledem na stanovenou CHOPAV Polická pánev mělo ministerstvo využít svého zákonného zmocnění podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona a žádost zamítnout z důvodu převahy dalšího veřejného zájmu. V průzkumném území se nachází i území se stanoveným režimem ochrany povrchových vod, když vody protékající územím města byly vyhlášeny za vody lososové s příslušnou zákonnou ochranou dle nařízení vlády č. 71/2003 Sb., o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení vlády č. 71/2003 Sb.“).

Město Teplice nad Metují v podaném rozkladu ze dne 3. 1. 2012 namítá procesní pochybení ministerstva, když při oznámení zahájení řízení nepostupovalo v souladu s ustanovením § 47 odst. 1 správního řádu. V dopise ministerstva ze dne 18. 10. 2011, č. j. 1141/550/11 – Ru, ministerstvo neuvědlo, že součástí průzkumných prací budou i průzkumné vrty, které následně uvedlo ve výroku

rozhodnutí, čímž uvedlo účastníky řízení v omyl (rozpor s ustanoveními § 4 odst. 2, § 4 odst. 4 a § 36 odst. 3 správního řádu). Výrok napadeného rozhodnutí je neurčitý, přičemž některé podmínky rozhodnutí jsou nejasné. Není zřejmé, zda odsouhlasené geologické práce budou orgány ochrany přírody a krajiny pouze posouzeny, nebo zda budou podléhat jejich souhlasu ve správním řízení, a jak mají být posuzovány vodoprávními úřady. Přestože provádění geologických prací včetně vrtů není nařízením vlády č. 85/1981 Sb. v oblasti CHOPAV Polická pánev výslovně zakázáno, je jednoznačné, že lokalizace vrtů v tomto území (a samozřejmě případná těžba) přináší taková rizika, že lze konstatovat, že veřejný zájem na ochranu těchto zdrojů převažuje nad zájmem na průzkumu a následném využití nalezeného ložiska (rozpor žádosti s ustanovením § 4a odst. 6 geologického zákona). Cílem provádění nákladných průzkumných prací soukromým podnikatelským subjektem jistě není poskytnutí státu zdarma informace o ložiscích na jeho území až pro případné použití budoucími generacemi, jak uvádí v rozhodnutí ministerstvo. V případě pozitivního výsledku průzkumu je zcela logické, že žadatel bude chtít realizovat i následnou těžbu, a tak pokrýt vynaložené náklady na průzkum a vytvořit zisk. Napadené rozhodnutí je dále v rozporu s ustanovením § 68 odst. 3 správního řádu, když se v odůvodnění nevypořádalo se všemi námitkami účastníků řízení a dotčených orgánů státní správy. Totožné nebo obdobné námitky pak ve svých rozkladech uvedly obce Adršpach, obec Bezděkov nad Metují, obec Otovice, obec Martínkovice a obec Křínice.

Město Meziměstí ve svém rozkladu ze dne 3. 1. 2012 namítá procesní pochybení ministerstva, které v proběhlém správním řízení porušilo ustanovení § 36 a § 38 správního řádu. Účastník řízení nesouhlasí se zdůvodněním veřejného zájmu, když dle jeho názoru nelze vodu stavět na úroveň ropy a zemního plynu.

Město Rtně v Podkrkonoší ve svém rozkladu ze dne 4. 1. 2012, č.j. 2012/0029/MÚ/Sem, požaduje zrušit napadené rozhodnutí ve vztahu k jeho správnímu obvodu, jelikož se v něm nachází ochranná pásma vodního zdroje I. a II. stupně (podle ustanovení § 30 vodního zákona je stanovení ochranných pásem vodních zdrojů vždy veřejným zájmem). Nelze ztotožňovat veřejný zájem na ochraně zdrojů pitné vody s veřejným zájmem na případné zjištění existence ložiska ropy a zemního plynu ve stejném území. Město dále poukazuje na porušení ustanovení § 4 odst. 2, § 4 odst. 4 a § 36 odst. 3 správního řádu. Z výroku rozhodnutí není zřejmé, zda se povoluje jeden nebo více průzkumných vrtů.

Obec Adršpach ve svém rozkladu ze dne 4. 1. 2012, č.j. 1/2012, uvádí, že požaduje změnu napadeného rozhodnutí ministerstva tak, že se žádost žadatele o stanovení průzkumného území zamítá, a to z následujících důvodů:

- ministerstvo v řízení o žádosti žadatele porušilo příslušná ustanovení správního řádu a neumožnilo obci uplatňovat její práva účastníka řízení;
- ministerstvo rozhodlo o žádosti žadatele kladně přesto, že se v průzkumném území nacházejí velkoplošná chráněná území podle zákona č. 114/1992 Sb.;
- ministerstvo se v řízení nedostatečně zabývalo ochranou veřejného zájmu podle ustanovení § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb.;
- ministerstvo nezohlednilo v řízení existenci významného zdroje pitné vody v Královéhradeckém kraji, zejména uvádí CHOPAV Polická pánev;
- obec konstatuje na základě veřejně dostupných údajů (www.basgas.com), že žadatel zamýšlí investovat nemalé finanční prostředky do nákladného geologického průzkumu s cílem najít zdroje ropy a hořlavého zemního plynu s jednoznačným cílem získat podnikatelský profit z následně předpokládané těžby těchto surovin.

Obec Žďárky ve svém rozkladu ze dne 4. 1. 2012, č.j. 196/2011, namítá, že obci nebylo umožněno seznámení se s celým obsahem žádosti, došlo ke kladnému rozhodnutí i přes jasně deklarovaný nesouhlas obcí, v průzkumné lokalitě se nachází významné zdroje pitné vody a zdroje vod minerálních, kdy již geologickým průzkumem by mohlo dojít k znehodnocení těchto zdrojů. Namítán je i rozpor výroku rozhodnutí s ustanovením § 4a odst. 4 geologického zákona.

Obec Bezděkov nad Metují v rozkladu ze dne 2. 1. 2012 požaduje změnu napadeného rozhodnutí tak, že se žádost zamítá, neboť ministerstvo v řízení o žádosti žadatele porušilo zákon, resp. správní řád, čímž došlo k tomu, že obci Bezděkov nad Metují byla jako účastníkovi řízení znemožněna realizace jeho procesních práv. Podle tohoto odvolatele se ministerstvo nedostatečně zabývalo ochranou přírodních a krajinných hodnot, které by měly být podle názoru tohoto odvolatele ve veřejném zájmu chráněny podle ustanovení § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb.

Obec Velké Petrovice v rozkladu ze dne 4. 1. 2012 požaduje změnu napadeného rozhodnutí tak, že se žádost zamítá v jejím správním obvodu a na území ochranného pásma 2. stupně vodního zdroje Polická křídová pánev (stanoveno rozhodnutím okresního úřadu Náchod rozhodnutím ze dne 5. 2. 1991, č.j. 736/91/Vod – Z). Namítána je nedostatečnost podaných informací ohledně průzkumu území, způsobu průzkumu a jeho možných následcích na přírodu a život občanů.

Městys Machov v podaném rozkladu ze dne 2. 1. 2012 namítá, že ministerstvo řádně neoznámilo zahájení řízení a neumožnilo účastníkům řízení se seznámit s celým obsahem žádosti, kteří tak neměli možnost úplně posoudit dopady povolené průzkumné činnosti. Průzkumné území bylo povoleno v celém rozsahu žádosti, aniž by byla respektována existence chráněných území a zdrojů pitné vody pro celý Královéhradecký kraj.

Obec Hejtmánkovice v podaném rozkladu ze dne 5. 1. 2012, č.j. OÚ/18/2012, požaduje změnu napadeného rozhodnutí tak, že se žádost zamítá v jejím správním obvodu a na území ochranného pásma 2. stupně vodního zdroje Polická křídová pánev (stanoveno rozhodnutím okresního úřadu Náchod ze dne 5. 2. 1991, č. j. 736/91/Vod – Z). Namítán je rozpor s ustanovením § 4a odst 4 geologického zákona, § 36 a § 28 správního řádu. Podle tohoto odvolatele porušilo ministerstvo také ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, když se nedostatečně vypořádalo se všemi stanovisky obcí a dotčených orgánů státní správy. Obec také namítá, že přestože jsou žádosti dotčena i území ochranných pásem minerálních vod a zříděl, nebylo o příslušné stanovisko k podané žádosti požádáno Ministerstvo zdravotnictví. Veřejný zájem na ochraně zdrojů pitné vody musí být posuzován jako prioritní.

Obec Hejtmánkovice v podaném rozkladu ze dne 4. 1. 2012, č.j. 10 – Ga/2012, požaduje zrušení napadeného rozhodnutí s tím, že bylo vydáno v rozporu se stanovením ochranného pásma 2. stupně vodního zdroje Polická křídová pánev (stanoveno rozhodnutím okresního úřadu Náchod ze dne 5. 2. 1991, č.j. 736/91/Vod – Z). V řízení měla být zajištěna stanoviska dalších dotčených institucí jako jsou Vodovody a kanalizace, hydrologická pracoviště nebo Ministerstvo zdravotnictví. V odůvodnění napadeného rozhodnutí pak není uvedeno, jak se ministerstvo vypořádalo se všemi námitkami účastníků řízení.

Obec Suchý důl v podaném rozkladu ze dne 5. 1. 2012, č.j. 2/2012, uvádí, že i když se v rámci správního řízení vyjádřila k žádosti kladně, se stanovením průzkumného území nesouhlasí. Ministerstvo postupovalo v rozporu s ustanovením § 47 odst. 1 správního řádu. Ministerstvo mělo využít své zákonné zmocnění podle

ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona a žádost zamítnout pro rozpor se státní politikou životního prostředí a z důvodu existujícího jiného veřejného zájmu výrazně převyšujícího zájem na dalším průzkumu a následném využití ložiska (CHOPAV Polická pánev, vyhlášení povrchových vod jako vody lososové dle nařízení vlády č. 71/2003 Sb.).

Obec Křinice v podaném rozkladu ze dne 4. 1. 2012, č.j. 021/2012, uvádí, že ministerstvo nepostupovalo v dané věci v souladu se zákonem a neumožnilo obci uplatnit její práva jako účastníkovi řízení. Podle obce se nacházejí v navrhovaném průzkumném území významné zdroje pitné vody zásobující nejen okolní obce, ale i podstatnou část obyvatel Královohradeckého kraje. Kvalita této pitné vody je dokonce důvodem jejího stáčení a prodeje v balené formě. Obec upozorňuje také na existenci CHOPAV Polická pánev, z níž je zásobováno přibližně 100 tis. obyvatel celého kraje. Obec proto požaduje, aby na základě jejího rozkladu bylo napadené rozhodnutí ministerstva změněno tak, že se žádost žadatele o stanovení průzkumného území zamítá.

Obec Martínkovice v podaném rozkladu ze dne 3. 1. 2012 uvádí, že se ministerstvo vůbec nezabývalo jejím nesouhlasným stanoviskem ze dne 29. 11. 2011. Tento odvolatel konstatuje dále, že ministerstvo poskytlo účastníkům řízení velice málo informací o vedeném řízení v dané věci, čímž jim znemožnilo účinně realizovat jejich procesní práva. Odvolatel dále uvádí, že je zcela nepravděpodobné a nelogické, aby žadatel, který se zabývá vyhledáváním a těžbou ropy a zemního plynu, investoval značné finanční prostředky do geologického průzkumu daného území a nepočítal s následnou těžbou. Podle odvolatele směřuje průzkum jednoznačně k těžbě. Obec Martínkovice dále upozorňuje na existenci CHOPAV Polická křídová pánev, jejíž ochrana je jako převažující veřejný zájem dostatečným důvodem k zamítnutí žádosti žadatele o stanovení průzkumného území podle ustanovení § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb.

Obec Otovice v podaném rozkladu ze dne 3. 1. 2012 požaduje, aby bylo napadené rozhodnutí ministerstva změněno tak, že se žádost žadatele o stanovení průzkumného území zamítne. Obec Otovice upozorňuje, že napadené rozhodnutí ministerstva bylo vydáno v rozporu se správním řádem, neboť obci nebyla dána možnost účinně hájit svoje práva. Podle tohoto odvolatele je výrok napadeného rozhodnutí neurčitý, obsahuje věcné chyby a stanovené podmínky jsou neurčité. Napadené rozhodnutí bylo dále vydáno v rozporu s ustanovením § 68 odst. 3 správního řádu, neboť z něj není vůbec zřejmé, jak se ministerstvo vypořádalo s konkrétními návrhy a námitkami účastníků řízení. Obec Otovice dále uvádí, že napadené rozhodnutí ministerstva se vůbec nezabývalo veřejným zájmem na ochraně velkoplošných chráněných území podle zákona č. 114/1992 Sb. a CHOPAV Polická pánev.

Obec Bukovice v podaném rozkladu ze dne 1. 3. 2012 upozorňuje zejména na skutečnost, že nezákonným postupem ministerstva v dané věci byli účastníci řízení zkráceni na svých procesních právech podle správního řádu. Tento odvolatel zejména upozorňuje na nutnost chránit veřejný zájem na zachování zdroje pitné vody v křídové polické pánvi. Obec přiložila k podanému rozkladu zápis z usnesení zastupitelstva obce ze dne 27. 2. 2012, kterým zastupitelstvo nesouhlasí se stanovením průzkumného území Trutnovsko a s případnou těžbou nekonvenčních ložisek zemního plynu a ropy v této oblasti.

Městys Velké Poříčí svým podáním ze dne 30. 1. 2012, č.j. 70/2012, uplatnil svoje stanovisko k dané věci. Konstatuje se v něm, že Městys Velké Poříčí tímto revokuje svoje původní stanovisko a zásadně nesouhlasí se stanovením průzkumného území a se zahájením vlastních průzkumných prací v dané oblasti.

Dne 18. 1. 2012 ministerstvo obdrželo vyjádření žadatele ze dne 16. 1. 2012 k výše uvedeným rozkladům. Žadatel úvodem svého vyjádření rekapituluje dosavadní průběh řízení. Dále rozděluje námitky odvolatelů na část procesní a část výrokovou. K procesní části námitek podaných rozkladů žadatel konstatuje, že nemá k dispozici celou spisovou dokumentaci, a proto se nemůže k důvodnosti těchto námitek vyjádřit. K výrokové části podaných rozkladů se žadatel vyjadřuje ke dvěma kategoriím, a to: a) neúplnost předmětného rozhodnutí ministerstva s požadavky ustanovení § 4a odst. 4 zákona č. 62/1988 Sb., tj. chybějící podíl jednotlivých obcí v navrhovaném průzkumném území v km²; a b) nesouhlas s předmětným rozhodnutím ministerstva jako celkem. Podle žadatele vyplývá z podaných rozkladů, že odvolatelům není známa samotná podstata institutu průzkumného území a jeho významu. Žadatel v této souvislosti odkazuje na rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 15. září 2006, č.j. 5138/M/06. Podle žadatele je z jeho žádosti zřejmé, že navrženým souborem geologických prací vyhledávacího půzkumu nijak nedojde k dotčení práv a právem chráněných zájmů fyzických a právnických osob a ani veřejného zájmu. Podle žadatele by Česká republika jako vlastník vyhrazených nerostů měla vědět, jaká ložiska těchto nerostů na svém území má, a zda je jejich rozsah případně zajímavý pro stávající a budoucí generace.

Rozklad odvolatelů včetně příslušného spisového materiálu jsem předložil své rozkladové komisi v souladu s ustanovením § 152 odst. 3 správního řádu. Na základě jejího návrhu jsem dospěl k závěru, že rozklady napadené rozhodnutí ministerstva přísluší zrušit a věc vrátit ministerstvu k novému projednání, jelikož toto rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy. Podle ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu je povinen odvolací správní orgán přezkoumat soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy z úřední povinnosti a není vázán návrhy a námitkami účastníků řízení.

Rozpor předmětného rozhodnutí ministerstva ze dne 9. 12. 2011 s právními předpisy spočívá zejména v tom, že jím bylo rozhodnuto o žádosti žadatele ve správním řízení bez respektování základních zásad činnosti správních orgánů, které jsou stanoveny v ustanovení § 2 až § 8 správního řádu. Z hlediska pravomoci ministerstva rozhodovat o žádosti podle ustanovení § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb., tj. z úřední povinnosti zjistit ve správním řízení, zda neexistuje další veřejný zájem, který by převyšoval zájem nejen na dalším průzkumu výhradního ložiska, ale také zejména s ohledem na následné využití výhradního ložiska, postupovalo ministerstvo v rozporu s ustanovením § 2 odst. 2 správního řádu. Podle tohoto ustanovení zákona je ministerstvo povinno uplatňovat svou pravomoc k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena. Ministerstvo dále postupovalo v rozporu s ustanovením § 2 odst. 4 správního řádu, podle něhož správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem, a v rozporu s ustanovením § 3 správního řádu, podle něhož je správní orgán povinen postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ustanovení § 2 správního řádu. Dále ministerstvo postupovalo v dané věci v rozporu s ustanovením § 50 odst. 3 správního řádu, podle něhož je správní orgán povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu.

Z cit. ustanovení správního řádu vyplývá, že ministerstvo je při rozhodování o žádosti o stanovení průzkumného území podle ustanovení § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb. povinno se zabývat tím, zda nastal v dané věci další veřejný zájem, který převyšuje zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska. Jelikož zákonodárce svěřil tuto pravomoc rozhodovat Ministerstvu životního

prostředí, které je ústředním orgánem státní správy ve věcech životního prostředí podle ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a které je podle ustanovení § 19 odst. 2 tohoto zákona ústředním orgánem státní správy pro ochranu přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti povrchových a podzemních vod, pro ochranu ovzduší, pro ochranu přírody a krajiny, pro ochranu zemědělského půdního fondu, pro ochranu horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod, pro geologické práce a pro ekologický dohled nad těžbou, vyplývá z toho pro ministerstvo povinnost vykonávat pravomoc podle zákona č. 62/1988 Sb. zejména s ohledem na skutečnost, že ministerstvo je současně ústředním orgánem státní správy ve věcech životního prostředí, a proto by mělo v řízení o žádosti o stanovení průzkumného území podle zákona č. 62/1988 Sb. garantovat, že vyhověním této žádosti žadatele podle ustanovení § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb. nedojde k tomu, že by byl opominut některý veřejný zájem představovaný zájmem na ochranu životního prostředí. Co se rozumí ochranou životního prostředí definuje ustanovení § 9 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Ochrana životního prostředí podle tohoto zákona zahrnuje činnosti, jimiž se předchází znečišťování nebo poškozování životního prostředí, nebo se toto znečišťování nebo poškozování omezuje a odstraňuje. Zahrnuje ochranu jeho jednotlivých složek, druhů organismů nebo konkrétních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb, ale i ochranu životního prostředí jako celku. Z hlediska požadavků na ochranu životního prostředí je také nezbytné, aby ministerstvo při svoji úvaze o možném převýšení dalšího veřejného zájmu (zájmu na ochraně životního prostředí) nad zájmem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska podle ustanovení § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb. přihlédlo k zásadám ochrany životního prostředí podle ustanovení § 11, § 12 a § 13 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí.

Jak vyplývá z ustanovení § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb., mělo ministerstvo povinnost se zabývat možnou existencí veřejného zájmu na ochraně životního prostředí, popřípadě jiného dalšího veřejného zájmu chráněného platnými právními předpisy, nejen z hlediska průzkumu ložiska, ale také zejména s ohledem na následné využití tohoto ložiska. Povinnost takovýmto způsobem postupovat vyplývá ze závazného výkladu cit. ustanovení geologického zákona, který podal Nejvyšší správní soud v rozsudku v obdobné věci ze dne 23. 9. 2009, č.j. 7 As 59/2009 – 142, nebo v rozsudku v obdobné věci ze dne 17. 12. 2010, č.j. 7 As 70/2009 – 190 (oba rozsudky veřejně dostupné na www.nssoud.cz). Platí tedy, že ministerstvo musí z úřední povinnosti zkoumat již v řízení o žádosti o stanovení průzkumného území pro geologický průzkum ložiska, zda neexistuje další veřejný zájem, který by převýšil zájem na následném využití tohoto ložiska. Zda takový další veřejný zájem v řízení o žádosti v dané věci existuje, nebylo v řízení spolehlivě zjištěno, a proto postupovalo ministerstvo v rozporu s ustanovením § 3 správního řádu. Zjistit, zda takový další veřejný zájem existuje je tedy povinností ministerstva, které by k tomu mělo zejména využít jak vyjádření a stanovisek účastníků řízení, tak stanovisek nebo vyjádření dotčených orgánů podle ustanovení § 136 správního řádu.

Další vadou předmětného rozhodnutí ministerstva ze dne 9. 12. 2011 byla také skutečnost, že předmět řízení tak, jak vyplývá z žádosti společnosti žadatele ze dne 8. 4. 2011, neumožňoval rozhodnout v souladu s ustanovením § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb. s ohledem na způsob „následného využití výhradního ložiska“. Právě tento způsob předpokládaného využití výhradního ložiska by měl být v řízení popsán dostatečně konkrétním způsobem, aby bylo možné v řízení posuzovat existenci dalšího veřejného zájmu, který by převyšoval zájem na následném využití výhradního ložiska. Na tomto místě je nutné zdůraznit, že obecně

existuje vždy jednoznačná spojitost mezi způsobem geologického průzkumu ložiska a způsobem následného využití tohoto ložiska. Geologický průzkum je totiž vždy účelově zaměřený, prováděný s určitým jasně definovaným cílem, který by měl být uveden v žádosti o stanovení průzkumného území (ustanovení § 4 odst. 2 písm. e) zákona č. 62/1988 Sb.).

Tím, že ministerstvo dostatečným způsobem nepopsalo a nekonkretizovalo, jakým způsobem žadatel zamýšlí následné využití výhradního ložiska, v návaznosti na případně skončené geologické práce pro vyhledávání a průzkum ložiska ve stanoveném průzkumném území, nebyl dostatečně vymezen předmět správního řízení (ustanovení § 9 správního řádu). Požadavek na dostatečně určité vymezení předmětu zahajovaného řízení vyplývá také z judikatury Nejvyššího správního soudu, např. z jeho rozsudku ze dne 23. 2. 2011, č.j. 7 As 6/2011-63, nebo z rozsudku téhož soudu ze dne 31. 3. 2011, č.j. 1 Afs 58/2009-541, veřejně dostupné na www.nssoud.cz. V dalším řízení by proto mělo ministerstvo přerušit řízení podle ustanovení § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu a vyzvat žadatele o stanovení průzkumného území podle ustanovení § 45 odst. 2 správního řádu, aby doplnil svoji žádost v tom smyslu, že bude jednoznačně popsán způsob předpokládaného následného využití výhradního ložiska. Způsob, jak je popsán cíl projektovaných prací v žádosti žadatele ze dne 8. 4. 2011, je tak pro posouzení možných negativních dopadů na životní prostředí zcela nevyhovující. Z žádosti nelze vůbec usoudit, jaký bude způsob případného následného využití ložiska, a proto nebylo v řízení ani možné se touto otázkou zabývat, čímž ministerstvo nejednalo v souladu se svojí zákonnou pravomocí chránit případně další veřejný zájem v souladu s cit. ustanoveními správního řádu, a tak uvážit, zda tento další veřejný zájem převyšuje zájem na následném využití výhradního ložiska podle ustanovení § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb. Pokud žadatel na základě výzvy ministerstva nedoplní svoji žádost odpovídajícím způsobem, jak je uvedeno, měl by to být důvod pro zastavení řízení podle ustanovení § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu.

Zabývat se existencí dalšího veřejného zájmu, který by převyšoval zájem na následném využití výhradního ložiska již v době, kdy žadatel podal žádost o stanovení průzkumného území, je také zcela v souladu se zásadou legitimního očekávání (principem předvídatelnosti) podle ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu. Takový postup je rovněž v souladu s ochranou práv a oprávněných zájmů žadatele, který by tím, že mu bylo vyhověno v jeho žádosti o stanovení průzkumného území, aniž by byly vyhodnoceny možné environmentální dopady následného využití výhradního ložiska, získával zcela lichá očekávání, že následnému využití ložiska, které bylo předmětem průzkumu, již nic nebrání z hlediska ochrany případných dalších veřejných zájmů, jejichž existence je zřejmá již při rozhodování o stanovení průzkumného území na základě podané žádosti. Také je třeba přihlídnout k tomu, že se tímto způsobem ochraňují majetková práva žadatele. Je zabráněno tomu, aby žadatel bezúčelně vynaložil finanční prostředky na geologický průzkum ložiska, jehož následné využití by bylo z důvodu existence dalších veřejných zájmů zcela vyloučené.

Jak vyplývá z odůvodnění předmětného rozhodnutí ministerstva ze dne 9. 12. 2011, ministerstvo se vůbec ochranou uvedeného veřejného zájmu na ochranu životního prostředí z hlediska díkce ustanovení § 4a odst. 6 nezabývalo. Uvedlo pouze obecné konstatování o negativním stanovisku dotčených orgánů státní správy životního prostředí, aniž by se zabývalo důvodností těchto stanovisek. Z odůvodnění rozhodnutí není vůbec patrné, co bylo podkladem pro jeho vydání podle ustanovení § 50 odst. 1 správního řádu. V takovém postupu ministerstva je nutné spatřovat porušení ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, podle kterého se v odůvodnění rozhodnutí uvedou důvody výroku, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů,

a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřeními k podkladům rozhodnutí.

Další vadou předmětného rozhodnutí ministerstva ze dne 9. 12. 2011 je skutečnost, že jeho odůvodnění neobsahuje vůbec informaci o postupu podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, podle něhož musí být účastníkům řízení dána možnost se před vydáním rozhodnutí ve věci vyjádřit k podkladům rozhodnutí.

V novém projednání a rozhodnutí by tedy mělo ministerstvo odstranit uvedené vady a znovu se zabývat tím, zda v dané věci existuje další veřejný zájem, který převyšuje zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska. Pokud dojde k závěru, že existuje skutečnost, která znemožňuje vyhovět žádosti žadatele o stanovení průzkumného území z důvodu existence dalšího veřejného zájmu, který převyšuje zájem na následném využití výhradního ložiska podle ustanovení § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb., žádost ministerstvo zamítne bez provedení dalšího dokazování podle ustanovení § 51 odst. 3 správního řádu.

Jelikož bylo nezbytné předmětné rozhodnutí ministerstva ze dne 9. 12. 2011 zrušit pro jeho rozpor s právními předpisy, který je odvolací správní orgán povinen přezkoumávat z úřední povinnosti bez ohledu na námitky odvolatelů v podaných rozkladech podle ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu, nezabýval jsem se nijak důvodností těchto námitek, neboť daná věc bude znovu předmětem posuzování ze strany ministerstva, které se bude řídit uvedeným právním názorem v souladu s ustanovením § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu.

Ze shora uvedených důvodů jsem rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení o opravném prostředku

Toto rozhodnutí je konečné, ve smyslu ustanovení § 91 odst. 1 správního řádu se proti němu nelze odvolat (podat rozklad).

V Praze dne 13. 4. 2012

Tomáš Chalupa
ministr životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí

V Hradci Králové dne 6. 2. 2014
Č.j.:119/550/13-Hd
6082/ENV/13

Dle rozdělovníku

Usnesení o zastavení řízení

Ministerstvo životního prostředí, jako příslušný orgán státní správy podle § 4 a § 4a zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, v platném znění,

zastavuje

ve smyslu ustanovení § 66 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále i „správní řád“),

správní řízení vedené o žádosti společnosti Basgas Energia Czech, s.r.o.,

se sídlem Jugoslávská 620/29, Praha 2, IČ 247 68 723, zastoupené společností G E T s.r.o., se sídlem Perucká 2540/11a, Praha 2, ze dne 8. 4. 2011, podané dne 11. 4. 2011,

o stanovení průzkumného území Trutnovsko pro vyhledávací průzkum ropy a hořlavého zemního plynu vázaného na paleozoické sedimenty vnitrosudetské pánve.

Odůvodnění

Společnost Basgas Energia Czech, s.r.o., se sídlem Jugoslávská 620/29, Praha 2 (dále i „společnost“), zastoupená společností G E T s.r.o., se sídlem Perucká 2540/11a, Praha 2, podala dne 11. 4. 2011 u Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy VI, žádost o stanovení průzkumného území Trutnovsko pro vyhledávací průzkum ropy a hořlavého zemního plynu vázaného na paleozoické sedimenty vnitrosudetské pánve. Ministerstvo v souladu s ustanovením § 4d odst. 1 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, v platném znění, oznámilo příjem žádosti o stanovení průzkumného území v Úředním věstníku Evropské unie. Dne 9. 12. 2011 ministerstvo vydalo rozhodnutí, kterým bylo požadované průzkumné území stanoveno.

Proti tomuto rozhodnutí byl ze strany 19 měst a obcí podán rozklad. O rozkladu rozhodl ministr životního prostředí s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise dne 13. 4. 2012 tak, že rozhodnutí ze dne 9. 12. 2011 zrušil a věc vrátil odboru výkonu státní správy k novému projednání a rozhodnutí.

V pokračujícím řízení byl žadatel dopisem ze dne 31. 5. 2012 vyzván k doplnění podání, a to o popis metody průzkumu a následného využití ložiska. Upravená žádost byla doručena ministerstvu dne 31. 7. 2012. Ministerstvo životního prostředí po přezkoumání upravené žádosti dospělo ke zjištění, že žádost nebyla doplněna ve smyslu výzvy ze dne 31. 5. 2012, resp. doplnění žádosti bylo nedostatečné, obecné, nekonkrétní.

Současně i Krajský úřad Královéhradeckého kraje, v rámci vyjádření dotčených orgánů k záměru, shledal žádost jako neúplnou, ve svém vyjádření ze dne 5. 9. 2012 požadoval další podklady, a to stanovisko orgánu ochrany přírody podle ustanovení § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, a výjimku podle ustanovení § 56 téhož zákona.

Proto Ministerstvo životního prostředí vyzvalo dopisem č.j.: 1147/550/12-Hd, 82307/ENV/12 ze dne 27. 9. 2012 společnost k dalšímu doplnění podkladů, a to o stanovisko orgánu ochrany přírody podle ustanovení § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, a výjimku podle ustanovení § 56 téhož zákona, jednoznačný popis předpokládaného následného využití výhradního ložiska, a o doplnění zákresu hranic ochranných pásem vodních zdrojů příp. přírodních léčivých zdrojů v navrhovaném průzkumném území a výčet těchto území.

Pro doplnění žádosti (odstranění nedostatků žádosti) byla usnesením stanovena lhůta do 31. 12. 2012 a současně bylo vedené řízení přerušeno, a to na dobu stanovenou pro doplnění žádosti.

Společnost ve stanovené lhůtě žádost nedoplnila, ale před uplynutím lhůty požádala dopisem ze dne 31. 12. 2012 o prodloužení lhůty k odstranění nedostatků do 28. ledna 2013. Ministerstvo životního prostředí žádosti vyhovělo a lhůtu pro doplnění žádosti prodloužilo usnesením č.j.: 14/550/13-Hd, 359/ENV/13 ze dne 7. 1. 2013.

Žádost byla doplněna dne 28. 1. 2013. Jedním z doložených podkladů bylo stanovisko Krajského úřadu Královéhradeckého kraje č.j.: 20305/ZP/2012-Nj,Ce ze dne 9. 1. 2013, vydané v souladu s ustanovením § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, kde krajský úřad uvádí, že, cit.: *„nevyklučuje významný vliv záměru: Stanovení PÚ Trutnovsko v rozsahu dle dokumentace zpracované společností Basgas Energia Czech s.r.o. pod názvem: „Žádost o stanovení průzkumného území dle zák. ČNR č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, v platném znění. Zúžení a doplnění žádosti o stanovení PÚ Trutnovsko pro vyhledávací průzkum ropy a hořlavého zemního plynu vázaného na paleozoické sedimenty vnitrosudetské pánve“ (oznamovatel Basgas Energia Czech s.r.o., zpracované pod zak. č. 10/097 v červenci 2012) na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality (uvedené v nařízení vlády č. 208/2012 Sb., o vyhlášení evropsky významných lokalit zařazených do evropského seznamu), a to konkrétně na evropsky významné lokality Hrádeček (kód lokality CZ0520020), Žaltman (kód lokality CZ0520511) a Kamenná (kód lokality CZ0520008).“*

Toto sdělení orgánu ochrany přírody mělo za následek, že stanovení průzkumného území Trutnovsko se stalo předmětem posuzování vlivů záměru na životní prostředí ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 písm. e) zákona č. 100/2001

Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), v platném znění (dále i „zákon EIA“). Zdejší odbor si proto vyžádal předložení závěru zjišťovacího řízení, případně stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí do 31. 1. 2014, a usnesením č.j.: 141/550/13-Hd, 7350/ENV/13 ze dne 4. 2. 2013 vedené řízení do stejného data přerušil.

Proti tomuto usnesení podal žadatel zastoupený společností G E T s.r.o. v řádné lhůtě rozklad. O podaném rozkladu rozhodl ministr životního prostředí rozhodnutím č.j.: 4073/M/13, 59173/ENV/13, ze dne 16. 9. 2013, tak, že podaný rozklad společnosti Basgas Energia Czech, s.r.o. zamítl a napadené usnesení ministerstva ze dne 4. 2. 2013 č.j.: 141/550/13-Hd, 7350/ENV/13 potvrdil. Toto rozhodnutí ministra nabylo právní moci dne 18. 9. 2013.

Společnost tak byla povinna předložit závěr zjišťovacího řízení ve smyslu ustanovení § 7 zákona EIA, za předpokladu, že závěr zjišťovacího řízení bude znít, že záměr není nutné posuzovat podle zákona EIA. V případě, kdy by závěr zjišťovacího řízení zněl, že záměr je nutno dále posuzovat podle zákona EIA, pak měla společnost předložit stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí ve smyslu ustanovení § 10 zákona EIA.

Společnost ve stanovené lhůtě (do 31. 1. 2014) požadované doplnění žádosti nepředložila ani nepožádala o prodloužení lhůty stanovené k doplnění žádosti. Podle ustanovení § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu *Řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví, jestliže žadatel v určené lhůtě neodstraní podstatné vady žádosti, které brání pokračování v řízení;* proto ministerstvo ve smyslu citovaného ustanovení § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu vedené řízení zastavilo.

Zastupování v řízení

Společnost si v průběhu řízení zvolila dva zástupce pro dané řízení: plnou mocí ze dne 11. 10. 2011 společnost G E T s.r.o., IČ 497 02 904 a plnou mocí ze dne 3. 12. 2010 advokáta JUDr. Jaroslava Bursíka, ev. č. ČAK 09822. Podle ustanovení § 33 odst. 1 správního řádu *V téže věci může mít účastník současně pouze jednoho zmocněnce.* Společnost Basgas Energia Czech, s.r.o. byla v tomto správním řízení naposledy zastoupena společností G E T s.r.o., když tento zástupce pro řízení podal jménem společnosti rozklad ze dne 19. 2. 2013 proti usnesení ministerstva č.j.: 141/550/13-Hd, 7350/ENV/13 ze dne 4. 2. 2013. Ministerstvo životního prostředí z toho dovozuje, že aktuálně je společnost zastoupena tímto zástupcem – společností G E T s.r.o., IČ 497 02 904, a proto zasílá toto usnesení tomuto zvolenému zástupci pro řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podle ustanovení § 152 odst. 1 a § 76 odst. 5 správního řádu podat rozklad do 15 dnů ode dne jeho doručení. Rozklad se podává u Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy VI, Resslova 1229/2a, Hradec Králové 2, 500 02. Podle ustanovení § 76 odst. 5 správního řádu rozklad nemá odkladný účinek.

Ing. Libor Hejduk
ředitel odboru výkonu státní správy VI

RNDr. Taťána Trojanová
v zastoupení

Shrnutí

Diplomová práce se zabývá průzkumem a těžbou břidlicových plynů s přihlédnutím k ochraně životního prostředí. První kapitola uvádí a vysvětluje nejdůležitější pojmy. Druhá kapitola uvádí historii technologie těžby břidlicových plynů a právní předpisy Evropské unie, které se k těžbě vztahují. Třetí kapitola se věnuje orgánům státní správy a jejich činnosti. Také rozebírá jednotlivá řízení vztahující se k vyhledávání průzkumu a těžbě břidlicových plynů. Čtvrtá kapitola detailně popisuje řízení o stanovení průzkumného území. To proběhlo pro území Trutnovska. V poslední kapitole je probrán hlavní výzkumný cíl, tedy zjištění, zda právní úprava je připravena na technologie, které souvisí s těžbou břidlicových plynů tak, aby byla poskytnuta dostatečná ochrana životnímu prostředí. Jsou zde uvedena doporučení Evropské unie a návrhy de lege ferenda.

Summary

This diploma thesis deals with exploration and extraction of shale gas, in connection with environmental protection. The first chapter delimits and explains basic terms. The second chapter refers to history of technology of mining shale gas and legal regulation made by European union. The third chapter recognizes bodies of governmental administration and its agency. This chapter also describes proceedings of exploration and extraction of shale gas. The fourth chapter is dedicated to detail look at procedure of exploration at the area of Trutnovsko. In last chapter the main research goal is to determine whether the legislation is capable of dealing with new technologies related to shale gas extraction without harming the environment. Recommendations and suggestions of legislation changes from the European Union will be considered as well.

Seznam klíčových slov

Břidlicový plyn, průzkum a těžba, ochrana životního prostředí, právní úprava, územní řízení, hydraulické štěpení

List of key words

Shale gas, exploration and extraction, environment protection, legal regulation, local procedure, hydraulic fracturing,